

ПРИЛОЖЕНИЕ

**СЪБИТИЯТА И ПРЕДПРИЕТИТЕ
ДЕЙСТВИЯ, СВЪРЗАНИ
С „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД
И ТЪРГОВСКА БАНКА „ВИКТОРИЯ“ ЕАД**

Доклад на Българската народна банка,
изготвен за информация на народните представители
от 43-тото Народно събрание на Република България

София, 27.10.2014 г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Случаят с поставените под специален надзор „Корпоративна търговска банка“ АД (КТБ) и ТБ „Виктория“ ЕАД (ТБ „Виктория“) продължава да предизвиква оправдано висок обществен интерес и активни дискусии, свързани с темата за финансовата и макроикономическата стабилност на страната. Въпросът заема централно място и в политическите дебати, като напълно естествено към настоящия момент всички парламентарно представени политически сили споделят разбирането за неговото ключово значение и необходимостта приоритетно да бъде намерено бързо и адекватно решение на казуса около КТБ.

Темата от самото начало беше обект на висок медиен, политически и обществен интерес, при което публичното пространство беше изпълнено с най-различни мнения и идеи, придружени с разнопосочни коментари и публично говорене. Наред с полезните експертни становища на специалисти в тясно професионалната материя бяха чути и многобройни напълно неаргументирани и необективни интерпретации. Това в немалка степен затрудняваше разбирането на предприетите действия от различните институции и на определени етапи дори добронамерените коментари в действителност затормозяваха намирането на стратегически консенсус за начините на разрешаването на въпроса. А не липсваха и много опити за преднамерено представяне на дейността на БНБ в погрешна светлина.

Бяха отправени и редица обвинения и публични критики срещу институциите, отговорни за разрешаването на този сложен казус, като имаше дори опити за публичен натиск върху независимата по българските и европейските закони централна банка.

С оглед на гореизложеното Управителният съвет на БНБ, с цел подпомагане на работата на народните представители по казуса КТБ за вземането на информирано решение, предоставя на Вашето внимание детайлна информация за събитията и всички предприети действия и взети решения от БНБ по отношение на групата КТБ от 20 юни 2014 г. (датата на поставяне под специален надзор на КТБ) до настоящия момент.

Част от приложената информация за първи път се изнася публично пред Вас и широката общественост и представя в подреден вид детайли относно първоначалното финансово състояние на КТБ и ТБ „Виктория“, изводи от новата надзорна проверка в КТБ, комуникацията с основните акционери, както и кореспонденцията на БНБ с Европейската комисия, Европейския банков

орган и Международния валутен фонд. Очертани са последващите стъпки, които да бъдат предприети съгласно действащото законодателство.

Представянето на тази обширна информация съответства на принципа за откритост и прозрачност в работата на БНБ. Надяваме се също така, че приложеният доклад ще хвърли допълнителна светлина върху действията на БНБ, които от самото начало, в тяхната логика и последователност, са подчинени на стриктното следване на действащата законова рамка и процедури.

Надяваме се по този начин БНБ да подпомогне народните представители при вземането на своевременни и адекватни решения, отчитайки късите срокове, свързани със срока на специалния надзор върху двете банки, който изтича съответно на 20.11.2014 г. за КТБ и на 22.11.2014 г. за ТБ „Виктория“.

Използваме също тази възможност, поради изключително кратките срокове за вземане на решение, да Ви призовем да бъде създадена временна комисия с участието на представители на всички парламентарно представени сили, която приоритетно да обсъди казуса около КТБ, още със започването на Вашата делова работа и успоредно с формиране и началото на пълноценната работа по структурирането на 43-тото Народно събрание.

БНБ както винаги остава на разположение на уважаемите народни представители със своя експертен потенциал и сме готови по всяко време да отговорим на допълнителни въпроси и да предоставим допълнителна информация в рамките на нашите компетенции, включително при разработването на нови законодателни решения, ако 43-тото Народно събрание прецени, че такива са необходими.

**УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ
НА
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА**

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Изходното състояние	7
1.	Финансова информация за „Корпоративна търговска банка“ АД към 31.03.2014 г. и резултатите от последната надзорна инспекция, извършена в банката в периода 20.05.2013 г. - 08.07.2013 г.	7
2.	Финансова информация за Търговска банка „Виктория“ ЕАД към 31.03.2014 г. на база предоставената от самата банка финансова отчетност и резултатите от последната надзорна инспекция към 31.03.2013 г.	10
II.	Събитията, свързани с „Корпоративна търговска банка“ АД и Търговска банка „Виктория“ ЕАД, и действията на БНБ	13
III.	Цел, обхват и изводи на надзорната инспекция в „Корпоративна търговска банка“ АД, извършена в периода 7.07.2014 г. – 14.10.2014 г., на база данните към 30.06.2014 г.	33
IV.	Работа на БНБ с основните акционери на „Корпоративна търговска банка“ АД	39
V.	Действия на БНБ относно извършването на преглед на надзорната рамка и практики	46
1.	Работа с Европейския банков орган	46
2.	Работа с Международния валутен фонд.	46
VI.	Действия на БНБ относно осигуряване на достъп до депозити в „Корпоративна търговска банка“ АД	48
1.	Работа с Европейската комисия.	48
2.	Работа с Европейския банков орган	54

АБРЕВИАТУРИ

БНБ	Българска народна банка
ГД	генерална дирекция
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
ЕБО	Европейски банков орган
ЕК	Европейска комисия
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗГВБ	Закон за гарантиране на влоговете в банките
ЗКИ	Закон за кредитните институции
КТБ	Корпоративна търговска банка
МВФ	Международен валутен фонд
МФ	Министерство на финансите
ТБ	търговска банка
ФГВБ	Фонд за гарантиране на влоговете в банките
<i>FSAP</i>	Програма за оценка на финансовата система

I. ИЗХОДНОТО СЪСТОЯНИЕ

1. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД КЪМ 31.03.2014 Г. И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПОСЛЕДНАТА НАДЗОРНА ИНСПЕКЦИЯ, ИЗВЪРШЕНА В БАНКАТА В ПЕРИОДА 20.05.–8.07.2013 Г.

Към 31.03.2014 г. „Корпоративна търговска банка“ АД (КТБ) отчете активи в размер на 7302 млн. лв¹. В сравнение с 31.12.2013 г. общата сума на активите е увеличена с 562 млн. лв., или с 8.34%, основно в резултат от нарастването на ценните книжа (с 319 млн. лв.) и на корпоративния кредитен портфейл (с 346 млн. лв.). Другите значими балансови промени са свързани с 503 млн. лв. растеж на привлечените средства от граждани и домакинства и отчитането на подчинен срочен дълг в размер на левовата равностойност на 35 млн. евро. През анализирания период банката е продала изцяло участието си в капитала на „Велдер консулт“ ООД, с което се обяснява спадът (с 2.4 млн. лв.) на инвестициите в дъщерни предприятия.

През първото тримесечие не се отчитат значими изменения, които да водят до промяна в рисковия профил на банката. Високите нива на кредитния риск и на риска от концентрация продължават да са определящи за институцията. Според докладваните от банката данни предоставените големи кредити по смисъла на Наредба № 7 на БНБ (отменена през април 2014 г.) са 20 броя с общ брутен размер от 1488.9 млн. лв. и представляват 29% от кредитния портфейл на банката, или 193% от собствения ѝ капитал (758.6 млн. лв.). В това число 9 броя са експозиции с обща балансова стойност 870 млн. лв., определени към групи свързани лица по линия на „собственост“, или „контрол“, или „управление“ (съгласно изискванията на параграф 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции), а 11 броя са експозиции, отчетени към индивидуални клиенти.

Съгласно Регламент № 575/2013 г. (в сила от 1.01.2014 г.) банката е докладвала 20 големи експозиции, които възлизат на обща стойност 1608.6 млн. лв. след прилагане на изключенията и намаленията на кредитния риск, или 210% от собствения капитал (в размер на 765 млн. лв.). В това число 9 броя са към групи свързани лица по линия на „контрол“ и като „носител на общ риск“ (разпределени в 21 отделни експозиции) на обща балансова стойност 828.9 млн. лв., а 11 броя са отчетени към индивидуални клиенти.

Според докладваните от банката данни брутният размер на редовните експозиции към 31.03.2014 г. е 5082.4 млн. лв., които заемат дял от 98.7% от общо брутните кредити, като за анализирания период техният размер

¹ На интернет страницата на БНБ има публикувани подробни тримесечни индивидуални данни за банките, в т.ч. КТБ, и за клоновете на чуждестранни банки в България.

нараства с 361.1 млн. лв. Брутните класифицирани експозиции на банката запазват тенденция към спад, като за периода бележат намаление с 19 млн. лв., достигайки размер от 63 млн. лв. Най-съществено е намалението в група „загуба“, която достига размер от 40 млн. лв. В останалите класификационни групи също се наблюдава динамика – „необслужваните“ експозиции отчитат незначителен ръст от 0.8 млн. лв. – до 8.3 млн. лв., експозициите в група „под наблюдение“ отчитат намаление с 8 млн. лв., достигайки размер от 14.7 млн. лв. Степента на обезценка по приложимите счетоводни стандарти (МСС 39) на класифицираните експозиции е 4.6%, което е значително под средните стойности за банковата система (35%).

Предоговорените експозиции са в размер на 374 млн. лв. и представляват 7% от общо кредити и аванси. Според отчетите на банката качеството на предоговорените експозиции е приемливо, като само 6% от тях са класифицирани. Банката не отчита реструктурирани експозиции.

През тримесечието са отписани 3 броя експозиции на обща стойност 5 млн. лв. Напълно обезценени, но неотписани са 52 броя експозиции за близо 9 млн. лв.

Според докладваните от банката данни към 31.03.2014 г. нетните необслужвани кредити са в размер на 19 748 хил. лв. и представляват 0.4% от нетния кредитен портфейл при 0.6% към 31.12.2013 г., или 29 млн. лв.

През анализирания период капиталовата позиция на банката нараства до 758.6 млн. лв. в резултат от включването на годишната одитирана печалба и подчинен срочен дълг в размер на левовата равностойност на 35 млн. евро. Отчетеният по-висок размер на собствения капитал е основа, позволяваща по-същественото нарастване на кредитите през анализирания период, съответно на рисковия компонент.

Според докладваните от банката данни по Наредба № 8 на БНБ за капиталовата адекватност през периода капиталовите изисквания за покриване на поетите рискове нарастват с 47 млн. лв. до размер от 664 млн. лв. От тях капиталовите изисквания за кредитен риск са в размер на 424 млн. лв., или 64% от общите такива, а допълнителните изисквания представляват 33%, или 221 млн. лв. спрямо общите капиталови изисквания. За покритие на пазарен риск банката е заделила 1.4 млн. лв., представляващи 0.2% от общите, и за операционен риск са предвидени 17 млн. лв., представляващи 2.6% от общите капиталови изисквания.

Според докладваните от банката данни по Наредба № 8 на БНБ основните съотношения за капиталова адекватност незначително нарастват с 1.15% до 13.71%. Същевременно според Регламент 575/ЕС собственият капитал на банката е в размер на 764.7 млн. лв., общата капиталова адекватност – 13.85%, а съотношението на капитала от първи ред – 10.64%. Докладваните от банката капиталови съотношения са над минимално изискваните (както по Наредба № 8, така и по Регламента). Разликата в полза на капиталовите съотношения, изчислявани при новия режим, се дължи на въведените промени в

изискванията по отношение на качествените и количествените характеристики на елементите, участващи в изчисляването на капиталовата адекватност.

Според докладваните от банката данни финансовият резултат за първото тримесечие е печалба в размер на 13.1 млн. лв. е и формиран от традиционна банкова дейност. Положителен ефект върху финансовия резултат оказва по-малкият размер на начислената обезценка по МСС 39 върху кредитния портфейл, както и на получения дивидент в размер на 1.8 млн. лв. Възвръщаемостта на активите ($ROA=0.7\%$) е съизмерима с отчетената през същия период на предходната година, докато възвръщаемостта на капитала ($ROE=8.9\%$) е по-ниска в резултат от извършеното увеличение на капитала. Нетният лихвен марж се свива през отчетния период до 1.4% и е по-нисък от средните стойности за банковата система. Банката поддържа висока цена на лихвените пасиви като резултат от структурата им, където преобладават привлечените средства от граждани.

Според докладваните от банката данни ликвидните активи нарастват през отчетния период. В структурата им с водещ дял от 71% са паричните средства и салда при БНБ. На следващо място са търгуемите ценни книжа. Ликвидните съотношения („ликвидни активи/нетни активи“=17.4% и „ликвидни активи/привлечени средства“=19.6%) бележат спад от половин процент през анализирания период. Съотношението „брутни кредити/депозити“ е 81% и е съизмеримо със средните стойности за банковата система. Привлеченият ресурс от граждани продължава да нараства и представлява 67% от общо привлечените средства. На следващо място са привлечените средства от фирми с дял от 28%. Ликвидните активи са поддържани на препоръчителното минимално ниво от 20% покритие на привлечения ресурс от фирми и граждани.

Последната надзорна инспекция в КТБ преди поставянето ѝ под специален надзор на 20.06.2014 г. е извършена в периода 20.05.–8.07.2013 г. на база данните към 31.03.2013 г. Обхватът на инспекцията е следният: анализ и оценка на системите за управление на кредитния, ликвидния и пазарния риск на банката; анализ и оценка на капиталовата позиция на банката и процесът по вътрешен анализ на адекватността на капитала (ВААК), извършван от банката; оценка на корпоративното управление на институцията.

Не са установени нарушения на нормативната уредба, но са направени препоръки за подобряване на дейността, свеждащи се до следното:

- Във връзка с подобряване на кредитната дейност, доколкото банката не е отчетла правилно всички предоговорени кредитни сделки, тя следва да извърши преглед на кредитния портфейл и да отчете всички предоговорени кредитни сделки; да завиши контрола за своевременно актуализиране на данните в декларациите за икономическа свързаност; да се допълнят анализите за концентрации с информация за размера и падежа на кредитите.
- Да се отчети влиянието на резултатите от извършените стрес тестове върху капитала на банката, в докладите за нивото на риска да има

информация за взетите от ръководството на банката решения на база резултатите от стрес тестовете.

- Функцията по спазване на вътрешните правила и банковата нормативна уредба да бъде обединена в едно звено, като се вземе управленско решение за подчинеността на звеното.
- Да се подобри процесът по ВААК за намиране на по-усъвършенстван подход за изчисляване на необходимия вътрешен капитал за покриване на поетите рискове, отговарящ на дейността и бизнес модела на банката.

2. ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТЪРГОВСКА БАНКА „ВИКТОРИЯ“ ЕАД (БИВША „КРЕДИ АГРИКОЛ БЪЛГАРИЯ“ ЕАД) КЪМ 31.03.2014 Г. НА БАЗА ПРЕДОСТАВЕНАТА ОТ САМАТА БАНКА ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПОСЛЕДНАТА НАДЗОРНА ИНСПЕКЦИЯ КЪМ 31.03.2013 Г.

За периода от 31.12.2013 г. до 31.03.2014 г. общата сума на активите на „Креди Агрикол България“ ЕАД намалява с 4.191 млн. лв. или с 1%, основно в резултат на редукция в корпоративния кредитен портфейл (с 15.2 млн. лв.). Други по-значими балансови промени са свързани с намаления обем на привлечените средства от граждани и домакинства (със 7.3 млн. лв.) и на привлечения ресурс от кредитни институции (съкратен с 2.1 млн. лв.), за сметка на увеличение на фирмените депозити (с 4%, или 6.6 млн. лв.). Същевременно, капиталовата позиция намалява през периода поради натрупаната загуба на стойност 1.57 млн. лв. (В края на 2013 г. е извършено увеличение с 10% на емитирания капитал на стойност 8 млн. лв., внесен от собственика на банката – Креди Агрикол, Франция.)

През първото тримесечие не се наблюдават значими изменения, които да водят до промяна в рисковия профил на банката. Свиването на кредитния портфейл води до сравнително понижение на кредитния риск, но концентрационният риск се отразява негативно върху качеството на кредитния портфейл. Предоставените големи кредити по смисъла на Наредба № 7 на БНБ (отменена през април 2014 г.) са 9 броя с общ брутен размер от 47.9 млн. лв. и представляват 15% от кредитния портфейл на банката, или 82% от собствения ѝ капитал (58.3 млн. лв.). В това число е включена експозиция към Креди Агрикол, Франция (за 8.4 млн. лв.), 3 броя са експозиции с обща балансова стойност 6.3 млн. лв., определени към групи свързани лица по линия на „собственост“, или „контрол“ или „управление“ (съгласно изискванията на параграф 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции). Останалите 5 големи експозиции са към индивидуални клиенти.

Съгласно Регламент 575/2013 (в сила от 01.01.2014 г.) банката е докладвала 9 големи експозиции, които възлизат на обща стойност 49.2 млн. лв. след

прилагане на изключенията и намаленията на кредитния риск, или 84.5% от собствения капитал (в размер на 58.3 млн. лв.). В това число 3 броя са към групи свързани лица като „носител на общ риск“ (разпределени в 7 отделни експозиции) на обща балансова стойност 23 млн. лв., а 5 броя са отчетени към индивидуални клиенти.

По данни на банката брутният размер на редовните експозиции е 223.6 млн. лв., които заемат дял от 71% от общо брутните кредити. През анализирания период техният размер намалява с 12.1 млн. лв. Брутните класифицирани експозиции на банката запазват тенденция на спад, като за периода бележат намаление с 2.8 млн. лв., достигайки размер от 91.6 млн. лв. Най-съществено е намалението в група „под наблюдение“, която достига размер от 6.96 млн. лв. В останалите класификационни групи също се наблюдава динамика – „необслужваните“ експозиции отчитат ръст от 3.26 млн. лв. до 20.5 млн. лв., а експозициите в група „загуба“ отчитат намаление от 1.7 млн. лв., достигайки размер от 64.1 млн. лв. Степента на обезценка по приложимите счетоводни стандарти (МСС 39) на класифицираните експозиции е 48%, което е над средните стойности за банковата система (35%).

Преструктурираните кредити (в размер на 34.8 млн. лв.) заемат 11% от брутният кредитен портфейл, като предоговорените (84.2 млн. лв.) са 26.70% от него. В края на периода относителният дял на нетните необслужвани кредити в нетния кредитен портфейл е 15.37% (или нараства с 1.44 процентни пункта спрямо 31.12.2013 г.).

През тримесечието са отписани 5 броя експозиции на обща стойност 876 хил. лв. Напълно обезценени, но неотписани са 2 броя експозиции за 719 хил. лв.

Към 31.03.2014 г. нетните необслужвани кредити са в размер на 41.6 млн. лв. и представляват 15.37% от нетния кредитен портфейл, при 13.92% към 31.12.2013 г., или 39.7 млн. лв.

През анализирания период капиталовата позиция на банката нараства (с 14.2 млн. лв.) и отчита размер от 58.3 млн. лв. вследствие отпадането на изискването за отчитане на специфичните провизии за кредитен риск като намаление на собствения капитал на банката. Съответно общо заделения над регулаторния минимум капиталов буфер нараства съществено. Капиталовият резерв, формиран от специфични провизии за кредитен риск, към 31.12.2013 г. е в размер на 15.6 млн. лв. Въвеждането на новата капиталова рамка основно рефлектира върху обема на капиталовите изисквания за кредитен риск, които нарастват с 321 хил. лв. Последните в края на анализирания период заемат 88.95% от общите капиталови изисквания, които от своя страна намаляват в номинална стойност с 292 хил. лв. под влияние на изискванията за операционен риск (банката не отчита пазарни рискове). Според Регламент 575/2013/ЕС общата капиталова адекватност е 21.31%, а съотношението на капитала от първи ред е 15%.

Финансовият резултат за първото тримесечие е загуба в размер на 1.571 млн. лв. Въпреки свиването на отрицателния нетен финансов резултат, в едногодишен период, негативните тенденции в качеството на активите, нетния лихвен доход и средните брутни лихвоносни активи ограничават способността на банката да генерира печалба. Възвръщаемостта на активите (*ROA*) е -1.54% и бележи подобрене в сравнение с края на предходната година (-3.1%).

Ликвидните активи нарастват през отчетния период. В структурата им с водещ дял от 85.5% са паричните средства и салда при БНБ. Ликвидните съотношения (ликвидни активи към нетни активи от 20.29% и ликвидни активи към привлечените средства от 24.37%) бележат ръст през анализирания период. Съотношението „брутни кредити към депозити“ е 128% и намалява спрямо предходните периоди на отчитане.

Последната пълна надзорна инспекция в банката е извършена към отчетен период 31.03.2013 г.

Не са установени нарушения на нормативната уредба, но са направени препоръки за подобряване на дейността, свеждащи се до следното:

- Своевременно актуализиране на вътрешните нормативни документи и изпращането им в БНБ в определения законов срок.
- Подобряване процеса на реализация на обезпеченията по присъдени вземания по кредити.
- При изготвяне на бюджета да се вземат предвид реалните възможности на банката.
- Предвид силния натиск върху капитала и липсата на вътрешни източници за увеличаването му е необходима допълнителна капиталова подкрепа от основния акционер.
- Банката да определи минимални нива на капиталовите показатели, съобразени с рисковия профил на институцията, при достигането на които да бъдат взети мерки за увеличаване на капитала.

II. СЪБИТИЯТА, СВЪРЗАНИ С „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД И ТЪРГОВСКА БАНКА „ВИКТОРИЯ“ ЕАД, И ДЕЙСТВИЯТА НА БНБ

В седмиците преди 17.06.2014 г. редица публикации в медиите, интернет и социалните мрежи се фокусираха върху темата за състоянието на КТБ.

След 12.06.2014 г. беше налице засилено теглене на средства от клиенти на КТБ, както в брой така и чрез нареждания за превод по банков път. За периода 13–20 юни отливът на привлечени средства от КТБ възлизаше на 907 064 хил. лв., представляващи 12.98% от размера на привлечените средства на банката към 13.06.2014 г.

Коментарите и събитията, свързани с КТБ, оказаха влияние и върху поведението на клиентите на притежаваната от нея ТБ „Виктория“ ЕАД². За периода 13–20.06.2014 г. отливът на привлечени средства от тази банка възлезе на 56 241 хил. лв., представляващи 17.8% от привлечените ѝ средства към 13.06.2014 г.

Поради нарастващия брой различни медийни интерпретации и неподходящи коментари на представители на политически сили в свое прессъобщение на 17.06.2014 г. БНБ заяви, че:

- внимателно и отблизо следи развитието на целия банков сектор, включително и на КТБ, и че на базата на тази информация потвърждава, че банковата система, включително и КТБ, е с висока ликвидност и капиталова адекватност и функционира нормално;
- се ръководи единствено от обществен интерес и винаги е стояла над всякакви злободневни партийни или икономически противоборства;
- призовава всички обществено-политически и медийни фактори към отговорно публично говорене и въздържане от непремерени внушения.

Последва кратковременно забавяне в тегленето на средства от КТБ.

На 18.06.2014 г. сутринта много медии едновременно получиха по електронна поща писмо, подписано от лице, представящо се за служител на БНБ

² С предишно наименование „Креди Агрикол България“ ЕАД. Тази банка заемаше едва 0.45% от активите на банковата система към юни 2014 г. След придобиването от страна на КТБ през юни 2014 г. на 100% от капитала ѝ Общото събрание на акционерите на „Креди Агрикол България“ ЕАД взе решение за промяна на фирменото наименование на тази банка. Процесът на промяна на наименованието не беше приключил към момента на поставянето на банката под специален надзор, но след това Управителният съвет на БНБ, ръководен от целта да бъдат избегнати негативни комуникационни ефекти за уважаваната международна финансова институция *Crédit Agricole S.A.*, с която БНБ традиционно поддържа отлични надзорни отношения – даде предписания на квесторите да предприемат необходимите действия за вписване на съответните промени в Търговския регистър при Агенцията по вписванията. Промените бяха вписани на 8.08.2014 г.

(централната банка по-късно обяви, че няма служител с такова име). Това анонимно писмо се разпространи в интернет и дори бе изчетено изцяло по държавното Българско национално радио (без да бъде търсено предварителното потвърждение и мнение от БНБ). Писмото обяви, че подуправителят на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, е призован на разпит в Софийската градска прокуратура. Писмото също твърдеше, че той е прикривал нередности в КТБ и не е осъществявал адекватен надзор върху тази банка.

Разпространението на анонимното писмо доведе до ускоряване тегленето на средства от КТБ.

По-късно през деня в свое прессъобщение БНБ обяви, че:

- е образувано досъдебно производство срещу подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, и за да не бъдат допускани съмнения за възпрепятстване на проверката, той е излязъл в отпуск до приключване на процесуалните действия;
- функциите на ръководител на управление „Банков надзор“ вече се изпълняват от главния директор на управлението;
- от момента, в който БНБ е уведомена за отнемане разрешението за достъп до класифицирана информация на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, достъпът му до такива документи е преустановен.

Вследствие от тези събития продължи масираното теглене на средства от клиенти на КТБ.

Същия ден, на 18.06.2014 г., в БНБ се проведе среща с ръководството на КТБ, по време на която:

- се установи, че КТБ не разполага с достатъчно ликвидни активи, които да отговарят на изискванията за обезпечение пред БНБ с цел кредитиране от централната банка при условията на Наредба № 6;
- на ръководството на КТБ бе препоръчано да потърси незабавно ликвидна подкрепа за банката от нейните основни акционери;
- на ръководството на КТБ бе препоръчано да проведе разговори с правителството с цел проучване на възможността за получаване на ликвидна подкрепа съгласно реда и изискванията за предоставяне на държавна помощ в ЕС.

На 20.06.2014 г. с писмо вх. № 4098 в БНБ се получи писмено уведомление от ръководството на КТБ, в което то:

- информира за изчерпване на ликвидността и преустановяване на разплащанията, както и на всички видове банкови операции;
- иска от БНБ да предприеме необходимите мерки, включително поставянето на КТБ под специален надзор.

Други писмени уведомления или искания от КТБ не бяха постъпвали до този момент.

Към 11:58 часа на същия ден по сметката на КТБ в платежната Система за брутен сетълмент в реално време *RINGS* разполагаемата наличност беше в размер на 237 773 лв. при наредени чакащи плащания за над 38 млн. лв.

С решение на Управителния съвет на БНБ:

- КТБ беше поставена под специален надзор за срок от 3 месеца;
- в КТБ бяха назначени квестори;
- спря се изпълнението на всички задължения на КТБ и се ограничи дейността на банката, като ѝ се забрани да извършва всички дейности;
- отстранени от длъжност бяха членовете на Управителния съвет и на Надзорния съвет на КТБ;
- от право на глас бяха лишени акционерите, притежаващи над 10% от акциите на КТБ, а именно – „Бромак“ ЕООД и *Bulgarian Acquisition Company II S.a.r.L.*

На пресконференция в сградата на БНБ при голям медиен интерес Управителният съвет на БНБ представи решението си.

В края на 20.06.2014 г. с писмо вх. № 78077 в БНБ се получи писмено уведомление и от ръководството на ТБ „Виктория“ ЕАД, което:

- информира за изчерпване на ликвидността ѝ, че считано от 14:42 часа на 20.06.2014 г., започнато преустановяване изплащането на средства в брой и по сметка на суми над 200 хил. лв., като последният такъв превод е бил осъществен в 15:31 часа;
- иска от БНБ да предприеме необходимите мерки, включително поставянето на ТБ „Виктория“ ЕАД под специален надзор.

Към 16:01 часа на 20.06.2014 г. по сметката на ТБ „Виктория“ ЕАД в платежната Система за брутен сетълмент в реално време *RINGS* разполагаемата наличност беше в размер на 7011 хил. лв. Наредените плащания, чакащи изпълнение с вальори 20.06., 23.06. и 24.06., надхвърляха 27 млн. лв.

На 22.06.2014 г. с решение на Управителния съвет на БНБ:

- ТБ „Виктория“ ЕАД беше поставена под специален надзор за срок от 3 месеца;
- в ТБ „Виктория“ ЕАД бяха назначени квестори;
- спря се изпълнението на всички задължения на ТБ „Виктория“ ЕАД и се ограничи дейността на банката, като ѝ се забрани да извършва всички дейности;
- отстранени от длъжност бяха членовете на Управителния съвет и на Надзорния съвет на ТБ „Виктория“ ЕАД;
- от право на глас бяха лишени акционерите, притежаващи над 10% от акциите на ТБ „Виктория“ ЕАД, а именно КТБ, притежаваща 100%.

БНБ обяви, че недостигът на ликвидност в КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД е изолиран случай от цялата банкова система и не е свързан с функционирането на останалата част от банковия сектор.

След интензивни консултации с правителството и парламентарно представените политически сили, в събота и неделя, 21.06. и 22.06.2014 г., и анализ на различни варианти, БНБ предложи следните действия, които се планираше да бъдат извършени с подкрепата на правителството:

- възлагане на квесторите да организират изготвянето на анализ и оценка на активите и пасивите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД от независим външен одитор за срок от десет дни;
- при необходимост – отписване на капитала на акционерите на КТБ и отнемане на техните права в съответствие с предвидените от закона процедури;
- с цел запазване на дейността на КТБ при нейното оздравяване – увеличаване на капитала на КТБ, като увеличението да се поеме от държавната Българската банка за развитие и Фонда за гарантиране на влоговете;
- осигуряване при необходимост на ликвидна подкрепа на КТБ, за да се гарантира удовлетворяването в пълния размер на задълженията ѝ към клиентите.

С цел постигането на по-голяма сигурност за капиталовата адекватност бяха назначени три големи одиторски фирми, които да извършат в рамките на десет работни дни преглед на активите и пасивите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД. В КТБ проверката щеше да се извърши съвместно от „ДЕЛОЙТ ОДИТ“ ООД, „ЪРНСТ ЕНД ЯНГ ОДИТ“ ООД и „АФА“ ООД, а в ТБ „Виктория“ ЕАД – от „АФА“ ООД.

Гореописаните действия следваше да бъдат предприети до 20.07. с цел КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД да отворят на 21.07.2014 г. в 9:00 часа.

Решението за поставянето на двете банки под специален надзор беше мотивирано от ликвидния натиск върху тях и невъзможността да изпълняват задълженията си. Според надзорната отчетност на КТБ към управление „Банков надзор“ на БНБ общата капиталова адекватност на КТБ възлизаше на 13.71% в края на първото тримесечие на 2014 г. Същевременно обаче медийното отразяване на ситуацията около КТБ внесе съмнение относно качеството на активите и съответно капиталовата адекватност на банката.

Независимо от горепосочените действия във всеки един момент БНБ имаше готовност да разгледа всякакви законово допустими предложения за оздравяване на банката от страна на акционерите, но такива не постъпиха.³

В свое прессъобщение на 23.06.2014 г. правителството потвърди подкрепата си за мерките, предприети от БНБ по отношение на КТБ. Беше обявено,

³ Комуникацията с основните акционери в КТБ е представена подробно в отделен раздел.

че всички мерки са изготвени заедно и в координация между правителството, Министерството на финансите и БНБ.

На 25.06.2014 г. започна прегледът на активите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД.

Прегледът на активите беше частичен, с цел намирането на бързо разрешаване на ситуацията, като се отнасяше главно до кредитния и инвестиционния портфейл. Срокът за проверката бе 10 работни дни, а обхватът – 95.4% от кредитния и 99.1% от инвестиционния портфейл на КТБ, както и ограничен анализ на пасивите на банката. Оценката за ТБ „Виктория“ ЕАД беше с аналогичен обхват.

На 30.06.2014 г. Управителният съвет на БНБ взе решение да бъдат намалени лихвените проценти по депозитите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД до средния им пазарен размер за банковата система по видове, матуритет и валути.

На 11.07.2014 г. на заседание на Комисията по бюджет и финанси в Народното събрание БНБ представи основните резултати от 10-дневния преглед на активите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД, както и следващите стъпки, които трябваше да бъдат предприети.

По отношение на ТБ „Виктория“ ЕАД проверката потвърди доброто състояние на кредитния портфейл и на неговото обезпечаване, както и наличие на необходимите провизии. Резултатите показаха добри практики в управлението на кредитния риск в банката.

По отношение на КТБ, одиторите бяха в състояние да дадат оценка на малко над 1/3 от кредитния портфейл. Одиторите заявиха невъзможност на онзи етап да изразят становище за кредитен портфейл в размер от около 3.5 млрд. лв. (което беше около 60% от общия кредитен портфейл на КТБ). За тази част от портфейла одиторите не успяха да оценят финансовото състояние на длъжниците и способността им да обслужват задълженията си към КТБ. Същото се отнасяше за наличието и качеството на обезпеченията. Невъзможността за даване на оценка се определяше от липсата на значителни части от кредитните досиета. Имаше сведения за унищожаване на документи в дните преди поставянето на банката под специален надзор, но бяха възможни и други причини за липсващата документация.

На основата на тези резултати беше установено, че не може да бъде получена оценка за качеството на активите, и оттам – на ефекта върху капиталовата адекватност на КТБ.

При вече изчерпани и неналични ликвидни активи и при неустановена капиталова адекватност се оказа невъзможно на КТБ да бъде предоставена ликвидност – нито от централната банка във функцията ѝ на кредитор от последна инстанция по реда на Наредба № 6 на БНБ (за което се изискват ликвидни активи като обезпечение пред БНБ), нито от държавата (поради изискването на правилата за държавна помощ в ЕС всяка получаваща ликвидна подкрепа банка да е доказано платежоспособна).

БНБ и правителството стигнаха до заключение, че при наличието на непълна информация и недостатъчни данни за качеството на активите на КТБ първоначалният план, включващ държавно участие в капитала на КТБ, не бе оправдан. Перспективата да бъде одържавена банка с неясно качество на активите и произтичащият от това възможен значителен недостиг на капитал предполага поемането на висока цена и рискове за данъкоплатците.

Ето защо първоначалният план бе изоставен и БНБ заедно с правителството и експерти на основните парламентарно представени партии разработиха нов. Подчертаваме, че новият план първоначално намери подкрепа на експертно ниво сред основните парламентарно представени сили.

Основната идея в новия план беше да бъдат обособени активите, за които може да се даде оценка, че се намират в добро състояние и могат да генерират доход на банката, както и пасивите на КТБ, с изключение на свързаните с основния акционер, които да се преместят в баланса на ТБ „Виктория“ и по този начин да се даде възможност на вложителите да получат достъп до сметките си и пълноценно банково обслужване на предварително обявената дата 21.07.2014 г.

Този план съдържа редица технически детайли, които се свеждаха до следните стъпки:

- Изкупуване от държавата на ТБ „Виктория“ ЕАД по цената, на която КТБ беше придобила 100% от акциите на тази банка;
- Прехвърляне на всички качествени активи и пасиви на КТБ към ТБ „Виктория“ ЕАД. Последното щеше да включва и депозитите на вложителите, с изключение на депозитите на основния акционер и на свързаните с него лица – те нямаше да бъдат покрити от държавата и оставаха в КТБ. Така ТБ „Виктория“ ЕАД щеше да бъде обособена като „добра“ банка;
- Ликвидна подкрепа за „добрата“ банка – използване на средствата от Фонда за гарантиране на влоговете за изплащането на гарантираните депозити в КТБ, включително необходимото допълване на недостига във Фонда със средства от държавния бюджет, спазвайки правилата за предоставяне на държавна помощ в ЕС и при механизми, съгласувани между ангажираните в процеса институции, в т.ч. Министерството на финансите и БНБ;
- Отнемане лиценза на КТБ и обявяването ѝ в несъстоятелност. Привилегирани кредитори на КТБ (в несъстоятелност) щяха да бъдат държавата в лицето на Министерството на финансите и Фондът за гарантиране на влоговете в банките.

По време на консултации на среща в Брюксел на 8.07.2014 г., основните параметри на плана бяха консултирани неформално с представители на Европейската комисия (Генерална дирекция „Конкуренция“), вкл. с вариант за покриване на депозитите над гарантирания размер от 196 хил. лв. Беше

постигнато разбирането, че той би предотвратил разпространението на несигурност сред вложителите в други банки и би ограничил негативните ефекти за целия банковия сектор.

Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) с писмо, изпратено на 14.07.2014 г., изрази готовност да участва в един такъв план, при условие че обособената „добра“ банка е в достатъчно добро финансово състояние и основните политически фактори, заедно с БНБ, имат съгласие по стратегията за разрешаване на казуса с КТБ. До днес не сме информирали българската общественост за заявения интерес от ЕБВР, защото до политическо съгласие не се стигна, но за тяхната готовност бяха информирани лидерите на политическите сили по време на срещата при президента на 14.07.2014 г.

Гореописаните стъпки можеше да бъдат осъществени единствено след приемането от Народното събрание на ново законодателство, въвеждащо нови инструменти за реструктуриране на банките. Причината за това е, че съществуващото към момента законодателство в България (включително свързаното с режима на специален надзор) е ограничено и не съдържа повечето от инструментите за оздравяване и реструктуриране на банки. Такива инструменти се предвиждат в приетата тази година нова Директива на ЕС за оздравяване и реструктуриране на банки⁴, срокът за чието транспониране в страните от ЕС е до края на 2014 г.

По тази причина заедно с техническата експертиза за изработването на новия план за КТБ БНБ и правителството предложиха и законови решения, позволяващи нови инструменти за реструктуриране на банките. Проектът беше представен на основните парламентарно представени политически сили.

В поредица от медийни прояви на 11.07.2014 г., включително на заседание на Комисията по бюджет и финанси на 42-то Народно събрание, БНБ насочи вниманието към нуждата от общи усилия и консенсус на политическите сили в Народното събрание. Без това и без приемането на ново законодателство, въвеждащо инструменти за реструктуриране на банките, планът за КТБ не можеше да бъде осъществен.

На 14.07.2014 г. при Президента на Република България бе проведена среща за състоянието в банковата система и в частност за КТБ. Присъстваха лидерите на парламентарно представените политически сили, без „Атака“, министър-председателят, министърът на финансите, както и управителят и подуправителите на БНБ. По време на дискусиите стана ясно че политическите сили не могат да постигнат съгласие за подкрепа на предложения от правителството и

⁴ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 година за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и Директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на Регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета.

БНБ план⁵. Не се постигна консенсус по това дали в казуса с КТБ да се спазва сегашното законодателство или да се предвиди нов специален закон.

В изявлението си след срещата президентът обобщи, че съществуващото българско законодателство във финансовия сектор е добре работещо, синхронизирано с добрите европейски практики и разполага с ясни механизми за действие.

Ето защо от този момент насетне действията на БНБ продължиха в рамките на съществуващото законодателство, като възможностите за отваряне на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД на 21.07. (срокът, съгласуван по-рано между правителството и БНБ) бяха изчерпани. От този момент нататък всяко решение задължително трябваше да се базира на нова, детайлна и безспорна оценка за качеството на активите на КТБ.

В свое прессъобщение на следващия ден, 15.07.2014 г., БНБ обяви, че поради липса на политическо съгласие относно предложения от централната банка и правителството законодателен подход продължава работа по процедурата на специален надзор в съответствие с изискванията на Закона за кредитните институции.

Освен това беше анонсирана възможността срокът на специален надзор да бъде удължен над първоначално определените 3 месеца.

На 25.07.2014 г. в изпълнение на изискването на чл. 121 от Закона за кредитните институции квесторите на КТБ представиха Доклад за текущото състояние на банката. С доклада беше представен неаудитираният финансов отчет на банката към 30.06.2014 г.

Финансовият резултат на банката към 30.06.2014 г. беше загуба в размер на 65.3 млн. лв. и се дължеше изцяло на начислените през месеца разходи за обезценки на кредитния портфейл. Квесторите отбелязаха, че тези разходи за обезценки са били определени по съществуващите в КТБ процедури и вътрешни правила за определяне на обезценките на портфейлна основа, които не осигуряват пълно съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) поради липсата на индивидуална оценка за големите експозиции. Квесторите отбелязаха също, че запазването на съществуващите правила в банката за определяне на обезценките на портфейлна основа би довело до по-бързото натрупване на обезценки само на основа на текущото състояние без индивидуална оценка на качеството.

Въз основа на неаудитираните отчети общата капиталова адекватност на банката към 30.06.2014 г. бе 10.54%, а адекватността на капитала от първи ред 7.86%.

В Доклада за текущото състояние на банката много подробно бяха изброени действията на квесторите в изпълнение на определените им със закона задължения. Предприети са били всички действия по текущото управление и

⁵ В този период политическите партии на практика вече бяха започнали предизборната кампания във връзка с предсрочните парламентарни избори на 5 октомври.

контрол върху дейността на банката в условията на специален надзор. Осигурено е било изпълнението на решенията на Управителния съвет на БНБ. Предприети са били и адекватни действия за защита интересите на банката както във взаимоотношенията с длъжниците, така и по отношение на кредиторите. Проведени са множество срещи с длъжници и кредитори.

Квесторите поставиха като основен въпроса за необходимостта от определяне на надеждна оценка на кредитния и инвестиционния портфейл на банката, която да отговаря на текущото състояние на кредитополучателите и емитентите и да съответства на МСФО.

Вземайки предвид информацията от Доклада за текущото състояние на банката, и в съответствие с действащите законови процедури по специалния надзор на 31.07.2014 г. Управителният съвет на БНБ издаде следните задължителни предписания на квесторите на КТБ:

- Да създадат специален екип, който в срок до 15.09.2014 г. да организира подготовката на кредитните досиета за целите на анализа и оценката на активите и да подпомага квесторите в управлението на взаимоотношенията с кредитополучателите, включително и за предприемане на необходимите действия спрямо длъжници, които не осигуряват редовно обслужване на своите задължения към банката;
- Да сключат договор за правна помощ по прегледа на обезпеченията като част от процеса на окомплектоване и подготовка на кредитните досиета;
- Да сключат допълнителни договори с одиторските фирми „Ърнст енд Янг Одит“ ООД, „Делойт одит“ ООД и „АФА“ ООД за цялостна оценка на активите на банката, която да бъде осъществена в срок до 20.10.2014 г. на основата на резултатите по т. 2.1 и т. 2.2.
- Да предложат на БНБ проект на покана към акционерите за заявяване на интерес и деклариране на възможност за осигуряване едновременно на капитал и ликвидна подкрепа за КТБ АД.
- До 20.08.2014 г. да извършат промени във вътрешните правила и процедури за определяне на обезценките по кредитни експозиции с цел обезценките на експозиции със съществени нарушения в обслужването да се определят на индивидуална основа, с което да се постигне пълно съответствие с МСФО.
- Квесторите да представят в БНБ информация за хода на изпълнение на направените препоръки в срок до 5.09.2014 г.

На 15.08.2014 г. Управителният съвет на БНБ разреши на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД да извършват:

- Платежни операции за целите на погасяване на кредити към банка, поставена под специален надзор, от сметки при същата банка на кредитополучателя, на негови съдължници или на негови поръчители, когато създадеността или поръчителството са възникнали преди 1.06.2014 г.;

- Безкасови операции по обмен на валута, когато такива са необходими за целите на погасяване на кредити.

На 16.09.2014 г. Управителният съвет на БНБ взе решение за удължаване срока на специален надзор за КТБ АД и ТБ „Виктория“ ЕАД с още два месеца, съответно до 20 и 22.11.2014 г.

В свое прессъобщение същия ден БНБ оповести мотивите за това свое решение, като заяви, че към момента продължаваха да са налице условията, довели до поставяне на КТБ АД под специален надзор. Банката продължава да изпитва остър недостиг на ликвидност за изпълнение на задълженията си към депозантите и други кредитори, които са в размер общо на 6 227 521 хил. лв. към септември 2014 г., а за ТБ „Виктория“ ЕАД възлизат на 285 786 хил. лв.

БНБ също повтори, че преди да се направи ясна оценка на качеството на активите и капиталовата адекватност на КТБ АД не е възможно да бъдат взети икономически обосновани и правно обвързващи решения за бъдещето на банката. На база резултата от оценката на активите на КТБ АД, докладваното съотношение на капиталовата ѝ адекватност и заявените междуременно инвестиционни намерения от EPIC в периода от 1.11.2014 г. до 20.11.2014 г. трябва да бъде взето окончателно решение относно КТБ.

По отношение на ТБ „Виктория“ ЕАД БНБ обяви следното:

- С оглед на това, че КТБ АД е поставена под специален надзор поради недостиг на ликвидност тя не може да предостави ликвидна подкрепа на ТБ „Виктория“ ЕАД. Съответно ТБ „Виктория“ ЕАД не разполага с ликвидни активи, които да отговарят на изискванията на Наредба № 6 на БНБ и срещу които тя да може да получи ликвидност от БНБ по реда на правилата за кредитор от последна инстанция.
- Независимо от факта, че оценката на активите и надзорните отчети на ТБ „Виктория“ ЕАД показват, че към момента банката посреща регулаторните изисквания за капиталова адекватност, банката не може да получи държавна помощ, тъй като при разрешаването на такава помощ от Генерална дирекция „Конкуренция“ на Европейската комисия ТБ „Виктория“ ЕАД трябва да се разглежда като част от групата на КТБ и изискванията за държавна помощ трябва да са изпълнени от групата като цяло. На този етап обаче предвид неяснотата по отношение на капиталовата адекватност на КТБ не може да се докаже пред ЕК, че КТБ има достатъчно ниво на капиталова адекватност за получаване на държавна помощ.
- Ето защо единственият източник за осигуряване ликвидност на ТБ „Виктория“ ЕАД остава продажба на неликвидни активи – портфейл от кредити. На тази основа бяха дадени предписания на квесторите на ТБ „Виктория“ ЕАД да предприемат следните действия:
 - подготовка за провеждане на тръжна процедура по продажба на обособени части от кредитния портфейл на банката с цел осигуряване на необходимата ликвидност за посрещане на задължени-

ята на банката към вложители и кредитори. В изпълнение на тази задача квесторите на ТБ „Виктория“ ЕАД са подготвили проект на договор с консултанта „Ърнст енд Янг Одит“ ООД и проект на покана за участие в тръжната процедура за продажба на обособени части от кредитния портфейл на банката;

- оптимизиране на административните разходи;
 - осигуряване на операциона самостоятелност чрез преразглеждане на съществуващите договори за поддръжка на информационните и счетоводните системи и евентуално сключване на такива, които са оправдани с оглед обема и сложността на бизнес модела на банката.
- Във връзка с тръжната процедура и събирането на индикативни оферти от банките за продажбата на обособени части от кредитния портфейл на ТБ „Виктория“ ЕАД задължителните предписания на БНБ до квесторите бяха следните:
- в срок до 23.09.2014 г. да изпратят покани до банките за участие в тръжна процедура за продажба на обособена част от кредитния портфейл на банката, като при наличие на интерес осигурят представянето на окончателните оферти не по-късно от 15.10.2014 г.;
 - в срок до 20.10.2014 г. да внесат в БНБ доклад за получените оферти с информация дали най-високата предложена цена покрива всички задължения на ТБ „Виктория“ ЕАД от кредитори и депозанти и в какъв срок.

На 20.10.2014 г. квесторите на КТБ внесоха в БНБ доклади за извършени от „Ърнст енд Янг Одит“ ООД, „Делойт България“ ООД и „АФА“ ООД анализ и оценка на основни балансови позиции и издадени банкови гаранции на клиенти на КТБ⁶.

На 21.10.2014 г. на свое заседание Управителният съвет на БНБ прие доклад за анализа и оценката на активите на КТБ, извършена от одиторските фирми „Ърнст енд Янг одит“ ООД, „Делойт България“ ООД и „АФА“ ООД в периода 5.08–20.10.2014 г.

Извършеният анализ и оценка на активите се основаваше на принципите за признаване и оценяване съгласно приложимите международни стандарти за финансова отчетност. Оценката беше извършена на база отчетените по регистрите на банката към 30.06.2014 г. активи и банкови гаранции с отразяване на всички съществени събития до 30.09.2014 г., оказващи влияние върху анализа.

Към 30.09.2014 г. общата сума на всички активи на банката е в размер на 6662 млн. лв. Заключение на одиторските фирми е за необходимост от обезценки на активи на банката с общ размер 4222 млн. лв.

⁶ БНБ не е страна по договорите между квесторите на КТБ и одиторските фирми и докладите могат да се разпространяват само със съгласието на одиторите и при определени от одиторите условия.

Балансът на банката към 30.09.2014 г. преди отразяване на резултатите от анализите и оценките, възложени на одиторските фирми „Делойт България“ ООД, „Ърнст енд Янг Одит“ ООД, и „АФА“ ООД, е представен в следната аналитична таблица:

(балансова стойност в млн. лв.)	30.06.2014 г.	30.09.2014 г.
АКТИВИ		
Парични средства и парични салда при централни банки	144	331
Ценни книжа	775	598
в това число:		
държавни ценни книжа – български от тях заложен в полза на държавния бюджет	381	207
Кредити и вземания	112	113
в т.ч. корпоративни	5 541	5 606
Други активи	5 500	5 522
ОБЩО АКТИВИ	435	128
	6 896	6 662
ПАСИВИ		
Депозити от кредитни институции	154	224
Депозити от финансови институции в т.ч. задължения по корпоративна емисия	343	363
Депозити на бюджетни организации (обезпечени с ДЦК)	220	239
Депозити от нефинансови предприятия	96	100
в т.ч.:	1 220	1 199
държавни и общински предприятия	352	378
други публични предприятия	34	35
частни предприятия	813	766
Депозити от граждани и домакинства	4 304	4 371
в т.ч.:		
местни лица	4 068	4 132
чуждестранни лица	210	213
неправителствени организации	26	26
Други пасиви	56	2
Общо привлечени средства от клиенти	6 173	6 260
Подчинен дълг	202	205
Капитал	521	198
ОБЩО ПАСИВИ И КАПИТАЛ	6 896	6 662

Основните промени по баланса на банката отразяват получени погашения за периода, начислени но неплатени лихви по активите и пасивите на банката, прекласифициране на експозиции и консолидация на паричните средства.

Високоликвидните средства на банката (парични средства по сметки в централната банка и в наличност) към 30.09.2014 г. са 331 млн. лв. Увеличението от 187 млн. лв. в сравнение с 30.06.2014 г. е резултат от прехвърляне по сметки в БНБ на средства, държани по кореспондентски сметки в търговски банки, и постъпления от погашения по главници и лихви.

За периода са начислени разходи за обезценки, възникнали в резултат на разкрити загуби и прекласификация на експозиции:

1. Най-големи са загубите в резултат от извършената на 20.06.2014 г. счетоводна операция, отразяваща изгегляне на каса на 206 млн. лв. срещу неизпълнено задължение на „Бромак“ ЕООД за връщане на парите на 30.06.2014 г., което е отчетено като актив под формата на това вземане. За него на практика не съществуват ясни основания нито за фактическото му възникване, нито за реалната му събираемост от банката. Поради това неговата стойност е нула в съответствие със стандартите за признаване на активи по Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО).
2. През разглеждания период бе установена и друга подобна операция. В резултат на заемообразно предоставяне на ДЦК на стойност 80 млн. евро на „ТЦ-ИМЕ“ АД, които то не е в състояние нито да върне (или възстанови), нито алтернативно да заплати дължимото възнаграждение, сумите, отчетани като част от инвестиционен портфейл ДЦК, са преквалифицирани във вземане от „ТЦ-ИМЕ“ АД. Тъй като дружеството е в процедура по несъстоятелност и вероятността това вземане да бъде събрано е минимална, последното е обезценено на 100%.
3. В балансовата стойност на кредитния портфейл към 30.09.2014 г. са отразени обезценки за 148 млн. лв., които са определени на портфейлна основа съгласно действащата до 20.08.2014 г. политика за определяне на загуби от обезценка.

Практиката за определяне на загуби от обезценки на експозициите е била изцяло изградена според концепциите на отменената през април 2014 г. Наредба № 9 на БНБ. След нейната отмяна не са предприети действия от банката за установяване на нова политика за определяне на загуби от обезценка в съответствие с правилата на Международен счетоводен стандарт 39. Прилаганата от банката политика за определяне на загуби от обезценка е позволявала да се отчитат ниски разходи за обезценки, тъй като кредитите са поддържани „редовни, без просрочия“, без да са ясни източниците на средства, използвани за погасяване, в резултат на което формално са били оценявани на портфейлна основа с минимални очаквания за загуби от обезценки. Извършен тест в банката при отчитане на фактически просрочия показва, че формалното прилагане на тази политика към 30.09.2014 г. би дало като резултат загуби от обезценки по кредитния портфейл в размер на 4757 млн. лв.

С цел отстраняване на установените слабости в политиката на банката за определяне на загуби от обезценки на финансови активи и методиките за

нейното приложение квесторите са предприели мерки за актуализиране и допълване на политиката на банката за определяне на загуби от обезценки на финансови активи. По този начин се постига по-справедливо и надеждно оценяване на реалната възвръщаемост на отделните кредитни експозиции, и то на индивидуална база, като се вземат предвид и всички валидни и изпълними обезпечения. Доразработването на политиката бе съчетано с множество действия за широкообхватна актуализация на наличната информация – финансова, нефинансова и правна – за кредитополучателите, за инвестициите и за издадените гаранции, както и за обезпеченията, дадени в полза на банката.

В изпълнение на решение на УС на БНБ от 31.07.2014 г. квесторите на КТБ са възложили на одиторските фирми „Делойт България“ ООД, „Ърнст енд Янг Оудит“ ООД, и „АФА“ ООД ангажимент да извършат анализ и оценка на основни балансови позиции (в т.ч. извадка от кредити, инвестиционен портфейл, ценни книжа, други активи, недвижими имоти) и издадени банкови гаранции от банката, в срок до 20.10.2014 г. Същото решение възлага на квесторите да създадат специален екип, който да подготви кредитните досиета за целите на одиторската оценка и да подпомага квесторите в управлението на взаимоотношенията с кредитополучателите.

Съгласно обхвата, посочен в Писмо за поемане на ангажимент, изброените одиторски фирми извършиха анализ и оценка на основни балансови позиции (в т.ч. извадка от кредити, инвестиционен портфейл, ценни книжа, други активи, недвижими имоти) и издадени банкови гаранции от банката. Извършеният анализ се основава на водещите принципи за признаване и оценяване на приложимите МСФО. Оценката е извършена на база отчетените по регистрите на банката към 30.06.2014 г. активи и банкови гаранции с отразяване на всички съществени събития, оказващи влияние върху анализа спрямо 30.09.2014 г. За целта е използвана събраната от банката и налична информация с отчитане на всяка допълнителна важна информация към друга последваща дата, но не по-късно от 30.09.2014 г. Извършеният анализ и оценка са направени при презумпцията за запазване на банката като действащо предприятие. Приложените методики и техники на установяване и изчисляване на необходимата обезценка на кредитния портфейл са базирани както на МСФО, така и на добрите практики, прилагани от Европейската централна банка.

Още преди началото на работата на одиторските фирми квесторите на банката организираха процес на събиране на допълнителна информация, необходимостта от която бе идентифицирана по време на предварителния преглед на активите, извършен от същите фирми в периода 25.06.–08.07.2014 г. От кредитополучателите са изискани детайлизирани списъци за предоставяне на историческа и прогнозна информация, а на тези, които не са предоставили пълния набор от информация, неколккратно са изпращани напомнителни писма. Допълнителна информация е събрана и в резултат на допълнителните срещи и разговори с кредитополучателите, с които квесторите са успели да

осъществяват контакт. Също така са изготвени правни становища за валидността на обезпеченията, а при необходимост са изготвяни и актуални оценки за валидни обезпечения.

Резултатите от анализа и оценката на одиторите са, както следва:

Балансова позиция	Стойност според регистрите на банката към 30.06.2014 г.	Стойност според регистрите на банката към 30.09.2014 г.	Необходима обезценка на база извършените анализ и оценка
по извадка	млн. лв.	млн. лв.	млн. лв.
Предоставени кредити на нефинансови институции и други клиенти (кредитен портфейл)	5 301	5 335	-4 057
Инвестиции на разположение за продажба (инвестиционен портфейл)	380	376	-144
Ценни книжа (инвестиции), държани за търгуване (портфейл за търгуване)	11	9	0
Други активи	353	141	-3
Имоти, собственост на банката	60	59	-18
Инвестиция в ТБ „Виктория“	5	5	0
Обща сума	6 109	5 925	-4 222

За целите на оценката активите на КТБ са разделени в следните групи: кредитен портфейл, инвестиционен портфейл (акции и облигации), портфейл от ценни книжа държани за търгуване (облигации), издадени банкови гаранции и акредитиви, недвижими имоти (сгради и земя) и други активи, вкл. инвестицията в ТБ „Виктория“ ЕАД. Въз основа на извършената работа от одиторските фирми са налице следните обобщени резултати.

Оценката на кредитния портфейл на банката включва експозициите на 138 фирми кредитополучатели с общ размер на задълженията към 30.09.2014 г. 5335 млн. лв., или 96.6% от общия корпоративен кредитен портфейл. Изводите от извършените от трите одиторски фирми анализ и оценка са изключително сходни и могат да бъдат обобщени, както следва:

1. За 14 кредитополучателя с общ размер на експозициите 441 млн. лв. няма признаци за обезценка или обезценката е минимална. Независимо че в пет от случаите не са установени съществени валидни обезпечения, финансовото състояние на фирмите дава основание за заключение, че за тази група са необходими обезценки в размер на 46 млн. лв.

2. За 29 кредитополучателя с общ размер на експозициите от 888 млн. лв. е установена оперативна дейност, резултатите от която не подкрепят в достатъчна степен обслужването на кредитите ѝ. За тези дружества са установени съществени признаци за влошаване на финансовото им състояние (трайно намаляващи приходи и/или печалби; загуба от дейността; отрицателен собствен капитал и т.н.) и/или бизнес, чийто предмет на дейност и мащаб не е съпоставим с размера или целта на предоставения заем; за четири от дружествата не са идентифицирани валидни обезпечения. Общо за тази група изводът е, че са необходими обезценки в размер на 594 млн. лв.
3. Група от 6 кредитополучателя с обща експозиция 377 млн. лв. може да бъде определена като дружества с оперативна дейност с висока степен на бизнес зависимост от малко на брой свързани лица. Като цяло за групата са необходими обезценки в размер на 216 млн. лв.
4. Най-голямата група от 82 кредитополучатели се състои от такива, които в преобладаващата си част (67 случая) нямат собствена оперативна дейност или тя е силно ограничена, а приходите им се генерират изцяло или преобладаващо от трети лица. Общата експозиция на всички дружества от групата е 3434 млн. лв., или 64% от кредитния портфейл.

Това са дружества и холдингови компании, чиято основна дейност е предимно инвестиционна, в много случаи без собствен персонал и друга оперативна дейност. Много от тях са новосъздадени (т.е. създадени в рамките на до 12 месеца преди отпускането на първия кредит) или такива с цел придобиване на дялове и акции в други дружества. В повечето от кредитните досиета на кредитополучателите от тази група не са намерени подробни бизнес планове или друга информация, която да подкрепя икономическата целесъобразност за отпускане на кредитите, очакваните парични потоци на кредитополучателите и източниците за погасяване на съответните кредити. За голяма част от кредитните досиета не са налични документи, удостоверяващи дали кредитът е използван съгласно целта, описана в договора за кредит. Обезпечения по тези кредити са залози на материални активи, бъдещи вземания с постъпления по банкови сметки на кредитополучателя в банката, акции на придобитите предприятия или търговски предприятия. В резултат на правния анализ преобладаващата част от тези обезпечения се оказват с пропуски при тяхното учредяване или несъществуващи, което ги прави нереализирани. Към 30.09.2014 г. в резултат на анализа на кредитополучателите в тази категория коефициентът на покритие на дълга с валидни обезпечения, като се вземе предвид възстановимата им стойност, е едва около 2%.

Според счетоводните баланси на кредитополучателите от тази група в случаите, когато такива са налични, голяма част от тях отчитат значи-

телни вземания от трети лица или инвестиции в други предприятия. В хода на работата по анализа и оценката квесторите са изискали неколккратно подробна информация за тези активи с цел оценка на потенциала на кредитополучателите да ги реализират и съответно осигурят необходимите парични потоци за обслужване на кредитите. Въпреки многократните искания от страна на квесторите за допълнителна информация за тези активи кредитополучателите не са предоставили цялата поискана информация или не са предоставили никаква информация.

Кредити в размер на 1394 млн. лв. за кредитополучатели от тази група са предоговаряни многоккратно, като са удължавани сроковете за тяхното погасяване. Обслужването на преобладаващата част от тези кредити както по отношение на главницата, така и относно плащането на лихви е преустановено след поставянето на банката под специален надзор и към 30.09.2014 г. са налице значителни просрочия.

Предвид на тези значителни недостатъци на кредитите в тази група, липсата на съществена информация, необходима за оценката на кредитния риск, и невъзможността на банката да получи такава по време на анализа и оценката, одиторите правят заключение, че не е налице основание, което да потвърди, че банката упражнява или може да придобие контрол върху ползите от активите на тези дружества. Следователно преценката за тези кредити е, че те следва да бъдат напълно обезценени след вземане предвид на валидните обезпечения, където има такива. Изводът от оценката е, че за тази група кредити има основания за начисляване на съществена обезценка в размер на 3021 млн. лв.

5. Сходна по способността си да обслужва кредитите е група от 5 дружества, които макар и да имат оперативна дейност, не постигат резултати, позволяващи обслужването на кредитите, а валидните обезпечения, доколкото ги има, са на ограничена стойност. При експозиция от 172 млн. лв. за тази група ще е необходима обезценка от 166 млн. лв.
6. Като отделна група са посочени две дружества, за които вече е открита процедура по несъстоятелност и очакваната загуба е оценена на 14 млн. лв.

Сумарно към 30.09.2014 г. общата сума на брутната балансова стойност на кредитите от извадката е в размер на 5335 млн. лв. с оценка за необходими обезценки по тях в размер на 4057 млн. лв.

Анализът и оценката на портфейла от ценни книжа също се основава на приложимите стандарти на МСФО за признаване и оценяване, както и на наличната и събрана допълнително информация за пазарите и емитентите на ценни книжа. Оценени са 14 експозиции в корпоративни ценни книжа, за пет от които има активен пазар. От тези, за които няма активен пазар, четири

са оценени по справедлива стойност на базата на модел и три на основата на справедлива стойност, намалена с обезценка. В отделните случаи, когато емитентите са и кредитополучатели, е взета предвид и оценката за качеството на тяхната кредитна експозиция към банката. Изводът от докладите на одиторските фирми е за необходимост от обезценки на ценни книжа в размер на 144 млн. лв.

По отношение на другите активи, обхванати в оценката на одиторските фирми, включително недвижими имоти и банкови гаранции, е определена необходимост от обезценка в размер на 30 млн. лв. в съответствие с приложимите МСФО.

Въз основа на баланса на банката и резултатите от анализа и оценката на основни балансови позиции (в т.ч. извадка от кредити, инвестиционен портфейл, ценни книжа, други активи, недвижими имоти) и издадени от банката банкови гаранции могат да се направят следните изводи.

След поставянето на банката под специален надзор бяха установени множество пропуски, допускани преди поставянето ѝ под специален надзор:

- В процеса на отпускане на кредити липсва задълбочено проучване на кредитоискателите, отсъстват пълни анализи на бизнес планове и разчети относно проектите, обосноваващи финансирането.
- Липсва контрол при учредяването и текущото наблюдение на договораните обезпечения. Извършеният анализ показва, че значителна част от обезпеченията са с пропуски при тяхното учредяване или са несъществуващи, което ги прави нереализуеми. Коефициентът на покритие на кредитния портфейл на банката с валидни обезпечения е около 13%.
- Липсва текущо наблюдение и контрол върху дейността на кредитополучателите и целевото използване на средствата от отпуснатите кредити. Допускани са множество предоговаряния на кредити, без да са налице необходимите обосновки за това.
- Документацията в кредитните досиета не е поддържана в състояние, което да позволява на банката да управлява своите вземания с цел получаване на икономическите ползи, свързани с тях.
- В дейността на банката се наблюдават необичайни за банковата система порочни бизнес практики, които са извършвани чрез сложни операции, целящи прикриване същността на сделки и трансакции. Един от примерите за това е специфичният начин на кредитиране, опосредствано от „дружества със специална цел“, холдинги и други подобни с цел финансиране придобиването на активи, което не отговаря на стандартните и надеждни банкови практики.
- Представяните от ръководството на банката преди нейното поставяне под специален надзор финансови и надзорни отчети пред управление „Банков надзор“ на БНБ са били недостоверни и подвеждащи.

Ръководството на банката не се е придържало към разумни и консервативни банкови практики.

Поради гореизброените причини БНБ изпрати докладите на одиторите на вниманието на Софийската градска прокуратура.

Управителният съвет на БНБ на **21.10.2014 г.** взе решение:

- да възложи на квесторите да осчетоводят в съответствие с МСФО в баланса на банката резултатите от оценката и анализа на активите на КТБ към 30.09.2014 г.;
- да възложи на квесторите до 31.10.2014 г. да представят в управление „Банков надзор“ на БНБ съответните финансови и надзорни отчети, които са необходими за вземане на решенията, предвидени в Закона за кредитните институции.
- на 27.10.2014 г. в първия работен ден на 43-тото Народно събрание с цел вземането на информирано решение и подпомагане работата на народните представители по казуса КТБ Управителният съвет на БНБ да внесе в Народното събрание обобщена информация за събитията и всички действия на БНБ по отношение на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД – от 20.06.2014 г. (деня на поставяне на КТБ под специален надзор) до 27.10.2014 г.

На основа на данните от анализа, оценката и заключението на одиторските фирми за размера на необходимите обезценки се очаква КТБ да отчете пред управление „Банков надзор“ на БНБ отрицателен собствен капитал.

След получаването на финансовите и надзорните отчети действията на съответните институции и тяхната последователност следват разпоредбите на съществуващата законова рамка:

- Законното задължение за отнемане лиценза на банка, която има отрицателен собствен капитал (според чл. 36, ал. 2, т. 2 на Закона за кредитните институции).
- Решението за отнемане на лиценза се взема в срок до 5 работни дни от установяване на неплатежоспособността, т.е. от получаването на надзорните отчети, показващи отрицателния собствен капитал на КТБ (според чл. 36, ал. 3 на Закона за кредитните институции).
- Искане до компетентния съд за откриване на производство по несъстоятелност на КТБ (според чл. 37, ал. 2 на Закона за кредитните институции).
- До 20 работни дни от датата на решението за отнемането на лиценза на банката Фондът за гарантиране на влоговете в банките започва изплащането на гарантираните размери на влоговете (според чл. 23, ал. 5 на Закона за гарантиране на влоговете в банките). При наличие на изключителни обстоятелства Фондът може да удължи този срок с не повече от 10 работни дни (според чл. 23,

ал. 6 на Закона за гарантиране на влоговете в банките).

- Фондът за гарантиране на влоговете в банките изплаща гарантираните размери на влоговете чрез търговска банка/търговски банки, определена от неговия Управителен съвет. В срок не по-късно от 7 работни дни преди започване изплащането на гарантираните суми Управителният съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в банките е длъжен да оповести в най-малко 2 централни ежедневника деня, от който вложителите могат да получат гарантираните суми, както и банката, чрез която ще се извършват тези плащания (според чл. 23, ал. 2 и ал. 4 на Закона за гарантиране на влоговете в банките).

Други, вместо гореописаните, решения и действия на БНБ и/или на Фонда за гарантиране на влоговете в банките, вкл. свързани с реструктуриране на КТБ, ще бъдат възможни единствено ако Народното събрание в рамките на законодателните си правомощия намери за уместно и своевременно приеме изменения и допълнения на действащото законодателство, включително и по отношение на ресурсното обезпечаване.

III. ЦЕЛ, ОБХВАТ И ИЗВОДИ НА НАДЗОРНАТА ИНСПЕКЦИЯ В „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД, ИЗВЪРШЕНА В ПЕРИОДА 7.07.–14.10.2014 г., НА БАЗА ДАНИТЕ КЪМ 30.06.2014 г.

Успоредно с назначаването на преглед на активите на КТБ АД от трите одиторски фирми – „Делойт Одит“ ООД, „АФА“ ООД и „Ърнст енд Янг Одит“ ООД – изпълняващата длъжността подуправител на управление „Банков надзор“ назначи проверка на място в банката. Надзорната инспекция бе извършена в периода 7.07.–14.10.2014 г. на база данни към 30.06.2014 г. В тази инспекция взеха участие 22 души, което е прецедент, доколкото при стандартна надзорна инспекция екипите се състоят обичайно от 3–6 души.

Инспекцията протече в 3 етапа, чиито обхват и цели бяха, както следва: **1 етап** – установяване пълнотата на кредитните досиета, които са били обект на преглед при последната надзорна инспекция (на база данни към 31.03.2013 г.) и сравнение със съдържанието на същите към дата 30.05.2014 г.; **2 етап** – оценка на администрирането на кредитните досиета за кредити, отпуснати след 31.03.2013 г., както и кредитни сделки, непопадащи в извадката на прегледаните такива от последната надзорна инспекция, проведена по данни към 31.03.2013 г., но включени в извадката на трите одиторски фирми, извършващи прегледа на активите; **3 етап** – проследяване на паричните потоци, свързани с усвояването на средствата по тях и обслужването им; вероятната свързаност на кредитополучателите от кредитния портфейл на банката; произхода на средствата за увеличението на акционерния капитал и емисията на други капиталови инструменти, включени в капитала на институцията.

Установяване пълнотата на кредитните досиета, които са били обект на преглед при последната надзорна инспекция, приключила през юни 2013 г.

По време на този етап инспекцията прегледа 146 броя кредитни досиета на 66 броя кредитополучатели от кредитния портфейл на банката към 31.05.2014 г., с обща балансова стойност преди обезценка в размер на 2 481 303 хил. лв. и съпоставяне на съдържанието им към юни 2013 г. Инспекцията установи, че при сравнение със съдържанието на същите кредитни досиета, проверявани към юни 2013 г., при 54% от прегледаната извадка кредити в досиетата липсват документи относно: актуалното финансово състояние на длъжниците; документи, доказващи наличието на обезпечения, не са вписани особените залози по вземанията по сметки на кредитополучателите, където такива са учредени в полза на банката; документи, доказващи надлежното учредяване в полза на банката на залози върху различни активи, посочени

като обезпечения по кредити; документи, удостоверяващи целта на изразходването на средствата по кредитната сделка.

Такива констатации за непълноти в кредитните досиета от проверяваната извадка не са направени в доклада за надзорната инспекция към юни 2013 г.

Преглед и оценка на администрирането на кредитни експозиции

За изпълнението на тази задача беше извършен преглед на движението по разплащателни и заемни сметки на 91 броя кредитополучатели с 208 броя кредита, чиято обща брутна стойност преди обезценка към 30.06.2014 г. е в размер на 3 710 407 хил. лв., представляваща 67% от кредитния портфейл на банката в размер на 549 240 хил. лв.

Почти всички кредити от извадката са били обслужвани в съответствие с договорените погасителни планове (98.28% от проверяваната извадка), като първите просрочени вноски по главница и/или лихва са към края на юни 2014 г. През същия месец за част от кредитите са сключени анекси с цел отлагане плащанията на дължимите погасителни вноски за срок от три месеца (с обща брутна балансова стойност 1 067 294 хил. лв., или 28.76% от извадката). От тази констатация може да се направи изводът, че с този подход банката е позволила на определени кредитополучатели да прикрият невъзможността си да погасяват своите задължения, което съответно води до подаване в БНБ на невярна информация относно качеството на въпросните кредити.

В процеса на инспекцията беше установено, че преобладаващата част от проверените експозиции са отпуснати за инвестиции (с обща брутна балансова стойност 2 956 188 хил. лв., или 77% от извадката), вкл. за покупка на акции или дялове на трети лица (обща брутна балансова стойност 1 213 350 хил. лв.).

При прегледа на кредитните досиета в процеса на надзорната инспекция в банката бяха идентифицирани следните пропуски по тяхното администриране: 1) липса на достатъчно детайлна обоснованост в кредитните становища и мониторинговите прегледи при разрешаване и последващо предоговаряне на сделките – недостатъчна писмена информация, обосновка и данни за предмета на дейност, бизнес и конкурентна среда, конкретика на финансирането, анализ на кредитоспособността на клиентите, анализ на ниво свързани лица и други; 2) липса на информация и задълбочени анализи относно източниците за издължаването на кредитите, особено в случаите, при които дейността на кредитополучателите е свързана единствено с финансирането от банката проект; 3) недостатъчна обезпеченост на кредитните сделки и/или липса на документи за надлежното учредяване на обезпеченията по тях в полза на банката; 4) липса на актуални финансово-счетоводни отчети и/или разшифровки към тях, което ограничава възможността за анализ на текущите фирмени данни и изчисляване на финансови показатели, позволяващи формиране на достоверна оценка за финансовото състояние на кредитополучателите.

Инспекцията констатира също, че в предоставените кредитни досиета са налични финансово-счетоводни отчети на кредитополучателите, които касаят почти изцяло предходни периоди, като в единични случаи се съдържат отчети към 31.03.2014 г. или 30.06.2014 г. Годишните ФСО за 2013 г. или предходни периоди не са придружени с детайлни разшифровки на отделни пера от баланса и отчета за приходите и разходите на фирмите, на базата на които могат да се установят определени търговски вземания и задължения. Изложената по-горе констатация в голяма степен се отнася и за дружества, чиито акции или дялове са придобити от финансирани от банката кредитополучатели, финансовото състояние на които е тясно обвързано с приходите на придобитите дружества.

В процеса на проследяване на паричните потоци по заемните и разплащателните сметки на кредитополучателите инспекцията обхваща периода от отпускането на средствата по кредита до датата на извършване на прегледа на съответния паричен поток, което в някои случаи надвишава период от пет години. В резултат на проверката прави впечатление наличието на огромен брой парични потоци между определен брой дружества, които са кредитополучатели или клиенти на банката.

Инспекцията изследва и паричните потоци, служещи за погасяване на кредитните експозиции на част от извадката. Анализът показва, че 42% от погашенията са средства с първоначален източник усвоени кредити, преминаващи през няколко сметки на различни дружества, насочени посредством индиректни преводи към кредитополучатели на банката. Следователно, може да се направи извод, че с подобни техники банката е поддържала изкуствено качеството на значителна част от кредитния си портфейл, като е докладвала несравнимо високо ниво на обслужваните кредити. Това е подвеждаща и измамна практика за управление качеството на кредитния портфейл, която трудно може да бъде установена при стандартна надзорна инспекция на място.

Бяха проучени и част от паричните потоци на „ТЦ ИМЕ“ АД, „Бромак“ ЕООД и „Фина Ц“ ЕООД, най-значимите преводи от които са през сметките на „ТЦ ИМЕ“ АД. Към 30.06.2014г. „ТЦ ИМЕ“ АД не е кредитополучател на банката. Проследени са движенията по разплащателната му сметка в левове, обхващащи период от 1.01.2007 г. до 25.06.2014 г. Установено бе наличие на значителни обороти в размер на милиарди левове, като през левовата сметка на дружеството индиректно преминават част от средства, наредени от други дружества, в т.ч. и от усвоени кредити, отпуснати от банката. Същевременно „ТЦ ИМЕ“ АД е източник на средства, служили за погасяване на кредити на други дружества. Следователно, умишлено и преднамерено са използвани средства от сметките на „ТЦ ИМЕ“ АД с цел прикриване на погашения по съществуващи кредити с отпуснати от банката нови кредити, което е трудно да се докаже формално на база наличните законови разпоредби. Бяха селектирани дружества, чиито разплащания се осъществяват посредством преводи от и към „ТЦ ИМЕ“ АД, сред които най-големите преводи са с: „Краун Медиа“

ЕАД, „Фина Ц“ ЕООД, „ИПС“ АД, „Фина С“ АД, „Бромак“ ЕООД, „Технотел Инвест“ АД, „Вивес“ АД, „Кен Трейд“ ЕАД, КТБ АД, „Варна Тауър“ ООД, „Балканска медийна компания“ ЕАД и др.

Увеличение на капитала

В резултат от проверката на паричните потоци и установяването произхода на средствата за увеличението на акционерния капитал през май 2013 г. (86 329 хил. лв.) и по договорите за предоставяне на подчинен срочен дълг след 5.10.2011 г. (183 848 хил. лв.) беше установено, че значителна част от средствата за увеличение на капитала на „КТБ“ АД в периода от 5.10.2011 г. до 24.03.2014 г. са с първоначален произход от усвоени кредити, отпуснати от самата банка.

За периода преди влизане в сила на Регламент № 575/2013, в сила от 1 януари 2014 г., разрешенията за включване на подчинените срочни дългове в капитала от втори ред са издавани в съответствие с Наредба № 8 на БНБ. Съгласно разпоредбите на чл. 4, ал. 2, т. 3 от Наредбата не фигурира изискване за произхода на средствата, които се предоставят като подчинен срочен дълг. Въпреки това извършените операции за увеличението на акционерния капитал и на допълнителния капитал (чрез подчинени заеми) не може да се определи като разумна и консервативна банкова практика, тъй като се поставят под съмнение качеството и размерът на регулаторния капитал, въз основа на който се изчислява капиталовата адекватност. В действащия Регламент № 575/2013, в сила от 1 януари 2014 г., има изрично изискване както за базовия собствен капитал от първи ред (акционерен капитал) съгласно чл. 28, параграф 1 буква „б“, така и за подчинените заеми (включени в капитала от втори ред) съгласно чл. 63 буква „в“ да не са финансирани нито пряко, нито непряко от банковата институция. За доказване на това обстоятелство в чл. 1.3 от договора за подчинен срочен дълг от 24.03.2014 г., подписан от КТБ АД и „ТЦ-ИМЕ“ АД изрично е записано:

„Предоставянето на подчинения срочен дълг не се финансира пряко или непряко от КТБ АД.“

Следователно, ръководството на КТБ АД е представило пред БНБ невярна информация с оглед получаване на разрешение за включване на този подчинен срочен дълг в капитала на банката от втори ред.

Свързаност в кредитния портфейл

С цел установяване наличието на потенциална свързаност бе извършен анализ на дружествата кредитополучатели в банката. В резултат на изследването:

- По линия на собственост (дружество и лице с повече от 10% от дяловете или акциите с право на глас в дружеството) бяха определени 29 отделни групи свързани лица;
- По линия на контрол (лицата, чиято дейност се контролира от трето

лице или от негово дъщерно дружество) бяха определени 12 отделни групи кредитополучатели;

- По линия на управление (лица, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице) бяха определени 59 отделни групи дружества кредитополучатели. Следва да се вземе предвид фактът, че в посочените 59 отделни групи свързани лица съществуват дружества с повече от един управител (двама и трима), което води до включването им в повече от една група свързани лица, или посочването на определена група повече от веднъж, на база управление;
- От направените справки беше установено, че 86 дружества – кредитополучатели в банката, са регистрирани на седем адреса, а шестима служители на банката са вписани като управители (6 случая) или като собственици (1 случай) на седем дружества –кредитополучатели в банката. Тези експозиции не попадат в обхвата на регулациите по чл. 45 от ЗКИ, поради което не е имало законово изискване да се докладват в надзорните отчети. Тези техники са позволявали на банката да заобикаля законите изисквания, като прикрива съществуването на лица, намиращи се в „тесни връзки“, които са носители на общ кредитен риск, като по този начин отново поддържа изкуствено високо качеството на кредитния си портфейл.

Съгласно действащата нормативна уредба до края на 2013 г. (Наредба № 7 на БНБ за отчитане на големите експозиции на кредитните институции, във връзка с чл. 44 и чл. 45 от ЗКИ), банката следва да докладва свързаните лица при формиране на обща експозиция, надвишаваща 10% от собствения ѝ капитал. За установяване на спазването на годишния отчет по наредбата беше обследвана коректността на докладване на икономически свързаните лица към 31.12.2013 г. По данни от кредитен портфейл към 31.12.2013 г. беше установено, че са формирани 18 групи свързани лица, общата експозиция на всяка, преди ефекта от редуциране на кредитния риск, надвишава 10% от собствения капитал на банката. От тях две големи експозиции към групи свързани лица по линия на контрол (лица, чиято дейност се контролира от трето лице или от неговото дъщерно дружество, съгл. ЗКИ) не са докладвани пред БНБ, а експозициите на други две дружества кредитополучатели не са включени в докладваните от банката експозиции към свързани лица.

С влизане в сила на Регламент № 575/2013/ЕС от 1.01.2014 г., банката следва да докладва на БНБ възникването на всяка голяма експозиция към лице или група свързани лица съгласно изискванията на чл. 392 от Регламента, когато стойността на експозицията на групата е по-голяма или равна на 10% от приемливия капитал на институцията. На база предоставената надзорна отчетност за големите експозиции към 30.06.2014 г. беше установено, че две големи експозиции са докладвани самостоятелно вместо към експозициите на свързаните лица, към които принадлежат, а една група свързани лица

(състояща се от две дружества), чиято обща експозиция надвишава 10% от приемливия капитал, не е докладвана.

Установените много на брой отделни групи от свързани лица (на основание посочените по-горе законови критерии) определят като особено висок риска от концентрации в кредитния портфейл на банката, въпреки че нито една обща експозиция на всяка отделна група формално не надвишава максимално определения законов праг (от 25% от приемливия капитал на банката).

В заключение, всички направени констатации и заключения в доклада от проведената надзорна инспекция в периода 7 юли – 14 октомври 2014 г. потвърждават изводите, направени в резултат на докладите от 20 октомври 2014 г. на трите одиторски компании за анализ и оценка на активите на КТБ АД, а именно, че контролните и ръководни органи на банката са прилагали порочни банкови и бизнес практики, като в продължение на години са представяли неверни и подвеждащи финансови и надзорни отчети. Поради тази причина БНБ ще изпрати доклада от надзорната инспекция, извършена в периода 7.07.–14.10.2014 г., на Софийска градска прокуратура.

IV. РАБОТА НА БНБ С ОСНОВНИТЕ АКЦИОНЕРИ НА „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД

„Бромак“ ЕООД притежава 50.66% от капитала на КТБ.

Bulgarian Acquisition Company II S.a.r.L., Люксембург, притежава 30.35% от капитала на КТБ. Дружеството е косвено контролирано чрез други компании от Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман.

VTB притежава 9.06% от капитала на КТБ.

През юни 2014 г., по време на зачестилите публикации в медиите и интернет, свързани с темата КТБ, както и при последвалото засилено теглене на средства от клиенти на банката в периода 12.06.– 20.06.2014 г., довело до поставянето ѝ под специален надзор, акционерите на банката не са търсили среща с ръководството на БНБ и не са предлагали ликвидна или друга подкрепа от своя страна. По време на засиленото теглене на средства от клиенти на банката едноличният собственик на мажоритарния акционер „Бромак“ ЕООД бе в чужбина. Контакт с него осъществяваха изпълнителните директори на банката. На 20.06.2014 г. те подадоха в БНБ молба за поставянето на банката под специален надзор поради изчерпана ликвидност и преустановяване на плащанията.

Единственият осъществен контакт на БНБ с основните акционери на банката веднага след поставянето ѝ под специален надзор беше с представителя на *Bulgarian Acquisition Company II S.a.r.L.*, който е член на Надзорния съвет на банката. На 22.06.2014 г. беше проведена среща в сградата на БНБ, на която беше обсъдена ситуацията и критичното финансово състояние на банката. На тази среща представителят на втория по големина акционер на КТБ заяви, че към този момент не е бил информиран предварително нито от ръководството, нито от мажоритарния собственик на КТБ за развиващата се ликвидна криза и ликвидните затруднения на банката през предходната седмица, довели до поставянето ѝ под специален надзор.

На 24.06.2014 г. *VTB* излезе с прессъобщение, че няма планове да предоставя ликвидност на КТБ.

На 10.07.2014 г. бе получено писмо от Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман до управителя на БНБ и министъра на финансите. В писмото е предложено да бъдат облекчени условията на специалния надзор и КТБ да отвори след 3-6 месеца, да бъде назначен председател на Надзорния съвет, предложен от БНБ, БНБ да подкрепи КТБ с депозити, когато е необходимо, както и БНБ да наложи ограничение в тегленето на депозити до 5% на клиент седмично. В писмото нямаше предложение за осигуряване на финансов ресурс за реализиране на посочените мерки.

На 10.07.2014 г. бе проведена среща с представители на Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман, на която присъстваха управите-

лят на БНБ Иван Искров, заместник министър-председателя Даниела Бобева и министърът на финансите Петър Чобанов. Представителните на Фонда бяха запознати с резултатите от прегледа на активите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД, извършен от трите одиторски фирми. От страна на Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман бяха повторени предложенията, направени в писмото им от 10.07.2014 г. В тази връзка им е било пояснено, че те не съответстват на българското законодателство.

На 22.07.2014 г. БНБ изпрати на Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман отговор на тяхното писмо от 10.07.2014 г. В писмото от БНБ бяха посочени резултатите от частичния преглед на активите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД, който показва че за значителна част от кредитния портфейл в размер на 3.5 млрд. лв. не може да бъде извършена оценка поради недостатъчна информация в банката, вкл. липса на документация в кредитните досиета. Предоставена беше информация относно разпоредения пълн преглед на активите на КТБ и срока за извършването му от трите одиторски компании. Посочва се, че БНБ не може да предостави финансов ресурс на КТБ, тъй като не могат да бъдат изпълнени изискванията на чл. 33 от ЗБНБ. Пояснява се, че за отварянето на КТБ ще бъде необходима не само капиталова, но и сериозна ликвидна подкрепа.

На 22.08.2014 г. БНБ изпрати писма до основните акционери на банката – „Бромак“ ЕООД и Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман. В писмата беше обстойно описана текущата ситуация с КТБ, като беше посочено, че банката продължава да има огромен недостиг от ликвидни средства за изплащане на задълженията към депозантите и другите си кредитори, които са в размер на около 6.3 млрд. лв. Бяха поканени акционерите в срок от 7 дни да предоставят в БНБ информация за конкретните си намерения и планове за възстановяване на нормалната дейност на банката и за поддържане на нейната жизнеспособност в бъдеще. Подчертано бе, че предвид огромния недостиг на ликвидност техните планове би трябвало да включват предоставяне на капиталова, но най-вече на ликвидна подкрепа, за да бъде посрещнат очаквания сериозен ликвиден натиск върху банката при евентуалното ѝ отваряне.

На 29.08.2014 г. бе получен отговор от Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман на писмото на БНБ от 22.08.2014 г. В него се напомняше, че с писмото от 22.07.2014 г. Фондът бе предложил съвместен надзор върху КТБ от страна на настоящите акционери и БНБ. В писмото беше казано, че твърд ангажимент за инвестиция в КТБ може да бъде поет само след като страните разполагат с достатъчно време, за да се запознаят с резултатите от извършваната от трите одиторски фирми оценка в КТБ. БНБ бе уведомена, че *EPIC* и юристи са ангажирани като съветници при тази операция. Изявен беше интерес и от други потенциални нови инвеститори, които да предоставят капитал, но при подходяща подкрепа и от държавата.

На 29.08.2014 г. бе получен отговор на писмото на БНБ от 22.08.2014 г. и от „Бромак“ ЕООД, подписано от неговия едноличен собственик Цветан

Василев. В писмото се казваше, че г-н Василев е в непрекъснат контакт със своите партньори от Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман, от *VTB* и с други инвеститори. Посочено бе, че в следващите дни инвестиционна компания, която трябва да лидира проекта, ще внесе в БНБ и в правителството структурирано предложение.

На 10.09.2014 г. в БНБ бе получено писмо от *EPIC*. Посочено бе, че е сформирани консорциум от акционери и потенциални инвеститори за рекапитализиране на банката, без да се конкретизира кои са те, както и че за целта на тази операция ще бъде използван балансът на *EPIC*, без да се уточнява как ще стане това. Посочваше се, че държавната помощ ще бъде съществена част от решението за рекапитализиране на банката. Изискваше се и обстойна финансова информация за банката.

На 12.09.2014 г. в БНБ бе получено писмо от *EPIC*, с което се уточнява, че те представляват „Бромак“ ЕООД, *VTB* и Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман.

На 15.09.2014 г. БНБ отговори на писмото на *EPIC*, посочвайки, че е необходимо да представят документи, удостоверяващи рамките на предоставените им правомощия, и лицата, които те са оторизирани да представляват. Изискваше се също да бъде предоставена повече информация относно виждането за рекапитализиране на КТБ, включително да бъдат посочени конкретните финансови ангажименти, които лицата, представлявани от *EPIC*, са в състояние да поемат, както и начина и правните средства, чрез които според тяхното виждане може да стане това, включително споменатото използване на баланса на *EPIC* за тази операция. Препоръчано бе незабавно да бъдат започнати разговори с Министерството на финансите с оглед изясняване на реалните възможности и условия, при които може да бъде получена държавна подкрепа. Посочено бе, че към настоящия момент двете банки продължават да имат огромен недостиг от ликвидни средства за изплащане на задълженията си към депозантите и другите кредитори. Пояснено бе, че необходимата финансова информация ще бъде предоставена от квесторите на КТБ след представяне на споразумение или друг документ, удостоверяващ представителните права на *EPIC*, и подписване на споразумение за неразкриване на информацията между *EPIC* и КТБ, в което ще се определи и обемът информация, която може да им бъде предоставена от банката.

На 30.09.2014 г. БНБ изпрати писмо до *EPIC*, в което се посочва, че в БНБ не е представено мандатно писмо от акционера *Bulgarian Acquisition Company II S.a.r.L.*, Люксембург – дружество, косвено контролирано, но не и идентично с Държавния резервен фонд на Султаната на Оман. Напомнено беше, че информацията, изискана с писмо на БНБ от 15.09.2014 г., все още не е представена. В потвърждение на сериозността на инвестиционните намерения, беше посочено, че се очаква да бъде представено удостоверение от призната и реномирана банка относно размера и разполагаемостта на средствата и/или други активи, които могат да бъдат използвани за оздравяване

на КТБ, в случай че такова решение бъде взето след преглед на необходимата информация. Допълнено бе също, че се очаква да бъде получено предложение на проект за Споразумение за неразкриване на информация, което в кратък срок да бъде разгледано, и, ако е необходимо, допълнено от квесторите на КТБ и Търговска банка „Виктория“ и техните екипи.

На 30.09.2014 г. по електронна поща в БНБ бе получен проект на споразумение за неразкриване на информацията. То бе стандартно, без да съдържа конкретно посочване на изискваната информация и реда за ползването ѝ.

На 2.10.2014 г. по електронна поща от EPIC беше получено съобщение, в което бе посочено, че е много необичайно да се изискват доказателства за финансови средства от някой, който представлява държавен фонд и втората по големина руска банка.

На 3.10.2014 г. в отговор на електронното съобщение от EPIC БНБ изпрати писмо, в което посочва, че EPIC не е представил документи, от които да е видно, че представлява VTB. Посочено бе също, че досега не са били представени документи, удостоверяващи, че EPIC представлява акционера Bulgarian Acquisition Company II S.a.r.L., а представените документи от Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман са подписани от лице, за което не е ясно дали има представителна власт. В допълнение беше посочено, че участието на „Бромак“ ЕООД като инвеститор също се нуждае от потвърждение, доколкото неговите публични финансови отчети показват ограничени финансови възможности. Освен това във връзка с информацията в медиите за разследвания срещу едноличния собственик на „Бромак“ ЕООД е необходимо да се има предвид, че ще бъдат необходими доказателства дали той все още може да отговори на изискванията за надеждност и пригодност, на които трябва да отговаря акционер на банка съгласна банковото законодателство. Пояснено беше също така, че от EPIC не се изисква да посочи оценка на нужните средства в случая с КТБ, но е необходимо да бъдат представени доказателства за готовността и способността на потенциалните инвеститори да осигурят финансови средства, като в този случай е разумно и в съответствие със стандартните практики да се изисква потвърждение от трета страна (банка). Изисквано бе потвърждение дали е правилно разбирането, базирано на представените до момента документи, че EPIC е само упълномощен представител и консултант на „Бромак“ ЕООД и на Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман, но няма намерение лично директно да участва в оздравяването на КТБ.

На 8.10.2014 г., след преглед от квесторите на двете банки, поставени под специален надзор, БНБ изпрати на EPIC бележките им по проекта на споразумение за неразкриване на информация. Посочваше се, че към споразумението следва да бъде приложен списък на конфиденциалната информация, която ще бъде предоставена при спазване изискванията на българското законодателство, както и да се посочат лицата, които ще имат достъп до тази информация.

Пояснено бе, че достъпът може да бъде осъществен само на място в помещенията на банките.

На 16.10.2014 г. БНБ изпрати писмо до EPIC, в което бе посочено, че на 15 и 16.10.2014 г. в българските медии бе разпространена информация за тяхно посещение на 15.10.2014 г. в София, по време на която са били проведени срещи с вложители на КТБ и финансови експерти. След приключване на срещите са били направени изявления, че EPIC представлявал тримата основни акционери на КТБ, разработил е няколко варианта за спасяване на банката, желал да рекапитализира КТБ, готов бил да добави в капитала на банката самостоятелно или в сътрудничество с държавата 600 млн. лв., но не бил получил достатъчно съдействие и необходимото разбиране от българските власти, включително БНБ, за да оцени реалното състояние на КТБ.

БНБ посочи в писмото си, че изложените твърдения не отговарят на истината, подвеждат българската общественост и целят да уронят репутацията на БНБ. Избраният начин на комуникация чрез медиите, а не директно с компетентните държавни органи, не помага на КТБ и на лицата, които EPIC твърди, че представлява. Посочено бе, че във всички писма досега БНБ настоятелно е искала да бъде представена ясна информация, придружена със съответните упълномощителни документи, относно лицата, които EPIC представлява, конкретните финансови ангажименти, които те биха могли да поемат, и действителната разполагаемост на средства или други активи, които представляваните лица възнамеряват да използват за оздравяване на КТБ в случай на вземане на такова решение, както и да се посочи по каква схема и чрез кое лице/лица ще стане това. Напомнено бе, че EPIC не е представил в БНБ документи, удостоверяващи, че представлява акционера VTB, както и че не е получен отговор и на изпратените на 8.10.2014 г. бележки и предложения по текста на Споразумение за неразкриване на информация, което би следвало да бъде подписано с квесторите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД. Посочено бе, че без яснота относно лицата, които представляват, техните инвестиционни планове и средствата, чрез които те могат да бъдат реализирани, не е възможно да бъдат проведени и успешно завършени съответните разговори. Един месец след началото на кореспонденцията, повдигнатите от БНБ въпроси остават без отговор, а по-голямата част от изискваните документи – неналични. В случай на представяне на посочената минимална информация, необходима за стартирането на един преговорен процес, БНБ е готова незабавно да окаже необходимото съдействие, включително за достъп до нужната информация относно КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД.

На 19.10.2014 г. в БНБ бяха получени документи, удостоверяващи, че EPIC е упълномощен да представлява *Bulgarian Acquisition Company II S.a.r.L.*

На 19.10.2014 г. в интервю, излъчено по Нова телевизия в предаването „Дикoff“, г-н Цветан Василев твърди, че има подадена оферта на консорциум за оздравяването на Корпоративна търговска банка, но „БНБ мълчи“.

На 20.10.2014 г. БНБ уведоми с прессъобщение, че такава оферта не е била получена.

На 20.10.2014 г. в БНБ бе получено писмо от *EPIC*, в което се посочва, че те се разграничават от публичните изявления на Цветан Василев. Поискана бе среща с БНБ.

На 20.10.2014 г. в БНБ е получено писмо, подписано от мениджъри на *EPIC*, на Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман и на *Gemcorp*. Посочва се, че що се отнася до конкретни ангажименти и цифри, свързани с КТБ, такива могат да се очакват само след като се постигне споразумение по основните параметри, включително въпросите колко капитал ще е необходим, какво ниво на депозитите се изисква, както и каква помощ правителството може да осигури по отношение на депозитите и ограничения на тегленето само до критичните такива. Потвърдено е, че се изисква среща с БНБ след 20.10.2014 г.

На 20.10.2014 г. БНБ изпрати отговор на писмото до *EPIC*, Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман и *Gemcorp*. Посочено бе, че Българската народна банка винаги е отговаряла своевременно на писмата от Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман, и на тези от *EPIC*, като е била последователна в позициите си. В писмата си БНБ многократно е искала *EPIC* да представи ясна информация, придружена със съответните упълномощителни документи, относно лицата, които представлява, техните финансови ангажименти, и плана, чрез които ще се реализират. Получената информация бе разнопосочна. В последното писмо от 20.10.2014 г. бе посочен консорциум, съставен от *EPIC*, който досега е сочен само като упълномощен представител на акционери на КТБ, Фонда на Генералния държавен резерв на Султаната на Оман и ново дружество с наименование *Gemcorp*, за което не бяха представени никакви документи. Не бе посочено, също така *EPIC* продължава ли да представлява „Бромак“ ЕООД. Напомнено бе също, че проект на план за действие досега не е бил представян в БНБ.

На 24.10.2014 г. бе проведена среща между представители на БНБ и представители на *EPIC*, на Фонда на генералния държавен резерв на Султаната на Оман и на *Gemcorp*. На срещата представителите на БНБ бяха информирани, че новосформиран консорциум от посочените трима инвеститори води разговори с правителството и с парламентарно представени политически сили за изготвяне на план за рекапитализиране и реструктуриране на КТБ, който да включва и средства, осигурени чрез държавна помощ. От страна на БНБ бе напомнено, че плановете за рекапитализация и реструктуриране на КТБ трябва да бъдат съпроводени с ясни доказателства за наличността и разполагемостта на средствата, които ще бъдат инвестирани, както и за сроковете и инструментите, чрез които ще се реализират инвестиционните намерения, с оглед срока на специалния надзор – 20.11.2014 г. От БНБ бе поискано съдействие за осигуряване на достъп до докладите на одиторските фирми, съдържащи анализа и оценката на активите на КТБ. Доколкото БНБ не е страна по

договорите между квесторите на КТБ и одиторските фирми, а докладите не могат да се разпространяват без съгласието на одиторите, бе заявено, че ще бъде оказано съдействие за установяване на контакт и достъп до докладите при определени между консорциума и одиторите условия.

C

C

V. ДЕЙСТВИЯ НА БНБ ОТНОСНО ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРЕГЛЕД НА НАДЗОРНАТА РАМКА И ПРАКТИКИ

1. РАБОТА С ЕВРОПЕЙСКИЯ БАНКОВ ОРГАН

На 4.07.2014 г. БНБ стартира разговори с председателя на Европейския банков орган (ЕБО) г-н Андрея Енрия за инициране на преглед на качеството, капацитета, практиките и процедурите на управление „Банков надзор“ в БНБ.

На 25.07.2014 г. управителят на БНБ изпрати писмо до председателя на ЕБО, в което обобщи фактите, свързани с поставянето на КТБ и дъщерното ѝ дружество под специален надзор, предостави информация относно взетите решения от страна на БНБ и потвърди поканата към ЕБО да организира независим преглед на качеството, капацитета, практиките и процедурите на управление „Банков надзор“ в БНБ. В писмото управителят на БНБ изрази готовност за съдействие на ЕБО и подчерта желанието на централната банка прегледът да бъде извършен съобразно времева рамка, предложена от ЕБО, но не по-късно от края на годината.

Председателят на ЕБО на 10.10.2014 г. информира управителя на БНБ, че предвид изразеното искане на БНБ пред МВФ за организиране на мисия по Програмата за оценка на финансовата система (*FSAP*) и започващата работа в БНБ за самооценка на съответствието с „основните базелски принципи“ (*Basel Core Principles for Effective Banking Supervision of 14 Sept 2012*) като част от първия етап от *FSAP* ЕБО счита за най-ефективно да работи в сътрудничество с МВФ и Световната банка. В процеса на съвместната работа ЕБО освен това ще прецени дали да направи самостоятелно допълнителен преглед на надзорната рамка и надзорните практики в БНБ.

2. РАБОТА С МЕЖДУНАРОДНИЯ ВАЛУТЕН ФОНД (МВФ)

На 8.08.2014 г. управителят на БНБ изпрати писмо до ръководителя на звеното за парични и капиталови пазари на МВФ с искане за организиране на мисия на МВФ за България по *FSAP*. В писмото си управителят на БНБ информира МВФ за поставянето на КТБ под специален надзор и описа мерките, предприети за разрешаване на ситуацията и за ограничаване на системните рискове до КТБ. Посочено бе, че банковата система остава здрава и функционира нормално, но своевременна мисия на МВФ по *FSAP* ще спомогне за възстановяването на доверието в банковата система и запазването на финансовата стабилност.

В отговор на искането на централната банка на 25.08.2014 г. от МВФ информираха, че предвид наличието на голям брой вече планирани мисии

по *FSAP* организирането на такава мисия в България ще бъде възможно не по-рано от средата на следващата година.

С писмо от **1.10.2014** г. от вицепрезидента на Световната банка, отговарящ за Европа и Централноазиатския район, и от ръководителя на звеното за парични и капиталови пазари на МВФ пред БНБ и Министерството на финансите беше потвърдено, че мисия по Програмата за оценка на финансовата система може да бъде организирана в България не по-рано от средата на 2015 г. Беше предложено да се извърши оценка на съответствието на надзорните практики в България с „основните базелски принципи“ (*Basel Core Principles for Effective Banking Supervision of 14 Sept 2012*) за ефективен банков надзор като първи етап от провеждането на *FSAP*. В момента в управление „Банков надзор“ на БНБ работата по тази самооценка вече е в ход.

VI. ДЕЙСТВИЯ НА БНБ ОТНОСНО ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО ДЕПОЗИТИ В „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД

1. РАБОТА С ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

На 1.08.2014 г., с писмо от Постоянния представител на Република България в ЕС, в БНБ беше препратено писмо от г-н Джонатан Фоул, генерален директор на Генерална дирекция (ГД) „Вътрешен пазар и услуги“ към Европейската комисия (ЕК). В писмото се изразява загриженост относно ситуацията с КТБ предвид липсата на достъп до депозитите в банката в продължение на 30 дни и перспективата тази ситуация да продължи. Посочва се, че съгласно Директива 94/19/ЕО, изменена с Директива 2009/14/ЕО, относно схемите за гарантиране на депозити (Директивата) държавите членки следва да са в състояние да изплащат компенсация в рамките на 20 работни дни от датата, на която компетентните органи извършат установяване за „неналичен депозит“, в съответствие с член 1, параграф 3, подточка (i)⁷ и чл. 10, параграф 1⁸ от Директивата.

На 11.08.2014 г. управителят на БНБ и министърът на финансите изпратиха съвместно писмо, в което е отразена позицията на двете институции по въпросите, повдигнати от Европейската комисия (ЕК). Европейската комисия беше уведомена за хронологията на предприетите от БНБ действия спрямо КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД, включително за разработения проект на закон за реструктуриране на двете банки, които обаче в крайна сметка не е бил под-

⁷ „Неналичен депозит“ означава депозит, който е дължим и платим, но не е бил платен от кредитна институция, съгласно правните и договорни условия, приложими към него, когато е налице едно от следните обстоятелства:

i) съответните компетентни органи са установили, че по тяхно виждане съответната кредитна институция изглежда неспособна за момента, по причини, които са пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплати депозита и че не съществува близка перспектива тя да бъде в състояние да го направи.

Компетентните органи установяват това колкото е възможно по-скоро и във всеки случай не по-късно от пет работни дни след като са се уверили за първи път, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми; или

ii) съдебен орган е издал решение по причини, които са пряко свързани с финансовото състояние на кредитната институция, чието действие суспендира възможността на вложителите да предявят претенциите си срещу нея, ако това стане, преди да бъде установено посоченото по-горе.“

⁸ „Схемите за гарантиране на депозити трябва да са в състояние да изплащат надлежно проверените [вземания] на вложителите по отношение на неналични депозити в рамките на 20 работни дни от датата, на която компетентните органи извършат установяване, както е посочено в член 1, параграф 3, подточка i), или съдебният орган постанови решение, както е посочено в член 1, параграф 3, подточка ii). Този срок включва събирането и предоставянето на точни данни относно вложителите и депозитите, които са необходими за проверка на [вземанията].“

крепен от основните политически сили. ЕК беше уведомена за възложената на 25.06.2014 г. оценка на активите на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД и за резултатите от нея, както и за възложената през юли цялостна оценка на активите на КТБ и за възможните действия, които БНБ може да предприеме в зависимост от резултатите от оценката в рамките на своята нормативно установена компетентност, а именно отнемане на лиценза на банката, ако собственият ѝ капитал достигне отрицателна величина. Предоставени са разяснения относно съответните разпоредби, с които Директивата е била въведена в националното законодателство, за което ЕК е била надлежно и своевременно нотифицирана. ЕК е уведомена, че в България няма прието законодателство относно реструктурирането на банки, нито има фонд, създаден за тази цел. Предприети са необходимите стъпки за своевременно транспониране до края на 2014 г. в националното законодателство на новата Директива 2014/59/ЕС за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и на новата Директива 2014/49/ЕС относно схемите за гарантиране на депозити. Посочва се, че към този момент Народното събрание не функционира и е невъзможно приемането както на промени в националното законодателство, ако такива са необходими, така и осигуряването на необходимите средства от държавния бюджет за покриване недостига на гарантираните влогове.

На 18.08.2014 г. от ГД „Вътрешен пазар и услуги“ на ЕК постъпи уведомление за установено потенциално нарушение от страна на Република България на Директива 94/19/ЕО и на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Посочва се, че нарушението се състои в потенциалното несъответствие на българското законодателство с член 1, параграф 3, подточка i) и чл. 10, параграф 1 от посочената Директива; че е налице потенциално неправилно прилагане на член 1, параграф 3, подточка (i) от Директивата, както и в нарушаване на свободата на движение на капитали по чл. 63 от Договора за функциониране на ЕС.

На 27.08.2014 г. в ЕК беше изпратен изчерпателен съвместен отговор от БНБ и МФ, в който е дадено становище по всички поставени от ЕК въпроси.

Посочва се, че са налице определени ограничения, свързани с действащата правна рамка в България, която не позволява Фондът за гарантиране на влоговете в банките да изплати гарантираните влогове преди отнемането на лиценза на банката от компетентния орган. Разпоредбите на Закона за кредитните институции дават право на БНБ по нейна собствена преценка да спре за определен срок изцяло или частично изпълнението на всички или на някои от задълженията на банката, включително достъп до депозитите, по време на специалния надзор, който може да трае до шест месеца. Посочва се, че Народното събрание е разпуснато, като предсрочните парламентарни избори са насрочени за 5 октомври 2014 г., и ако са необходими законодателни промени, те не могат да бъдат финализирани преди конституирането на новия Парламент.

В приложение към писмото са изложени обстойни аргументи относно наличието на съответни разпоредби в българското законодателство, които транспонират точно Директивата.

Във връзка с искането на ЕК за директно прилагане на разпоредбата на чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директивата се изразява становище, че тази разпоредба не може да се приеме за „безусловна, достатъчно ясна и точна“, за да бъде обосновано, че е възможно нейното директно прилагане от органите на държава членка. Посочено е, че преценка за наличието на условията, визирани в чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директивата, извършена от страна на компетентния орган извън процеса на установяване на неплатежоспособност, би била субективна, необоснована и преждевременна, а като такава и излиза извън пределите на приложимия в случая закон. С отнемане лиценза на банката обаче по предвидения в законодателството ред условията, визирани в чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директивата следва да се считат необратимо и неотменимо настъпили.

Пояснено е, че Директивата установява минимална хармонизация, което предоставя възможност за преценка на държавите членки относно начина на установяване, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми в чл. 1, параграф 3, подточка i). Въпросът за избор на подходящ акт, с който да се установява неналичност на депозитите, е оставен на преценката на държавите членки в зависимост от тяхната правна система.

В допълнение е изложено, че директното прилагане на чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО би имало и съществени финансови последици за ФГВБ, които едва ли могат да почиват само на определени правни тълкувания, без изрични и ясни законови разпоредби за това. Посочено е, че дори да приемем, че в резултат на директно приложение на чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директивата депозитите в КТБ са неналични, няма правно основание ФГВБ да предприеме изплащането на депозити до размера на натрупаните при него средства, тъй като по закон това е възможно само при отнемане на лиценз на банка, а членовете на Управителния съвет на Фонда носят отговорност за своите решения съобразно българското законодателство.

Реалното финансово състояние на КТБ ще може да бъде определено въз основа на пълната оценка на активите на банката, което ще бъде основание за надзорния орган да вземе икономически и правно обосновано решение. От оценката на финансовото състояние на КТБ зависи преценката и на другото изисквано условие от чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директивата, а именно, че не съществува близка перспектива банката да е в състояние да изплаща депозити.

Във връзка с изложените аргументи от българската страна ЕК в по-нататъшната комуникация с българските власти изоставя твърдението, че чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директивата може да бъде директно приложен от националните органи.

На 26–28.08.2014 г. в рамките на посещението на делегация от ЕК в София бяха проведени срещи с представители на БНБ, МФ и ФГВБ, на които бяха обсъдени въпросите, свързани с потенциалното нарушение на Директивата и начините за неговото преодоляване.

В периода 1–15.09.2014 г. в рамките на създадена експертна група от представители на ЕК, ЕБО, ЕЦБ, МФ, БНБ и ФГВБ бяха проведени конферентни разговори и обменени допълнителни становища по електронна поща относно възможностите за осигуряване на пълен или частичен достъп до депозитите.

Относно предложението на ЕК за осигуряване на частичен достъп до депозитите беше посочено, че съгласно националното законодателство не са налице правни разпоредби и процедури, които оправомощават БНБ да вземе такова решение, както и да определят неговото съдържание. Задължението на ФГВБ да изплати гарантираните депозити, в случай че са налице основанията за това, не следва да се смесва с изплащане, и то частично и в минимален размер, на вземанията по определени категории депозити за сметка на средства от банката, поставена под специален надзор, които са крайно недостатъчни. Не са налице разпоредби, на основание на които в случай на недостатъчност на ликвидните средства в банка да бъде извършено частично разпределение на тези средства. Освен това при частично изплащане някои кредитори ще получат 100% удовлетворяване на вземанията си, а други – по-малко от 1%, което би било несъответствие с принципа за пропорционално удовлетворяване на вземанията при евентуално производство по несъстоятелност. Няма ясен критерий, по който да се определи кои вземания и на кои категории кредитори на банката биха подлежали на частично удовлетворяване, и кои не. Българският законодател не е възложил на БНБ компетенции да разрешава или да отказва частичен достъп до депозити в банка и разпределение на средства от наличната ѝ ликвидност и всяко такова решение, взето от БНБ, би било оспоримо и би породило правна несигурност.

На 29.09.2014 г. с писмо, постъпило чрез администрацията на Министерския съвет, БНБ беше уведомена за образуваната от ЕК на 25.09.2014 г. Процедура за нарушение № 2014/2240 във връзка с неизпълнение на задълженията, произтичащи за България, съгласно член 1, параграф 3 и член 10, параграф 1 от Директива 94/19/ЕО, изменена с Директива 2009/14/ЕО.

На 08.10.2014 г. БНБ изпрати писмо до министъра на финансите и Министерския съвет с изчерпателно становище в отговор на образуваната процедура, което беше почти изцяло отразено в изготвената позиция на Република България.

На 15.10.2014 г. Министерският съвет прие следното решение по Протокол № 42 от 15.10.2014 г. за одобряване позицията на Република България по Процедура за нарушение № 2014/2240 по описа на ЕК:

1. По твърдяното несъответствие на българското законодателство с чл. 1, параграф 3 и чл. 10, параграф 1, първа подточка от Директивата

Директива 94/19/ЕО е въведена в националното законодателство чрез ЗГВБ и ЗКИ. Текстовете на основните разпоредби от българското право, приети в областта, регулирана от Директивата, са надлежно нотифицирани пред ЕК при спазване на съответните срокове. Следва да се има предвид, че при въвеждането на Директивата в националното законодателство българският законодател се е стремил да облече в правна форма търсения от европейския правен акт резултат, отчитайки конкретните разпоредби и духа на Директивата и търсейки консистентност и последователност в цялостната законодателна уредба. В този смисъл е и чл. 288, параграф 3 от ДФЕС.

Разбирането на българската страна е, че за да бъде даден депозит „неналичен“ по смисъла на чл. 1, параграф 3 от Директивата, трябва да са налице три кумулативно дадени предпоставки, а именно: i) депозитът да е дължим и платим, но неплатен; ii) компетентният орган да е установил, че съответната кредитна институция изглежда неспособна към момента, по причини, които са пряко свързани с финансовото ѝ състояние, да плати; и iii) че не съществува близка перспектива тя да го направи. При наличието на тези три предпоставки съгласно Директивата се вмениява задължение на държавите членки да осигурят на защитените вложители в рамките на 20 работни дни от датата на установяването от страна на компетентния орган достъп до техните депозити в размер, посочен в Директивата.

Във връзка с горното, при наличието на изброените три предпоставки, българският законодател приема, че е налице неплатежоспособност на съответната институция, поради което вмениява с императивна правна норма задължение на компетентния орган – Българската народна банка, да отнеме лиценза на банката (чл. 36, ал. 2, т. 1 от ЗКИ). Условието за отнемане на лиценз по чл. 36, ал. 2 от ЗКИ са пряко свързани с финансовото състояние на кредитната институция и следващата от това невъзможност тя да изплати депозитите към своите клиенти в близка перспектива. В рамките на 20 работни дни от датата на отнемане на лиценза от страна на БНБ, ФГВБ започва изплащане на сумите на вложителите в гарантирания размер.

Българската страна приема, че установяването от съответния компетентен орган, че кредитна институция изглежда неспособна по причини, пряко свързани с нейното финансово състояние, да изплаща депозити, не се различава в икономическия смисъл от процедурата по установяването на неплатежоспособност на съответната институция.

Следва да се има предвид също така, че Директивата установява минимална хармонизация, което предоставя възможност за преценка на държавите членки относно начина на установяване, че дадена кредитна институция не е изплатила депозити, които са дължими и изискуеми, съгласно чл. 1, параграф 3, подточка i). Директивата позволява на държавите членки да изберат съответстващ на спецификата на националните административни и съдебни процедури акт. Нито в Директивата, нито в Директива 2014/49/ЕС се уточнява какво се разбира под понятието „установява“, нито се предписва с какъв акт

и по какъв начин следва да стане установяването. Директивата оставя държавите членки да решат с какъв акт на компетентния орган, съобразен със спецификите на тяхното национално законодателство, ще стане оценката по смисъла на член 1, параграф 3, точка i) от Директивата.

Преценката на финансовото състояние на банка, която сочи, че тя не е в състояние да изпълнява своите изискуеми задължения или че собственият ѝ капитал е отрицателна величина, представлява основното икономическо и правно основание за задължително отнемане на лиценз, което подлежи на проверка и контрол по съдебен ред. Обратното, достигането до извода, че банка не може да изплаща депозитите си, без да има яснота относно нейното финансово състояние, би било икономически и юридически необосновано. Изплащането на неналични депозити от националните схеми за гарантиране, преди да е извършена точна оценка на финансовото състояние на банката, би означавало загуба на съществена част от клиентите и репутацията ѝ, както и би могло да затрудни оздравяването на банката. Изплащане на депозити от националната схема за гарантиране, без да е установена по недвусмислен начин неплатежоспособност на банката, би довело до правна несигурност и би представлявало изразходване на ресурс без наличието на доказано основание.

При установяване на неплатежоспособност българското законодателство предвижда отнемане на лиценза на кредитната институция в 5-дневен срок и започване на изплащането на депозитите в 20-дневен срок (чл. 36 от ЗКИ и чл. 23 от ЗГВБ). При недостиг на ликвидност обаче, която не е задължително да бъде свързана с неплатежоспособност и отнемане на лиценза, преждевременно изплащане на средствата на депозантите от ФГВБ, включително и чрез предоставяне на държавен заем или държавна гаранция при недостиг на средства във Фонда, би затруднило извършването на действия по възстановяване и реструктурирането на банката. Такъв би бил случаят, ако схемата за гарантиране на влогове се активира например в срок от 5 дни от поставянето на банка под специален надзор, без да е окончателно ясно финансовото състояние на последната.

С оглед на гореизложеното българската страна приема, че преди процедурата по установяване на неплатежоспособността на кредитна институция да е завършила, не може да се твърди по безспорен начин, че банката е неспособна да изпълни задълженията си, в това число и задълженията към своите вложители, и че по причини, пряко свързани с финансовото ѝ състояние, не съществува перспектива тя да бъде в състояние да го направи.

Въпреки горните твърдения Република България е съгласна, че има известно несъответствие с духа на Директивата в частта за наличието на максимално бърз достъп на вложителите до гарантираните суми. В тази връзка в бъдещите промени на националното законодателство, които вече се разработват, ще бъдат предприети стъпки за пълното му привеждане в съответствие с новите европейски правила, в т.ч. и във връзка с мерките за специален надзор. Към настоящия момент в България няма прието законодателство относно пре-

структуриране на банки, нито има създаден фонд за тази цел. Създадена е необходимата организация на работа за въвеждане в срок до края на 2014 г. на Директива 2014/59/ЕС за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, както и на Директива 2014/49/ЕС относно схемите за гарантиране на депозити.

2. По твърдяното нарушение на разпоредбите на ДФЕС относно свободата на движение на капитали

В отговор на констатациите на ЕК относно нарушаването на свободата на движение на капитали, предвидена в чл. 63 и сл. от ДФЕС, българската страна счита, че са налице и са временно приложими изключенията, които чл. 65, параграф 1, буква „б“ от ДФЕС позволява, свързани с разумния надзор над финансовите институции. Тези изключения ще се прилагат до приключване на процедурата на специален надзор поради опасност от неплатежеспособност, която е предвидена като вид оздравителна мярка с временно действие от законодателството на държава членка. Тази мярка произтича от приложението на Директива 2001/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оздравяването и ликвидацията на кредитни институции и съдържащата се в нея (чл. 2) възможност за временно преустановяване на плащания при прилагане на оздравителни мерки. Независимо от горното, при отчитане аргументите на ЕК страната отново отбелязва, че до края на 2014 г. предстои да бъде съществено ревизирана регламентираната в ЗКИ процедура за поставяне на банки под специален надзор.

В заключение ЕК беше уведомена, че в периода от 1.11.2014 г. до 20.11.2014 г. ще бъде взето окончателно решение относно КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД. Независимо от характера на взетото крайно решение вложителите с гарантирани влогове ще получат в кратки срокове достъп до своите средства в КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД.

2. РАБОТА С ЕВРОПЕЙСКИЯ БАНКОВ ОРГАН

На 31.07.2014 г. бе получено писмо от председателя на ЕБО относно запитване за евентуално нарушение на правото на ЕС. С писмото БНБ беше информирана, че ЕБО е предприел предварителни действия по установяване наличието на данни за стартиране на разследване за нарушаване на правото на ЕС от българските власти.

На 19.08.2014 г. БНБ изпрати отговор до ЕБО, в който изясняваше фактичката обстановка в хронологичен порядък от датата на поставяне на КТБ и ТБ „Виктория“ ЕАД под специален надзор и описва взетите до момента от УС на БНБ решения и мерки. В допълнение БНБ посочи, че Директива 94/19/ЕО е транспонирана и надлежно нотифицирана пред ЕК при спазване на съответните срокове, като нарушения не са констатирани от страна на ЕК. БНБ описва още каква е правната рамка в България, която регулира въпросите относно

достъпа на вложителите до техните гарантирани депозити. Посочено бе, че липсва правно основание за изплащане на гарантирания размер на депозитите в банка под специален надзор са без приключила оценка на финансовото състояние на банката и без констатация за нейната неплатежоспособност по определения за това ред. БНБ уточни също, че липсва нормативно регламентиран ред за предоставяне на частичен достъп до депозитите.

На 22.09.2014 г. в БНБ бе получено уведомително писмо от председателя на ЕБО за откриване на процедура по разследване за нарушение на правото на ЕС на основание чл. 17 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 г. за създаване на ЕБО. Аргументирайки решението си, ЕБО изрази становище, че БНБ е следвало да приложи чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО и като компетентен орган е била задължена да се произнесе по неналичността на депозитите в определения в Директивата срок от 5 работни дни. В допълнение ЕБО сочи, че дори и БНБ да не е направила това установяване, ФГВБ е следвало да изплати депозитите, тъй като спирането на изпълнението на задълженията на КТБ в рамките на процедурата по специален надзор се квалифицирало като установяване на неналичност на депозитите.

На 29.09.2014 г. БНБ изпрати становище до ЕБО по повод откритата процедура. БНБ посочи, че Директива 94/19/ЕО е с минимална хармонизация и се изискват национални мерки, които, постигайки целения резултат от европейския правен акт, да отчитат и спецификите на националната правна система. В тази връзка БНБ подчерта, че мерките, приети от българския законодател, предвиждат отнемане на лиценза на банката като предпоставка за изплащането на депозитите от ФГВБ. Централната банка подчерта, че специалният надзор е надзорна мярка, която следва да бъде ясно отличена от задължението на ФГВБ да извършва плащания на гарантираните суми, когато е констатирана неплатежоспособността на банка и е отнет лицензът ѝ. БНБ информира ЕБО, че оценката на финансовото състояние на КТБ все още не е приключила и че тя ще бъде основание за вземане на икономически и правно обосновано решение от надзорния орган.

БНБ потвърди, че не са налице също така разпоредби, на основание на които в случай на недостатъчност на ликвидните средства в банката да бъде извършено частично изплащане и че липсват законови критерии за разпределение на тези средства в подобни случаи. Посочено бе още, че взимането на подобно решение без законово основание поражда редица правни и икономически рискове, сред които бяха изредени въпросите за правата на ФГВБ при суброгация, увреждането на правата на кредиторите при евентуално производство по несъстоятелност и др. БНБ представи и информация за сроковете, в които се очаква да бъдат представени докладите на одиторите, възможните решения съгласно националното законодателство и сроковете, в които те могат да бъдат приети в рамките на специалния надзор над КТБ до 20.11.2014 г.

На 3.10.2014 г. бе получено писмо от председателя на ЕБО до БНБ и ФГВБ относно изготвяне на окончателен доклад по разследването и предложение

към Съвета на надзорниците за приемане на Препоръка към БНБ и ФГВБ, съдържащо проект на препоръка на ЕБО.

На 7.10.2014 г. БНБ изпрати отговор до ЕБО със своето становище, като посочи, че чл. 1, параграф 3, подточка i) от Директивата, във връзка с техния минимален характер, не посочва по какъв начин и с какъв акт следва да се установи съществуването на „неналичен депозит“. БНБ подчерта, че това е оставено за преценка на националния законодател, който в конкретния случай е приел, че предпоставките, обуславящи неналичност на депозита според Директивата, съвпадат с предпоставките, водещи до установяване на неплатежоспособност, респективно отнемане на лиценза, според националния закон. Ето защо в българското законодателство е предвидено достъпът до гарантираните депозити да се предостави от ФГВБ в сроковете по Директивата, след отнемане на лиценза на банката. БНБ припомни, че подобно законодателно решение има и в немалко други държави членки на ЕС. БНБ отново подчерта отсъствието на нормативно основание и процедурен ред за предоставянето на частичен достъп до депозитите при недостатъчност на ликвидните средства на банка, поставена под специален надзор.

На 14.10.2014 г. на заседание на Съвета на надзорниците на ЕБО бяха разгледани проектът на препоръката и становищата на БНБ. Дискусията беше оживена и продължителна и позицията на БНБ бе подкрепена от значителна част от членовете на Съвета на надзорниците. С минимално мнозинство препоръката беше приета.

На 17.10.2014 г. ЕБО изпрати на БНБ и ФГВБ приетата Препоръка към БНБ и ФГВБ относно необходимите действия за спазване на Директива 94/19/ЕО.

На 21.10.2014 г. БНБ изпрати отговор на писмото на председателя на ЕБО от 17.10.2014 г.

В отговора БНБ отбелязва отново, че дефиницията за „неналичен депозит“ съгласно член 1, параграф 3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО относно схемите за гарантиране на депозитите не би могла да бъде директно приложена, доколкото не е безусловна и достатъчно ясна и точна, а тези условия, съгласно практиката на Съда на ЕС, обуславят възможността за директно прилагане. Дефиницията сама по себе си не предоставя директни правомощия на определен компетентен орган в държава членка, тя само посочва характеристиките на „неналичен депозит“. При съобразяване с тази дефиниция в националното законодателство следва да бъде определен компетентен орган и неговите правомощия, включващи специфични национални мерки, чрез които да се установи, че депозитите са неналични.

Както вече БНБ е посочвала, Директива 94/19/ЕО установява минимална хармонизация и са необходими мерки по въвеждането ѝ в националното законодателство, с които да се постигне търсеният с Директивата резултат, при съблюдаване на пълно съответствие с националната правна рамка и съобразяване с особеностите на националната правна система.

Установяването на „неналичен депозит“ съгласно член 1, параграф 3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО, следва да бъде направено от „съответния компетентен орган“, който обаче се определя съгласно националното право и има правомощия, изчерпателно определени от националното законодателство.

В тази връзка единственото правомощие, предоставено на БНБ съгласно националните разпоредби, въвеждащи изискването на член 1, параграф 3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО, е да отнеме лиценза на банка при установяване, че условията, определени в чл. 36 от Закона за кредитните институции, са налице. Отнемането на лиценза на банка подлежи на оспорване пред Върховния административен съд. Всяко друго решение, взето от БНБ извън кръга на нормативно установената ѝ компетентност, би било нищожно. Съгласно националното законодателство БНБ не разполага с правомощия да установи, че депозитите в дадена кредитна институция са неналични чрез друг акт, различен от отнемането на лиценза за банкова дейност.

Горепосоченото е валидно и за ФГВБ, който може да плати гарантирания размер на депозитите при условията на член 23 от ЗГВБ единствено когато БНБ е отнела лиценза за банкова дейност на съответна банка и при никакви други условия. Освен това такова решение предполага изразходване на средства на Фонда за милиарди левове и не би могло да бъде взето без ясно правно основание в националното законодателство.

Всеки административен орган следва да взема своите решения и да оповестява административните си актове в рамките на обхвата на своите правомощия, установени в националното право. В случай че се установи, че националното право, въвеждайки съответната директива на ЕС, определя в по-тесен смисъл и не предоставя в пълен обем правомощия на съответния компетентен орган така, както изисква директивата, националното право следва да се измени.

Член 1, параграф 3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО, който по същността си е дефиниция, следва да бъде подходящо транспониран в националното законодателство. Тази разпоредба изисква задължително национални законодателни мерки за въвеждането ѝ, които да съответстват на националния правен ред и особености. Такива мерки, както са определени от българския законодател, представляват отнемането на лиценза за банкова дейност като предпоставка за изплащане на депозити от страна на ФГВБ. Не е налице друга национална мярка, въвеждаща в българското законодателство член 1, параграф 3, подточка i) от Директива 94/19/ЕО.

В допълнение поставянето на банка под специален надзор, включващо спиране на изпълнението на нейните задължения, е национална надзорна мярка, приложима съгласно раздел осми на глава единадесета от ЗКИ. Тази мярка е наложена чрез административен акт, който БНБ е приела през юни 2014 г. при спазване на законовите изисквания. Той не е оспорен пред съда, влязъл е в сила и е породил правно действие. Съгласно чл. 115, ал. 3 от ЗКИ тази мярка може да бъде приложена за период най-много до шест месеца. При

условие че този срок е прекомерно дълъг спрямо сроковете за изплащане на гарантираните депозити съгласно Директива 94/19/ЕО, националното законодателство следва да бъде съответно променено.

В контекста на гореизложеното БНБ заявява, че макар констатациите относно твърдяното несъответствие с правото на ЕС да засягат БНБ и ФГВБ, нито една от двете институции не разполага с компетентност да измени националното законодателство за преодоляване на несъответствието. Такива правомощия има единствено българският Парламент.

Отбелязва се също така, че в националното законодателство не са налице разпоредби и процедури, които оправомощават БНБ да даде възможност за частичен достъп до депозити. Както беше посочено по-горе, с изключение на разпоредбата на чл. 23 от ЗГВБ, не са налице други условия за изплащане на гарантирани депозити съгласно българското законодателство. Не са налице също така разпоредби, на основание на които в случай на недостатъчност на ликвидни средства в банка да бъде извършено частично изплащане или разпределение на тези средства. При такива обстоятелства българският законодател не е възложил на БНБ компетенции да разрешава или да отказва частичен достъп до депозити в банка и всяко такова решение, взето от БНБ, би било оспоримо и би породило правна несигурност.

В допълнение БНБ уведоми ЕБО, че оценката и анализът на активите на КТБ, извършени от одиторските фирми „Делойт България“ ООД, „Ърнст енд Янг Оудит“ ООД и „АФА“ ООД, вече са приключили. Управителният съвет на БНБ е възложил на квесторите да осчетоводят изготвените в пълно съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане оценки и до 31.10.2014 г. да представят в БНБ необходимите надзорни отчети за вземане на решенията, предвидени в Закона за кредитните институции.

БНБ информира ЕБО за предприетите до настоящия момент мерки, които вече са в ход. БНБ посочва, че във връзка с откритата от Европейската комисия процедура за нарушение на Директива 94/19/ЕС, за която България беше уведомена на 26.09.2014 г., страната изрази позиция, одобрена от Министерския съвет. По констатацията на Комисията, че неправилно са транспонирани чл. 1, параграф 3 и чл. 10, параграф 1, т. 1 от Директива 94/19/ЕО, е застъпено със съответни аргументи становището, че при транспонирането на Директивата българският законодател се е стремил да облече в правна форма търсения от европейския правен акт резултат, отчитайки конкретните разпоредби и духа на Директивата. Независимо от това е изразено съгласие, че има известно несъответствие в частта за наличието на максимално бърз достъп на вложителите до гарантираните суми. За отстраняване на несъответствието е в процес на разработване проект на нов Закон за гарантиране на влоговете в банките. Представен е и конкретен времеви график за приемането му. Поет е ангажимент във връзка с транспонирането на новата Директива 2014/59/ЕС за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници до края на 2014 г. да бъде същест-

вено променена процедурата за поставяне на банки под специален надзор по Закона за кредитните институции. Новото законодателство, което е в процес на разработване, ще отчете констатациите на ЕБО и ЕК.

БНБ изразява готовност да продължи да предоставя своя експертен опит, за да съдейства на компетентните органи в България в процеса на законодателните промени, така че да се гарантира пълно съответствие с правото на ЕС.

В допълнение, обръщаме внимание, че съгласно Регламент (ЕС) № 1093/2010 г. за създаване на ЕБО препоръките, издавани от ЕБО, нямат задължителен и правно обвързващ за компетентния орган характер. Целта на препоръките е да се постигне прилагането на последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на Европейската система за финансов надзор и осигуряване на общо, еднакво и последователно прилагане на правото на ЕС. Процедурата, установена в чл. 16 и 17 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, предвижда, че при неизпълнение на препоръките на ЕБО в посочените срокове ЕБО уведомява ЕК, която от своя страна може да издаде официално становище.

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ“
1407 София, бул. „Черни връх“ № 45, тел.: 028147109, факс: 029632188, e-mail: dansta@danst.bg

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. №: 21-504-00-6
дата: 21.04.2015 г.

Рег. № срп-10-1076

..... 21.04. 2015 г.

Екз. 2

ДО
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА
ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АТАНАСОВА,

Във връзка с необходимостта от засилване на мерките за превенция и противодействие на изпирането на пари, с цел повишаване на интегритета на финансовата система, считам, че е подходящо да бъдат обсъдени следните законодателни промени:

1. Да бъде обмислено въвеждането на регистър (например като обособена част към Търговския регистър към Агенция по вписванията), който да съдържа информация за действителните собственици на всички юридически лица (вкл. дружествата със собственици юридически лица от офшорни юрисдикции), дружества регистрирани по Закона за задълженията и договорите и други правни формирания. Посочените лица и дружества следва да бъдат задължени да съхраняват и подават такава информация към Търговския регистър, като бъдат въведени и санкции за неизпълнение. Изискване за подобен регистър ще бъде въведено и с новата четвърта директива на ЕС за противодействие на изпирането на пари, която предстои да влезе в сила до средата на 2015 г. и съответно транспонирана в българското законодателство до средата на 2017 г. Предвид горното и с оглед необходимостта от осигуряване на максимална прозрачност по отношение на действителните собственици на юридическите лица, може да се обмисли и въвеждането на законова забрана (в Закона за Търговския регистър) за регистриране на дружества с акции на приносител.

2. Целесъобразно е и завишаването на размера на глобите/имуществените санкции, заложили в разпоредбата на чл. 23 от ЗМИП, както и тяхното диференциране в зависимост от вида на нарушението и неговия извършител. В този смисъл следва да се повишат минималните и максималните размери на паричните глоби/имуществените санкции за:

- неидентифициране на действителен собственик;

- недокладване на съмнителни операции или сделки и на съмнение за наличие на средства с престъпен произход (на основание чл. 11 и чл. 18 от Закона за мерките срещу изпирането на пари /ЗМИП/);
- недокладване на разплащания в брой (на основание чл. 11а от ЗМИП);
- нарушаване на изискванията на чл. 7а (клиенти от рискови държави по отношение на изпирането на пари) и чл. 7б от ЗМИП (наблюдение на необичайни и изключително сложни операции);
- неизпълнение на разпоредбата на чл. 5а от ЗМИП (относно задължението за прилагане на разширени мерки по отношение на клиенти, които заемат или са заемали висша държавна длъжност в Република България или в чужда държава, както и по отношение на клиенти, които са свързани с тях лица);
- нарушения на чл. 5 от ЗМИП (по отношение на операции/сделки, когато клиентът не действа от свое име и за своя сметка);
- неизпълнение на задължението по чл. 4, ал. 4 от ЗМИП (за отказ от встъпване в клиентски и професионални отношения при невъзможност за извършване на идентификация на клиента или прекратяване на вече възникнали такива отношения);
- нарушенията на чл. 17, ал. 8 от ЗМИП (осигуряване на право на свободен достъп на служителите на дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС в служебните помещения на лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП при извършване на контролните функции на служителите, както и правото на служителите да изискват документи и да събират сведения).

Санкциите за горните нарушения и неизпълнения на закона следва да бъдат в порядъка от минимум 10 000 до максимум 100 000 лева. Административни имуществени санкции в подобни и по-големи размери са предвидени и в други закони, като Кодекса за застраховането (от 1 000 до 200 000 лв., а при повторно нарушение на някои разпоредби – до 400 000 лв.), Закона за пазарите на финансови инструменти (от 1 000 до 200 000 лв.), Закона за публичното предлагане на ценни книжа (от 500 до 100 000 лв., а при повторно нарушение на някои разпоредби – до 200 000 лв.) и други.

Необходимо е и диференциране на размера на санкциите налагани на финансовите и кредитните институции (задължени лица по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП) от една страна и на нефинансовите институции и лица по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП от друга страна за извършени нарушения по горепосочените законови разпоредби. За финансовите и кредитните институции е необходимо да бъде въведена възможността за налагане на имуществени санкции, представляващи процент от общия годишен оборот в съответствие с последните налични отчети, одобрени от управителния орган на съответната институция (например от минимум 0,5% до максимум 10% от

общия годишен оборот на финансовата или кредитната институция). Подобни административни санкции в размер до 10 на сто от годишния оборот, включително брутният приход, състоящи се от вземания по лихви и други подобни доходи, доходи от акции и други ценни книжа с променлива или фиксирана доходност и вземания от компенции и/или такси са предвидени в Закона за кредитните институции за нарушение на отделни негови разпоредби.

Следва да бъдат налагани глоби / имуществени санкции и при установяване на повторни нарушения, извършени от едно и също задължено лице, като санкцията за подобно деяние следва да се определя към средния размер на предвидените санкции, но не по-малко от двойния размер на предходно наложената санкция на същото лице за нарушение от същия вид. Като аргумент за предложените по-горе увеличения на санкциите следва да се изложи и обстоятелството, че в 4-ти оценителен доклад за България на Комитета Монивал е посочено, че към момента определените максимални санкции по ЗМИП нямат необходимия възпиращ ефект по отношение на задължените лица.

3. Би могло да се обмисли публично оповестяване на наложените санкции по реда на ЗМИП и Закона за мерките срещу финансирането на тероризма /ЗМФТ/, освен в случаите, когато с това би се застрашило водено разследване или прокурорска проверка, или се застрашава функционирането на пазарния сегмент, в който оперира санкционираното лице и съответно така се застрашава и икономическата и финансова сигурност на страната.

Чрез предложените мерки по т. 2 и г. 3 се цели засилване на превантивния и предупредителен ефект на налаганите санкции към спазване на установения правен ред и недопускане от страна на задължените лица по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП на нарушения на законовите разпоредби и съответно ограничаване на пренебрегването на задълженията им по този закон. Подобни изисквания са заложили и в разпоредбите на горепосочената нова директива на ЕС за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

4. Би било удачно да се обмисли и разширяване на обхвата на разпоредбите за отнемане и конфискация на имущество от трети лица, което представлява предмет или средство на престъпление, в случаите на изпиране на пари и финансиране на тероризъм. Настоящата редакция на чл. 53, чл. 253 (изпиране на пари) и чл. 108а (финансиране на тероризъм) от Наказателния кодекс не позволява отнемане на средствата и предмета от трети лица (т.е. когато имуществото не е "придобитото чрез престъплението" съгласно чл. 53 от НК), например в случаите на различни извършители на изпирането на пари и на предикатното престъпление. В този смисъл би могла да бъде допълнена разпоредбата на чл. 53 от НК, като се въведат конкретни изисквания за конфискацията, както и за конфискация независимо дали имуществото се

притежава или е във владение на трети лица, при наличието на съответната защита за добросъвестни трети лица. Подобна препоръка към България е отправена и от Съвета на Европа.

5. С цел облекчаване на режима за достъп до необходимата информация, да се даде възможност на директора на САД „Финансово разузнаване“ на ДАНС за достъп до данъчна и осигурителна информация по смисъла на чл. 72 от ДОПК, като същият се включи в изключенията по чл. 74 от ДОПК. При изменение на текста на чл. 74 от ДОПК, следва съответно да се допълни и текста на чл. 13, ал. 7 от ЗМИП. Изискване за достъп на финансово-разузнавателните звена до пълния обем финансова и административна информация, необходима за изпълнение на техните функции, е включено в препоръките на FATF (основните международни стандарти за превенция на изпирането на пари) и в новата директива на ЕС за превенция на изпирането на пари, която предстои да влезе в сила до средата на 2015 г.

6. Към настоящия момент разпоредбите на ЗМИП не са достатъчно категорични по отношение на достъпа от страна на контролните органи от състава на дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС до информация, съставляваща банкова тайна, в рамките на извършваните от тях проверки на място в кредитните институции (банките). Това възпрепятства контролната дейност, тъй като част от банките отказват предоставянето на такава информация, което води до невъзможност за извършване на ефективен контрол по отношение на приложението от страна на тези банки на предвидените в закона мерки за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Поради това, към разпоредбата на чл. 17 от ЗМИП (касаеща контрола върху изпълнението на закона) следва да се добави нова алинея 9, с която да се даде възможност на контролните органи на дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС при прилагане на своите правомощия да имат пълен достъп до информация представляваща банкова, служебна и професионална тайна, както и данъчна и осигурителна информация.

7. Разпоредбите на чл. 108а от Наказателния кодекс не отговарят на международните стандарти за криминализиране на финансирането на тероризма. Предложение за изменение на чл. 108а, ал. 2 от НК, чрез което да се постигне прилагане на международните изисквания и да се гарантира ефективно наказателно преследване на финансирането на тероризма, е внесено от Министерски съвет в Народното събрание на 9.12.2014г. Приоритетното обсъждане на промяната на чл. 108а от НК е от съществено значение.

8. Да се обсъди възможност при определени ситуации да се осигури дори индиректен достъп до информация, представляваща банкова тайна за оперативни нужди – движение по банкови сметки, обезпечение на

кредити, одитни доклади /вътрешен и външен одит; този одит отразява вътрешното състояние – по кредитния портфейл на банките, установени др. нарушения на изискванията на нормативната и вътрешноведомствената база/, както и възможност за подаване на информация към ДАНС за отпускане на кредити на свързани лица.

9. Да се обсъди възможността за получаване на информация за отпуснати кредити от чужбина на местни физически /юридически лица, както и за открити от такива лица, банкови сметки в чужбина. Такава информация се предоставя на БНБ, но единствено за нуждите на статистиката за платежния баланс. Индиректен достъп до същата е възможен само при наличие на условията по чл. 13, ал. 2 и ал. 7 от ЗМИП. В определени случаи обаче достъп до такава информация се изисква за разкриване на престъпления и заплахи за националната сигурност, които не се базират на уведомления получени по реда на чл. 11 и чл. 18 от ЗМИП и чл. 9 от ЗМФТ, и следователно не са изпълнени горепосочените условия на чл. 13, ал. 2 и ал. 7 от ЗМИП.

10. Необходимост от създаване на единен регистър за банковите сметки. Единния регистър ще подпомогне работата по конкретни престъпления, в това число и финансирането на тероризъм, като съкрати времето за анализ (към момента за набиране на подобна информация се изготвят пиема до всички ТБ на хартиен носител, като обикновено времето за отговор е не по-кратко от две седмици). Информацията в този регистър не представлява банкова тайна, а единствено дава информация относно IBAN и ингуляр по сметките.

11. Включване на задължение за подаване на информация към Централен кредитен регистър относно обезпеченията по отпуснатите кредити в размер над 50 000 лева (практиката в българската банкова система показва, че необезпечени кредити, каквито са например потребителските кредити, се отпускат в размер до 50 000 лева). Информацията относно обезпеченията е необходима поради обстоятелството, че често се отпускат кредити с нисколиквидни обезпечения по същите (например: без определяне къде да бъде съхраняван залоговият конфискат; кредити при които размерът на обезпеченията не отговаря на размерът на отпускания кредит и други).

12. Осигуряване на електронен достъп до обобщена информация, подържана от картовите центрове в България (напр. Борика и т.п.) относно извършени разплащания с кредитни и дебитни карти на територията на страната. Към момента действат няколко картови центрове и в ситуации, като напр. терористичният акт в Сарафово, е невъзможна бърза проверка за движението на парични средства.

13. Необходимост от въвеждане на изискване за дружествата, предоставящи услуги за бързи парични преводи на територията на страната, да определят точки за контакт в България с оглед обмен на информация относно

операции на лица на територията на страната, като данните за тези точки за контакт бъдат съхранявани при всички агенти на тези дружества. Практиката на ДАНС показва, че основно системите за бързи парични преводи се използват както за изпирание на пари (с предикатно престъпление трафик на хора, проституция и сводничество, трафик на наркотици, контрабанда, различни видове измами и т.н.), така и дават възможност за трансфер на малки суми от високорискови държави и лица, които могат да бъдат свързани с финансиране на тероризъм. В изследване на FATF е посочено още, че този тип преводи са обособено популярни при извършване на „сетълмент“ по схеми тип „хавала“.

14. Да бъде обмислено включването на престъпленията посочени в глава VII „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителна система“ от НК, в хипотезата на чл. 172, ал. 2 от НПК, който дава възможност за експлоатация на СРС. Към настоящия момент от престъпленията посочени в тази глава от НК, попада единствено чл. 253 („пране на пари“), което ограничава използването на СРС в случаите, в които няма реални данни за извършено пране на пари на територията на страната, но от друга страна са налични данни за противоправни деяния попадащи в състава на някои от другите членове включени в посочената глава VII от НК.

Опн в 2. екз.
Екз. 1. САДФР - ДАНС
Екз. 2. адресата
20.04.2015 г.
гр. София

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
„НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ“:**

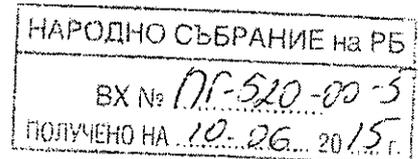

.....
СТИМИТЪР ГЕОРГИЕВ)
гр. София 2015 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА
ФИНАНСОВ НАДЗОР

Изх. 05-00-11
09-06-2015

1135
D

ДО
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВРЕМЕННАТА
АНКЕТНА КОМИСИЯ ЗА ПРОВЕРКА НА
ФАКТИТЕ И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА,
СВЪРЗАНИ С ДЕЙСТВИЯТА НА
ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ,
КОИТО Е СЛЕДВАЛО ДА УПРАЖНЯТ
КОНТРОЛ И ПРОТИВОДЕЙСТВАТ НА
ИЗТОЧВАНЕТО НА КОРПОРАТИВНА
ТЪРГОВСКА БАНКА В ПЕРИОДА 2009-
2014 г.
гр. София 1169,
пл. „Княз Александър I” № 1

УВАЖАЕМА Г-ЖО АТАНАСОВА,

Във връзка с работата на временната анкетна комисия правим следните предложения за законодателни промени, както следва:

§..... В чл. 100н, ал. 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (обн., ДВ, бр. 114 от 1999 г.; изм., бр. 63 и 92 от 2000 г., бр. 28, 61, 93 и 101 от 2002 г., бр. 8, 31, 67 и 71 от 2003 г., бр. 37 от 2004 г., бр. 19, 31, 39, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 80, 84, 86 и 105 от 2006 г., бр. 25, 52, 53 и 109 от 2007 г., бр. 67 и 69 от 2008 г., бр. 23, 24, 42 и 93 от 2009 г., бр. 43 и 101 от 2010 г., бр. 57 и 77 от 2011 г., бр. 21, 94 и 103 от 2012 г., бр. 109 от 2013 г. и бр. 34 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 5:

„5. декларация от одитора, заверил годишните финансови отчети за дейността на дружество емитент на ценни книжа, с посочване на неговите имена и адрес за кореспонденция, удостоверяващи, че:

а) финансовият отчет, съставен съгласно приложимите счетоводни стандарти, отразява вярно и честно информацията за активите и пасивите, финансовото състояние и печалбата или загубата на емитента и на дружествата, включени в консолидацията;

б) информацията, отнасяща се до сделките със свързани лица е надлежно оповестена и разкрита, съгласно приложимите счетоводни стандарти и дава вярна, честна и пълна представа за взаимоотношенията на емитента със свързаните с него лица;

в) в дейността си публичното дружество е спазвало разпоредбата на чл. 114, съответно при констатирани несъответствия същите се посочват;”.

2. Досегашната т. 5 става т. 6.

§.....В Закона за Комисията за финансов надзор (обн., ДВ, бр. 8 от 2003 г.; изм., бр. 31, 67 и 112 от 2003 г., бр. 85 от 2004 г., бр. 39, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 56, 59 и 84 от 2006 г., бр. 52, 97 и 109 от 2007 г., бр. 67 от 2008 г., бр. 24 и 42 от 2009 г., бр. 43 и 97 от 2010 г., бр. 77 от 2011 г., бр. 21, 38, 60, 102 и 103 от 2012 г., бр. 15 и бр. 109 от 2013 г. и бр. 34 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 18 се правят следните изменения и допълнения:

а) Алинея 3 се изменя така:

„(3) По писмено искане от председателя на комисията или на заместник-председател на комисията за целите на упражнявания от комисията надзор банките и Национална агенция за приходите са длъжни да предоставят информация за авоарите и операциите по сметките и влоговете на поднадзорните лица, както и на други лица, за които има данни или съмнения, че нарушават разпоредбите на този закон, Кодекса за застраховането, Кодекса за социално осигуряване, Закона за публичното предлагане на ценни книжа, Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, Закона за пазарите на финансови инструменти, Закона за здравното осигуряване, Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закона за дружествата със специална инвестиционна цел, Закона за мерките срещу изпирането на пари, на Регламент 1060/2009, Регламент 648/2012, на Регламент (ЕС) № 236/2012 ил и на Регламент (ЕС) № 575/2013 и на актовете по прилагането им. За целите и при условията на изречение първо банките и Национална агенция за приходите са длъжни да предоставят информация за авоарите и операциите по сметките и влогове на клиенти на банката, включително разкриване на данни и информация за данъчно-осигурителна тайна на физически и юридически лица акционери или представители на юридически лица в управителни органи на поднадзорно на комисията лице, при постъпило в комисията искане от чуждестранен орган, осъществяващ финансов надзор в друга държава, с който има сключено споразумение за сътрудничество и обмен на информация. Предоставянето на информация по изречение първо и второ не може да бъде отказано или ограничено по съображения за банкова, данъчно-осигурителна или търговска тайна.”

б) В ал. 6 се създава изречение второ: „На комисията се осигурява постоянен и непрекъснат достъп в реално време до информацията съхранявана в Централния кредитен регистър.”

в) В ал. 8 се създава изречение второ: „При писмено искане от председателя на комисията или заместник-председател на комисията Държавната агенция „Национална сигурност” предоставя информация и данни за действителни собственици на дружества регистрирани в зони с преференциален режим на данъчно облагане (офшорни зони).”

2. Създават се чл. 18а и 18б:

„Чл. 18а. (1) Управление „Банков надзор“ към Българска народна банка предоставя на комисията в 30-дневен срок след приключването на всяко тримесечие доклад за финансовото състояние на кредитна институция или клон на банка, действащ на територията на Република България, които са лица, поднадзорни на комисията.

(2) Докладът по ал. 1 съдържа най-малко следната информация:

1. информация за кредитен портфейл и експозиции на кредитните институции;
2. информация за извършени нарушения и наложени санкции от страна на Българска народна банка или нейни органи;
3. резултати от извършени проверки, ревизии и стрес тестове на кредитните институции;
4. анализ на риска и ликвидността на кредитните институции;

5. оценка за перспективите и развитието на кредитните институции осъществени по международните стандарти за банков надзор.

Чл. 186. (1) „Централен депозитар” АД и „Българска фондова борса – София” АД, в качеството им на системен оператор на безналични ценни книжа и системата за клиринг и сентълмент на сделки с финансови инструменти, съответно на регулиран пазар на безналични финансови инструменти, предоставят и осигуряват безплатен и непрекъснат достъп в реално време до базите данни и регистрите поддържани от двете дружества.

(2) На комисията се предоставя безплатен и непрекъснат достъп в реално време до базите данни и регистрите, поддържани от Централният регистър на особените залози към Министерството на правосъдието.”

§.....В чл. 74, ал. 1, т. 3 от **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** (обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36, 69 и 98 от 2008 г., бр. 12, 32, 41 и 93 от 2009 г., бр. 15, 94, 98, 100 и 101 от 2010 г., бр. 14, 31, 77 и 99 от 2011 г., бр. 26, 38, 40, 82, 94 и 99 от 2012 г., бр. 52, 98, 106 и 109 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 14 от 2014 г.; изм., бр. 18, 40, 53 и 105 от 2014 г.; бр. 12 и 14 от 2015 г.) след думата „хазарта” се добавят думите „председателя на Комисията по финансов надзор или заместник-председател на Комисията по финансов надзор”.

Мотиви:

Предложените промени в Закона за публичното предлагане на ценни книжа имат за цел допълнително конкретизиране на задълженията на одитора в одитната проверка на годишния финансов отчет на емитент на финансови инструменти допуснати до търговия на регулиран пазар. Това се налага предвид възникналите през последната година въпроси относно качеството и обема на одитните проверки, съответно за носената от одитора отговорност. С въвеждане на изискването за подаване на декларацията не се въвеждат реално нови задължения за обхвата на одитната проверка, тъй като съгласно Международните одиторски стандарти (МОС) одиторът следва да провери всички съществени аспекти от дейността на проверяваното дружество. С промяната единствено се предвижда одитора да декларира резултатите от извършената проверка.

Отделно от горното, независимият финансов одит, съгласно чл. 2 от Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), е съвкупност от необходими и взаимосвързани процедури, определени от МОС, въз основа на които се изразява независимо мнение относно достоверността във всички аспекти на същественост на финансовите отчети изготвени в съответствие с европейското и българското счетоводно законодателство. Съгласно чл. 6, т. 6 на ЗНФО, независимият финансов одит обхваща процедури за определяне на разумна сигурност чрез проверка на достоверността и необходимата за потребителите обхватност на представената във финансовия отчет информация. Допълнително, съгласно МОС 200, при изпълнението на одита, от одиторите може да се изиска да спазват други професионални, законови или регулаторни изисквания в допълнение към МОС. Международните одиторски стандарти не отменят местните закони и други нормативни разпоредби, които ръководят одита на финансовия отчет.

Предлаганите законодателни промени в Закона за Комисията за финансов надзор и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, са насочени към осигуряване възможност на Комисията за финансов надзор да изпълнява по-добре възложените ѝ задължения по осъществяване на надзор върху небанковия финансов сектор, чрез навременно получаване на необходимата ѝ информация. Чрез разширяването на правомощията на Комисията за финансов надзор ще е възможно да се отговори на обществените очаквания за засилен надзор върху всички рискови за финансовата стабилност на държавата лица. Също така, чрез засиления обмен на информация между всички държавни структури, имащи отношение към финансовата стабилност, ще се избегнат ситуации, в които необходимата за предприемане на адекватни действия информация, е на разположение в определена държавна институция, но поради законодателни решения, тя не може да бъде предоставена на друг държавен орган. При сегашното законодателство за Комисията за финансов надзор е невъзможно да установи действителните собственици на дружества, регистрирани в офшорни зони, което реално позволява на недобросъвестни лица да заобикалят редица правни институти, въведени в българското законодателство, поради невъзможността да бъдат събрани годни доказателства за свързаност между поднадзорни на Комисията за финансов надзор дружества и трети лица.

Липсата на законов способ за предоставяне от Българска народна банка на Комисията за финансов надзорна подробна, адекватна и навременна информация за финансовото състояние на всяка кредитна институция, предоставяща услуги на територията на Република България, лишава комисията от възможността да предприеме навременни мерки за защита на финансовата стабилност на поднадзорните си лица и по този начин да осъществява основните цели за постигане, на които е създадена.

Предоставянето на достъп до информация, която е от съществено значение за разкриване на извършени нарушения на законодателството, за чието спазване следи Комисията за финансов надзор, от страна на поднадзорни лица, ще има и превантивен ефект. В значителен брой случаи недобросъвестните лица се възползват от ограничения достъп до информация на Комисията за финансов надзор, като осъществяват дейността си по начин, непозволяващ на администрацията на комисията да събере необходимите доказателства за извършени нарушения.

АНГЕЛ ДЖАЛЪЗОВ

За Председател на Комисията за финансов надзор

КОРПОРАТИВНА
ТЪРГОВСКА БАНКА АД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ
ВХ № <i>RF-5194-E-16</i>
ПОЛУЧЕНО № <i>20-04-2015</i> г.

ДО:

Г-жа Десислава Атанасова

Председател на Временна анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка АД в периода 2009г. – 2014г.

ОТ:

Елена Здравкова Костадинчев и Станислав Георгиев Лютов, в качеството на лица, упражнявали правомощията на квестори на „КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА“ АД

УВАЖАЕМА Г-ЖО АТАНАСОВА,

Във връзка със заседанията на Временната анкетна комисия за проверка на фактите и обстоятелствата, свързани с действията на държавни органи и институции, които е следвало да упражнят контрол и противодействат на източването на Корпоративна търговска банка АД в периода 2009г. – 2014г., както и направените запитвания от г-н Байрактаров, приложено към настоящото Ви изпращаме за сведение:

1. Доклад на квесторите на КТБ АД относно някои основни направления от дейността на квесторите на „КТБ“ АД през периода на специалния надзор върху КТБ АД (25.06.2015г. – 05.11.2014г.) и в периода от отнемане на лицензията за извършване на банкова дейност (06.11.2014г. до настоящия момент – 18.03.2015г.) – в допълнение на действията, отразени в официалните им доклади до момента;

2. Копие от преписка с МВР, Главна дирекция „Национална полиция“ във връзка със сигнал вх. №119380-1878/2015г. по описа на ГДНП и №5074/2015г. по описа на СГП.

С уважение:

(Елена Костадинчев)

(Станислав Лютов)

2015

ДОКЛАД

На квесторите на КТБ АД

Относно някои основни направления от дейността на квесторите на „КТБ“ АД през периода на специалния надзор върху „КТБ“ АД (25.06.2014г.-05.11.2014г.) и в периода от отнемане на лицензията за извършване на банкова дейност (06.11.2014г. до настоящия момент – 18.03.2015г.) – в допълнение на действията, отразени в официалните им доклади до момента

Елена Костадинчев и Станислав Лютов
Квестори на Корпоративна Търговска Банка АД
3/24/2015

СЪДЪРЖАНИЕ:

Действия по т. I:	3
1. Кратко описание на фактическата обстановка.....	3
2. Особености на фактическата обстановка.....	3
3. Описание на действията.....	3
Действия по т. II:	14
Действия, свързани с цесии и прихващания, постъпили в банката след отнемане на банковата лицензия.....	14
1. Кратко описание и особености на фактическата обстановка.....	14
2. Описание на действията.....	14
Действия по т. III:	15
т. IV: Изменения в кредитния портфейл.....	16
Действия по т. V:.....	18
Действия, свързани със задействане механизма на изплащане на гарантираните размери на влоговете в банките.....	18
1. Подготвителни действия по задействане механизма на изплащане на гарантираните влогове съгласно ЗГВБ и Наредба №23 на БНБ.	18
2. Стартиране изплащането на влоговете. Организация и процедури по разглеждане на възражения по реда на чл. 10, ал.2 от Наредба №23 на БНБ.....	20
Действия по т. VI:.....	24
Действия по отношение на кредитния портфейл (събиране на вземания)	24
1. Обявяване на задълженията за предсрочно изискуеми.....	24
2. Съдебни действия по събиране на вземанията.....	24
Действия по т. VII:.....	29
1. Правна рамка.	29
2. Действия по заличаване на обезпечения по кредитни експозиции:.....	31
3. Действия на квесторите по дообезпечаване по кредитни експозиции	32
т. VIII.....	34
Коментар на финансовото състояние за периода 31.12.2014г. спрямо 31.09.2014г.....	34
Действия по т. IX:.....	38
Действия, за които квесторите нямат задължения, произтичащи от закона или актовете на БНБ за назначаването им, но които обезпечават нормалната работа на бъдещите синдици.....	38
Действия по т. X:.....	39

Основни дейности по отношение на човешките ресурси	39
Действия по т. хі:	43
Дейности по закриване на ОРМ и ФЦ (мерки за намаляване на разходите)	43

Действия по т. I:

(Действия, свързани с уведомления за цесии на вземания на клиенти на банката и искания, насочени към погасяване на кредити (платежни операции и прихващания), извършени в периода от поставяне на банката под специален надзор до отнемане на банковата лицензия)

1. Кратко описание на фактичестката обстановка

С Решение №73 от 20.06.2014г. УС на БНБ поставя КТБ АД под специален надзор за срок от три месеца, като налага спрямо банката две мерки:

- мярка по чл.116, ал.2, т.2 от ЗКИ – спира изпълнението на всички задължения на банката;
- мярка по чл.116, ал.2,т.3 от ЗКИ – ограничава изцяло дейността (т.е. забранява се извършването на всякакви платежни операции).

С Решение №104 от 15.08.2014г. на УС на БНБ на КТБ е разрешено частично извършването на някои банкови дейности за целите на погасяване на кредити към банката, както следва:

- платежни операции за целите на погасяване на кредити към банка, поставена под специален надзор, от сметки при същата банка на кредитополучателя, на негови съдължници или на негови поръчители, когато създадължеността или поръчителството са възникнали преди 01.06.2014г.
- безкасови операции по обмен на валута, когато такива са необходими за целите на погасяване на кредити към банката, поставена под специален надзор.

С Решение №114 от 16.09.2014г. на УС на БНБ срокът на специалния надзор и на наложените върху КТБ АД мерки по чл.116, ал.1, т.2 и т.3 от ЗКИ е удължен до 20.11.2014г. включително.

2. Особенности на фактичестката обстановка

От поставянето на банката под специален надзор в деловодството започват да постъпват искания на клиенти, които касаят както дейностите на банката като доставчик на платежни услуги, така и влоговата база, от една страна, и кредитния портфейл, от друга страна.

Фактичестката обстановка се характеризира със следните особености:

- Огромен брой на исканията;
- Разнородност на исканията (различни по своя правен характер гражданскоправни изявления и разнородни искания за платежни услуги);
- Липсата на исторически опит за българската банкова система в налагането на подобни мерки (за сравнение – за последните 10 години единствено върху една българска банка (МБТР) е налаган специален надзор с назначаване на квестори, при който обаче не са налагани мерки, аналогични на наложените върху КТБ);
- Липса на съдебна практика.

3. Описание на действията

Извършените от квесторите действия в описаната по – горе фактичестка обстановка по отношение на исканията на клиентите на банката могат да бъдат разделени на няколко подгрупи дейности:

3.1. Класифициране на исканията и разделянето им по групи

Първият и много съществен етап от действията на квесторите по отношение на разнородната група от искания, свързани с цесия на вземания и/или насочени към погасяване на кредити е тяхното групиране с оглед естеството на отправеното към банката изявление. След анализ на общите признаци е извършена огромна по обем работа и исканията са класифицирани в няколко групи:

	Вид на искането	Правен характер на искането	Изисква ли действие от квесторите за настъпване на правните последици – да се раздели на две	взета ли е от квесторите счетоводна операция	Изисква ли банков лиценз	Разрешено ли е с актовете на БНБ за КТБ
a	Уведомление за цесия по чл.99 (3) ЗЗД	Гражданско-правно изявление	НЕ	ДА- за основателните	НЕ	не изисква акт на БНБ
b	Искане за дебитиране на сметки на основание договори за встъпване в дълг с цел погасяване на кредити	Искане за платежна операция	ДА	ДА Изпълнени са тези, които попадат в предметния и субектен обхват на решение 104/14.08.2014 на БНБ	ДА	ДА – с т.1 на Решение №104 от 14.08.2014г. на БНБ
c	Изявление за прихващане	Гражданско-правно изявление	НЕ	ДА- за основателните	НЕ	Не изисква акт на БНБ Според писмо на БНБ от 16.10.2014г. – БНБ няма компетенции по закон да забранява в рамките на специалния надзор извършването на прехвърляне на вземания (цесия) и на едностранни изявления за прихващане от клиенти на банката. Описаните случаи са изцяло в обхвата на гражданското право и се извършват без прякото участие на банката в тях.
d	Искане на цесионер с придобитото по	Искане за платежна	ДА	НЕ	ДА	НЕ

	договор за цесия вземане да се завери банковата му сметка в КТБ	операция				(придобитото по цесията вземане е отнесено по счетоводна сметка и със сумата по вземането не може да се заверява платежна сметка
e	Искане на цесионер банката да използва придобитото по цесията вземане за погасяване на негов/чужд дълг към банката	Искане за платежна операция (директен дебит)	ДА	НЕ	ДА	НЕ Съгласно т.1 от писмо на БНБ от 16.10.2014г. директният дебит е платежна операция, която се извършва само по платежна сметка, а не по счетоводна сметка
f	Директен дебит от платежни сметки	Платежна операция	ДА	Да-за искания в обхвата на Решение 104 на БНБ НЕ – за искания извън обхвата на Р. 104 на БНБ	ДА	ДА- т.1 от УС на БНБ от 14.08.2014г. – разрешава директния дебит, но в ограничен обхват по отношение на субектите – титulary на сметките (на кредитополучатели, солидарни длъжници и поръчители) и по отношение на целите (за целите на погасяване на кредити
g	Друг вид искания	Други вид искания, които страдат от различни правни недостатъци		напр.: липсва правна яснота относно характера на искането, искането изхожда от неоторизирано лице и др. недостатъци, поради които искането не може да бъде изпълнено		

Искания на клиенти на банката по групи „d“, „e“ и „g“ не са изпълнявани от квесторите, а по отношение на исканията по другите групи – са осчетоводени само тези, които са основателни и отговарят на изискванията на закона.

3.2. Извършване от квесторите на анализ на правната рамка

Преди предприемането на каквито и да било действия по изпълнение на исканията, квесторите са извършили анализ на правната рамка. Два основни въпроса са съществени за тази рамка:

- Възможността за цедиране на вземане по договор за банков влог/договор за платежна сметка;
- Наличие на предпоставките на потестативното право да се извърши прихващане съгласно чл.103 и сл. от ЗЗД и особено – на предпоставката „изискуемост“ на активното вземане, предмет на прихващане, при условията на наложена на банката мярка по чл.116, ал.2, т.2 от ЗКИ (спиране изпълнението на задълженията на банката).

С цел стриктното спазване на закона и прилагането му в точния му смисъл са събрани становища по горните правни въпроси от висококвалифицирани специалисти (проф. А. Калайджиев и проф. д-р Валентина Попова). Становище по въпроса е публикувано и от проф. Огнян Герджиков.

ВЪПРОС:

Действителна ли е цесията на вземане по договор за паричен влог/договор за платежна сметка?

Отговор (проф. Калайджиев):

- цесията на вземане по договор за паричен влог/договор за платежна сметка е действителна;
- общо легално правило, което да забранява прехвърлянето на вземания за парични суми, дължими от банката въз основа на договори за паричен влог/платежна сметка, не е уредено. ЗГВБ (редакция преди изменението) също поначало не забранява прехвърлянето на вземания по влогове – напротив по аргумент от противното от чл.4, ал.3 е ясно, че тези вземания са прехвърлими.

ВЪПРОС:

Действителни ли са отправените към банката едностранни изявления за прихващане при условията на наложена мярка по чл.116, ал.2, т.2 от ЗКИ – спиране изпълнението на задълженията на банката?

Отговор от проф. Калайджиев:

Налагането на мярката по чл.116, ал.1, т.2 от ЗКИ – спиране изпълнението на задълженията на банката, не засяга правото на кредиторите на банката да упражняват правото си да извършват прихващане по чл.103, ал.1 ЗЗД, стига общите предпоставки по чл.103, ал.1 ЗЗД да са налице.

Аргументацията на проф. Калайджиев е следната:

- ✓ Законът не забранява с императивно правило извършването на прихващания след поставянето на банка по специален надзор.
- ✓ Нормата на чл.116, ал.2, т.2 от ЗКИ също не съдържа подобна забрана (изпълнението на задължение, независимо от погасителния си ефект, е правно действие, различно от изявлението за прихващане). Тази норма, както и нормите на чл.115- 119 ЗКИ, доколкото уреждат надзорни мерки, не могат да се тълкуват разширително и да се прилагат по аналогия – арг. от чл.46, ал.3 от Закона за нормативните актове.

- ✓ Обстоятелството, че административният акт на централната банка по чл.116, ал.2, т.2 ЗКИ забранява извършването на плащания на задължения на банката, не е пречка да се извършва прихващане, ако вземането е било изискуемо преди забраната или изискуемостта настъпи по време на нейното действие.
- ✓ Забраната по чл.116, ал.2, т.2 от ЗКИ следва да има действие само за онези последици на изискуемостта, които са изрично уредени (предвид ограничителния характер на нормата) – така, една от последиците на изискуемостта – забавата, отпада (по силата на изричните правила на чл.119, ал.4 и 5 от ЗКИ в хипотезата на чл.116, ал.2, т.2 от ЗКИ банката не е в забава и не носи имуществена отговорност за неизпълнение на задълженията, чието изпълнение е спряно, включително заплащане на лихви за забава и неустойки).
- ✓ Забранителният административен акт не следва да засяга обаче всички последици на изискуемостта – например, независимо от нея давността по задълженията продължава да тече. Той не следва да е пречка и за извършване на прихващания, стига общите предпоставки на чл.103, ал.1 от ЗЗД да са налице.
- ✓ При действието на чл.59 от ЗБН отпреди изменението с ДВ - бр.98/28.11.2014г. прихващане може да се извършва и след отнемането на лицензията на банката и дори след откриването на производството по несъстоятелност на банка.
- ✓ по аргумент за по-силното основание (защото специалният надзор се налага при опасност от неплатежоспособност и е насочен към оздравяването на банката – чл.115, ал.1 ЗКИ, а прихващанията намаляват нейните задължения) прихващането следва да е действително и преди този момент, толкова повече че наложеният специален надзор може, за разлика от хипотезата на открито производство по несъстоятелност, да не засегне въобще интересите на кредиторите на банката - например ако банката се оздрави.

Аргументи на проф. Валентина Попова – „Може ли длъжник на банка под специален надзор да прави прихващане с вземане срещу нея“:

- ✓ Изискуемостта е понятие на гражданското право, като изискуемостта за различни вземания настъпва в различен момент. В повечето случаи вземанията срещу банка са с уговорен падеж и с настъпване на датата на падежа вземането става изискуемо.
- ✓ Специалният надзор не отлага настъпването на падежа и съответно – не е пречка за изискуемостта на вземането. Изискуемостта може да настъпи и по време на самото производство по специален надзор;
- ✓ По аргумент от чл.59, ал.1 ЗБН (в редакцията преди изменението) кредиторът на банка, макар че не може да получи реално плащане, може да извърши прихващане;
- ✓ Свързаната с поставянето на банката под специален надзор забрана тя да плаща собствените си задължения не води до отпадане на изискуемостта на тези задължения, т.е. не ги прави неизискуеми по смисъла на гражданското право.

- ✓ Последниците от спирането на изпълнението на задълженията на банката са изчерпателно уредени в чл.119 от ЗКИ. Чл.119 от ЗКИ не обявява за недействително прихващане, извършено от страна на кредитор на банката.
- ✓ Прихващането е средство за гражданскоправно принудително удовлетворяване (независимо от волята на насрещния длъжник-кредитор), а не е производство за принудително изпълнение.

Аргументи на проф. Герджиков – „Законни ли са прихващанията, докато КТБ е под специален надзор“:

- ✓ Спирането на изпълнението на задълженията на банката в периода на специален надзор не води до имуществена отговорност на банката за неизпълнение (чл.119, ал.5 от ЗКИ), но това не означава, че задълженията на банката се превръщат в неизискуеми задължения;
- ✓ Има вземания на клиенти на банката, които са били изискуеми отпреди налагане на специалния надзор, а също и такива, чиято изискуемост е настъпила по време на надзора. Не съществува законова опора да се приеме, че задълженията на банката не могат да станат изискуеми предвид решението на БНБ по чл.116, ал.2, т.2 от ЗБН в рамките на периода на специалния надзор;
- ✓ Няма законова опора да се приеме, че вече станали изискуеми задължения губят изискуемостта си вследствие решението на БНБ за поставяне под специален надзор;
- ✓ Ограниченията в дейността на банката засягат само нейни действия, но не и действията на клиентите на банката. Доколкото такива действия не са забранени или ограничени от специалните норми, регулиращи специалния надзор, същите следва да се приемат за законосъобразни;
- ✓ Прихващането не е принудително изпълнение по смисъла на чл.119, ал.2 от ЗКИ. Принудителният характер на прихващането засяга само материалния, погасителния ефект, който настъпва за длъжника (банката), независимо от волята му или евентуалното му противопоставяне;
- ✓ Правомощията на БНБ при налагането на специален надзор са *numerus clausus*, т.е. изчерпателно уредени от закона, а в случая не е налице установено от закона правомощие на БНБ изрично да ограничи подобни действия на цесия и прихващане.

Цялата фактическа обстановка относно исканията на клиенти, касаещи цесии, прихващания и искания за изпълнение на платежни операции е изложена в Доклад до БНБ изх. №7244/03.10.2014г. В доклада е представена примерна схема на осчетоводяване на уведомятията за цесия и основателните изявления за прихващане.

В отговор на доклада с писмо - изх. №БНБ-119801/16.10.2014г., вх. №9404/16.10.2014г. **БНБ потвърждава, че няма компетенции да забранява в рамките на специалния надзор извършването на прехвърляне на вземания (цесия) и на едностранни изявления за прихващане от клиенти на банката.**

Подкрепен е начинът на счетоводно отразяване на такива събития.

3.3. Създаване на вътрешна процедура за разглеждане на исканията на клиенти, свързани с цесии и прихващания.

Поради огромния обем на исканията и с цел детайлен анализ на всяко едно искане с оглед неговата основателност в банката е създадена **Работна група по разглеждане на исканията**. За всяко едно искане е попълвана от работната група **анкетна карта**, която съдържа анализ, както и заключение относно основателността на искането и предложение до квесторите за неговото осчетоводяване. По отношение на исканията, които са приети като неоснователни, има подробна аргументация в анкетната карта относно мотивите за отрицателното становище.

3.4. Рекапитулация на получените изявления на клиенти, свързани с цедиране на вземания и/или насочени към погасяване на задължения към банката.

Статистиката на постъпилите в банката за периода на особения надзор до датата на отнемане на лицензията за извършване на банкова дейност искания, свързани с цесии на вземания и/или насочени към погасяване на кредити, е следната:

За периода в банката постъпиха общо **949 броя** искания, включващи: уведомления за цесия, волеизявления за прихващане и искания за изпълнение на платежни операции, основани на договори за встъпване в дълг. Основната част от исканията - 790 броя, постъпиха през м. Октомври и в началото на м. Ноември – до датата на отнемане на лиценза - 06.11.2014 г.

Интензивността на постъпване на исканията е представена в следващата таблица:

Месец	Брой искания
м. Юни (от 20.06.2014 г.)	10
м. Юли	35
м. Август	36
м. Септември	76
м. Октомври	373
м. Ноември (до 06.11.2014 г.)	419
ОБЩО	949

Рекапитулация на разгледаните уведомления за цесия, волеизявления за прихващане и искания за изпълнение на платежни операции, основани на договори за встъпване в дълг, е посочена в следващата таблица:

ВИД И ОСНОВАТЕЛНОСТ НА ИСКАНЕТО:	млн.лева	
	БРОЙ	СУМА
1. Неоснователни искания:	114	88
2. Основателни уведомления за цесии без изявления за прихващане или с неоснователни такива, в т.ч.:	158	282
2.1. Основателни уведомления за цесии без изявления за прихващане или с неоснователни такива	110	61
2.2. Основателни уведомления за цесии без изявления за прихващания, при които първоначалните цесионери са входирали в банката последващи цесии, при които са налични и изявления за прихващане - включени в т. 3 по-долу	48	221

3. Основателни уведомления за цесии и изявления за прихващане и искания за платежни операции по встъпване в дълг, в т.ч.	674	850
3.1. Основателни уведомления за цесия и изявления за прихващане	631	852
3.2. Основателни искания за изпълнение на платежни операции по встъпване в дълг	43	18
4. Основателни изявления за прихващане с депозитни вземания на банката:	3	27
5. Основателни изявления за прихващане с депозитни вземания на банката:	3	27

Както е посочено по-горе, за периода на специален надзор в банката постъпиха 949 уведомления за цесии, изявления за прихващане и встъпвания в дълг. Обобщените данни показват, че:

1. След разглеждането им като неоснователни са определени общо 114 искания за общата сума от 88 млн. лева. По тази причина по тези искания не са извършвани никакви счетоводни операции – промени в кредиторите на банката и/или прихващания.

2. Основателните уведомления за цесии без последващи изявления за прихващане от страна на цесионерите или с неоснователни такива са 158 броя за общата сума от 282 млн. лева. Вследствие преценката на тези искания като основателни бяха извършени счетоводни операции по смяна на кредиторите на банката. Тези 158 броя искания са разделени на две подгрупи, както следва:

1.1. Основателни уведомления за цесии без изявления за прихващане или с неоснователни изявления за прихващане – такива са 110 броя искания за общата сума от 61 млн. лева. При тях са взети счетоводни операции по промяната на кредиторите на банката. В тази подгрупа попадат и всички искания, при които: уведомлението за цесия е последвано от друг вид искане, което е неоснователно и не може да бъде изпълнено, както и всички уведомления за цесия, при които в банката не е постъпило изявление за прихващане от цедента.

1.2. Основателни уведомления за цесии без изявления за прихващане от цесионерите - такива са 48 искания за общата сума от 221 млн. лева, при които има последващо цедиране на вземането към лице, което прихваща. При тези искания след придобиване на вземането цесионерите на свой ред са входирали в банката нови уведомления за цесии, последвани от изявления за прихващане от новите цесионери. Предвид посоченото сумата на тези искания се включва и при основателните уведомления за цесии и изявления за прихващане (т.3 от таблицата).

3. Основателните уведомления за цесии и изявления за прихващане са 631 броя за общата сума от 852 млн. лева. Предвид основателността на тези искания бяха взети счетоводни

операции по отразяване промяната на кредиторите на банката и последващите прихващания с техни задължения към банката. Както е посочено по-горе, тази сума включва и сумата от т. 2.2., която първоначалните цесионери впоследствие са цедирали отново и новите цесионери са входирили в банката изявления за прихващания.

4. Основателни искания за изпълнение на платежни операции, основани на договори за встъпване в дълг – 43 броя за 43 млн лева.

5. Основателно изявление за прихващане с депозитно вземане на банката - 3 на брой – изявленията за прихващане са отправени от банка ДСК АД и от ТБ „Виктория“ АД. Вследствие на това счетоводно е взета операция по нетиране на насрещните вземания без това да води до намаление на кредитния портфейл.

3.5. Архивиране на исканията

След приключване разглеждането на искането и вземане на операция по основателните искания е смет електронен образ на хартиеното досие, за да има следа за извършения анализ по всяко едно искане.

3.6. Обобщение на действията по разглеждане на цесии, прихващания и изпълнение на платежни операции и значение за други процеси

Съществени моменти от действията на квесторите по разглеждане на изявленията на клиенти на банката, свързани с влоговата база и кредитния портфейл:

- За периода от 15.08.2014г. до 06.11.2014г. банката е имала право да извършва част от дейностите по банковия си лиценз – платежни услуги по смисъла на чл.2, ал.2, т.1 от ЗПУПС: платежни операции за целите на погасяване на кредити в описания в т.1 от Решение №104 от 15.08.2014г. на УС на БНБ обхват. Съществена част от задълженията на кредитополучателите са погасявани чрез директен дебит от техни сметки и/или сметки на солидарни длъжници/поръчители, което е обичайна банкова дейност.
- След отнемане на банковата лицензия всички операции по директен дебит, които са автоматично извършени от системата (погасяване на кредити от сметки в банката) са сторнирани и е преустановено занапред служебното събиране от сметки, доколкото същото не може да се извършва при условията на отнет лиценз. Това е мярка, която квесторите са взели за опазване на масата на несъстоятелността.
- Поради големия брой на изявленията за прихващане и фактическата сложност на някои от тях осчетоводните операции по някои от изявленията се взети след отнемане на лиценза, но всички те са с вальор датата на настъпване на правните последици, която винаги е назад във времето. Досиетата на изявленията за прихващане по предходното изречение са комплектовани и архивирани и всичко е проследимо. Важно е да се направи разграничение между датата на осчетоводяване на прихващането и датата на настъпване на правните му последици, защото счетоводната дейност не е правопораждаща, а е само отражение на вече настъпили юридически факти (в случая – прихващането).

- При разглеждане на цесията и прихващанията е взет предвид материалния закон към момента на отправяне на изявленията и настъпване на правните последици, а именно – чл.59 от ЗБН (отпреди изменението с ДВ-бр.98/28.11.2014г.).

И уведомлението за цесия, и изявлението за прихващане, са едностранни волеизявления на лице, различно от банката. Ако уведомленията са основателни, техните правни последици (промяна на кредитора при цесията, респ. погасяване на двете насрещни задължения до размера на по – малкото от тях) настъпват независимо от волята на квесторите и последните не могат да повлияят със свои действия върху правния резултат.

На второ място, незачитането на правните последици на основателните изявления не може да продължи неограничено във времето. Разглеждането и анализът на всяко едно искане, свързано с цесия/прихващане/искане за изпълнение на платежна операция и изпълнението на основателните искания е от значение за следните други процеси:

- *Упражняване на дейност от банковия лиценз, която е разрешена (дейностите по т.1 и т.2 на Решение №104 от 15.08.2014г. на УС на БНБ);*
- *Подаване на информацията за гарантираните размери на влоговете по ЗГВБ;*
- *Издаване на удостоверения по искания на клиенти на банката за актуален размер на вземането по влога/актуален размер на кредитното задължение*

Особеност на фактичката обстановка по разглеждане на уведомленията за цесия и изявленията за прихващане е настъпилата след отнемане на банковата лицензия промяна в правната уредба на прихващанията – изменението на чл.59 от ЗБН.

Законодателното изменение на чл.59 от ЗБН въвежда правна уредба по отношение на прихващанията, която съществено се различава от действалата преди това и въвежда коренно нови моменти както по отношение на фактическия състав на потестативното право да се извърши прихващане, така и по отношение на правните последици. В новата уредба могат да бъдат маркирани няколко основни момента:

Нова редакция на чл.59 от ЗБН – ДВ-бр.98/28.11.2014г.	Редакция на чл.59 от ЗБН до изменението
Чл.59, ал.5 от ЗБН въвежда изцяло ново основание за недействителност на прихващанията	липсва аналог
Недействителността обхваща по – дълъг период назад във времето, който започва от поставянето на банката под специален надзор	Липсва аналог
Въвежда се институтът на отлагане действието на прихващането – чл.59, ал.6 от ЗБН до изпълнението на окончателна сметка за разпределение/продажба на банката като предприятие при запазване действието на исковия режим за отмяна на прихващанията (чл.62, ал.1 от ЗБН)	Липсва аналог

В ситуацията с КТБ могат да бъдат маркирани следните групи, в които попадат изявленията за прихващане, с оглед различните правни режими, които са приложими:

Период на входиране в банката на изявленията за прихващане	Приложима уредба	релевантни обстоятелства относно цесията на вземането, с което се прихваща	Има ли действия по разглеждане и осчетоводяване от квесторите на изявления за прихващане
Изявления за прихващане в периода 20.06-06.11.2014 (до 13.19 часа)	Старата редакция на чл.59 от ЗБН	дата на придобиване на вземането	ДА
		до 06.11.2014,13.19 часа вкл.	
Изявления за прихващане в периода 06.11.2014-27.11.2014	Старата редакция на чл.59 от ЗБН	до 06.11.2014,13.19 часа вкл.	ДА
	Старата редакция на чл.59 от ЗБН	след 06.11.2014, 13.19 часа вкл.	НЕ
Изявления за прихващане в периода след 27.11.2014г.	Новата редакция на чл.59 от ЗБН	след 20.06.2014	НЕ

Действия по т. II:

Действия, свързани с цесии и прихващания, постъпили в банката след отнемане на банковата лицензия

1. Кратко описание и особености на фактичката обстановка

В периода след отнемане на банковата лицензия (06.11.2014г., 13.19 часа) до влизане в сила на изменението на чл.59 на ЗБН (28.11.2014) действа старата редакция на чл.59 от ЗБН, която допуска прихващане с вземане, придобито до отнемане на лицензията. В деловодството на КТБ АД са постъпили изявления за прихващане, които попадат в тази категория. Същите са разгледани от квесторите. В периода след отнемане на лицензията са постъпили и уведомления за цесия на вземания по депозитната база.

2. Описание на действията

2.1. Действия по получени в банката след 06.11.2014г. уведомления за цесия на вземания

Особеност на уведомленията за цесия след 06.11.2014г. е че същите са постъпили в банката след законната суброгацията на ФГВБ във вземанията на вложителите, настъпила на основание чл.24 от ЗГВБ. Суброгацията на ФГВБ означава, че на датата на отнемане на банковата лицензия вземанията на вложителите до размера на гарантираната сума се погасяват и за тази сума възниква вземане на вложителя към ФГВБ и съответно – вземане на ФГВБ към КТБ.

- Извършен е анализ на ролята на суброгацията на ФГВБ по отношение на цесиите на вземания след 06.11.2014г. Заключение е, че независимо от сумата, която е посочена в уведомлението за цесия, сумата, с която лицето реално може да се разпорежи, е разликата между общия размер на влоговете му в КТБ към 06.11.2014г. и размера на гаранцията. В този смисъл уведомленията за цесии на вземания след 06.11.2014г. не влияят върху процеса на изплащане на сумите от ФГВБ, т.е. не би могло да се стигне до ситуация, при която за една и съща сума цедентът да има вземане към ФГВБ и цесионерът да има вземане към КТБ.
- Счетоводни операции по тези уведомления за цесия не са вземани.

2.2. Действия по получени в банката изявления за прихващане в периода от отнемане на банковата лицензия до изменението на закона (06.11-27.11.2014г. вкл.):

- В хипотезите, в които уведомлението за цесия е получено в банката преди отнемане на лицензията – изявленията за прихващане са разгледани и онези от тях, които са основателни са осчетоводени;
- В хипотезите, в които уведомлението за цесия е получено в банката след отнемане на банковата лицензия – изявленията за прихващане единствено са заведени в регистър на прихващанията след отнемане на лицензията, не са разглеждани и не са осчетоводявани.

Действия по т. III:

Действия, свързани с цесии и прихващания, постъпили в деловодството на банката след законодателната промяна на чл.59 от ЗБН

След приемане и влизане в сила на законодателните изменения, които въвеждат нов правен режим по отношение на прихващанията, квесторите са извършили следните действия, касаещи цесии и прихващания:

- Осчетоводявани са само цесии и прихващания, чиято дата на входиране в деловодството на банката ги поставя под обхвата на стария закон, а именно – изявления за прихващане, при които уведомлението за цесия е входирано преди 06.11.2014г., 13.20 часа, а изявлението за прихващане е входирано до 27.11.2014г. вкл. (датата на влизане на закона в сила);
- Не са разглеждани и не са осчетоводявани цесии и прихващания, които попадат под обхвата на новите правни норми;
- Воден е и ежедневно е актуализиран регистър на цесиите и прихващанията след отнемане на лиценза, респ. след законодателната промяна с оглед улеснение на синдика за водене на отменителните искиове;
- Създадено е хартиено досие на всяко искане след отнемане на лиценза/законодателните промени, което съдържа оригинала на искането и относимата към него информация по влога/кредита.

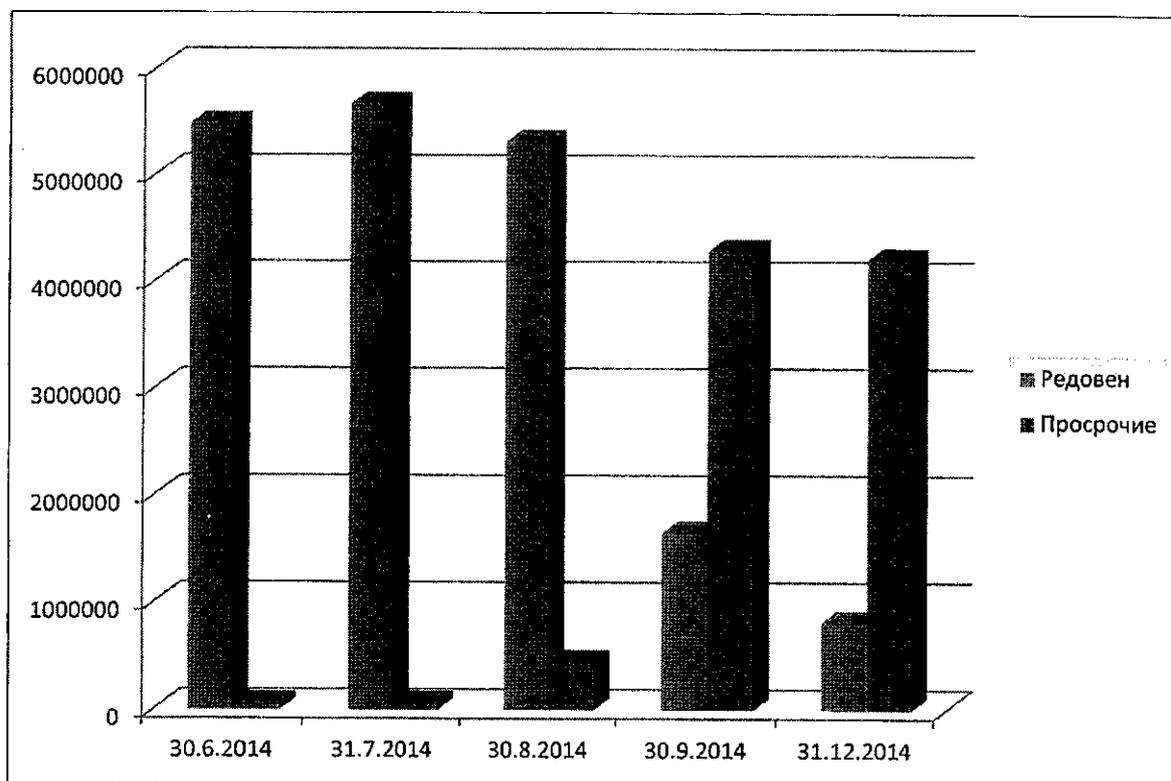
Статистика на цесии и прихващания по втория регистър (такива, които не са разглеждани и осчетоводявани)

Общата сума на уведомленията за цесия и изявленията за прихващане към 12.03.2015г., които за заведени във втория регистър и по които не са извършвани действия по тяхното разглеждане и осчетоводяване възлиза на 135 млн лева, а общия брой искания е 261 броя.

г. IV: Изменения в кредитния портфейл

КРЕДИТЕН ПОРТФЕЙЛ КТЪ АД ПО ДНИ ПРОСРОЧИЕ

Интервал на просрочие - дни	30.6.2014	31.7.2014	31.8.2014	30.9.2014	31.12.2014
без просрочия	970,581	728,126	689,108	616,069	8,192
до 30 дни	4,114,464	637,511	296,862	454,288	11,215
над 30 до 90 дни	402,311	4,307,475	4,334,041	584,575	797,967
над 90 до 180 дни	34,942	27,584	410,188	4,229,044	518,223
над 180 дни	26,942	35,967	35,993	62,200	3,692,131
ОБЩО	5,549,240	5,736,663	5,766,192	5,946,176	5,027,728

Видно от таблицата по – горе, от 30.06.2014г. повечето кредитополучатели са спрели да плащат дължимите по кредитите лихви. Постепенно се натрупват все по – големи просрочия и към края на периода (30.12.2014г.) голяма част от кредитите са с просрочие над 180 дни.

Погасените суми вследствие на основателни уведомления за цесии и изявления за прихващане са 870 хил.лева и обхващат **111 броя** кредитополучатели на Банката или **16 %** от общо кредитополучателите на банката (690 броя) към 31.12.2014г.

От тези 111 броя кредитополучатели 41 броя са с по - значителни експозиции и са попаднали в извадката на одиторския преглед (137 броя – 95 % от кредитния портфейл).

През анализирания период са изцяло погасени и закрити **389 броя** кредитни сделки от общо такива на банката 1 520 бр.

Общата сума на погашенията по кредити със средства на кредитополучателите, които са различни от прихващане, е в размер на **185 млн лева**, от които:

- За периода от поставяне на банката под специален надзор до отнемане на банковата лицензия – 163 837 млн лева – това е сумата, която е събрана от сметките на клиентите, вкл. и чрез директен дебит, който е позволен до 06.11.2014г.
- За периода от отнемане на банковата лицензия до края на м. февруари (от вноски по кредити по сметките на КТБ в Уникредит Булбанк и погашения на каса) – общо 20 494 млн лева.

След отнемане на банковата лицензия са предприети действия по събиране на парите от сметките на КТБ в чужбина и прехвърляне в банковите сметки на КТБ в БНБ. Общата сума на събрани средства от сметки на КТБ в други банки е в размер на **244 млн лева** (в това число 48 млн евро и 56 млн щатски долара).

Разносните за издръжка в периода от 01.07.2014г. до края на м. февруари 2014г. са в размер на **21 911 684,20 лева**.

Действия по т. V:

Действия, свързани със задействане механизма на изплащане на гарантираните размери на влоговете в банките

Процесът е започнал преди стартиране на изплащането, като в хода му е установен двустранен модел на работа с ФГВБ. Извършените от квесторите подготвителни действия са в няколко направления:

1. Подготвителни действия по задействане механизма на изплащане на гарантираните влогове съгласно ЗГВБ и Наредба №23 на БНБ.

Голяма част от предварителните въпроси, без които не би било възможно да се подаде информацията относно подлежащите на изплащане суми съгласно ЗГВБ, са формулирани като пролем от квесторите, като своевременно са разрешени в рамките на процеса по отправяне на запитване от квесторите и получаване на задължителни указания от ФГВБ и БНБ.

Действия на квесторите в процедурата по изплащане на гаранцията по ЗГВБ:

Изясняване на ключови понятия, без което не може да се подаде информация на ФГВБ относно подлежащите на изплащане суми на гаранцията по ЗГВБ	Повдигнати по инициатива на квесторите въпроси, по които е водена кореспонденция и са искани указания на ФГВБ и БНБ
„Изключения“ по смисъла на чл.5, ал.1 от ЗГВБ (лицата, които нямат право на гаранция)	<ul style="list-style-type: none">▪ „привилегировани лихвени условия“ по смисъла на чл.5, ал.1 от ЗГВБ▪ влияние на принудителното намаляване на лихвите с Решението на БНБ от 01.07.2014г. върху депозити, които са били сключени преди това при привилегировани лихвени условия▪ уеднаквяване на подхода при множество случаи на прекратени на 19.06. и 20.06.2014г. депозити
„раздробяване“ на влогове - право на гаранция на лица, придобили права по влог вследствие разпоредителни действия с влога в периода от поставяне на банката под специален надзор до отнемане лицензията за извършване на банкова дейност	<ul style="list-style-type: none">▪ Получени са указания от ФГВБ и БНБ, че цесионерите не придобиват качеството „вложител“ по смисъла на §1, т.3 от ДР на ЗГВБ;▪ След изменението на ЗГВБ – ДВ-бр.98/28.11.2014г. отново е отправено запитване за цесионерите, на което са получени същите указания от ФГВБ и БНБ;▪ Придобилите права по раздробените депозити не са подадени със суми за изплащане към ФГВБ
механизма на установяване размера на влоговете при по – особени хипотези	<ul style="list-style-type: none">▪ наследствено правопримемство; влогове на дружествата по ЗЗД; влогове на еднолични търговци; набирателни сметки; детски влогове; особени сметки и др.

1.2. Идентифициране на изключенията по чл.5, ал.1 от ЗГВБ и на случаите, при които средствата по сметката принадлежат на лица, различни от титуляра.

С оглед големия брой на влоговете и обема от информация бяха създадени две комисии със задачата да анализират влоговата база, както следва:

а) Комисия „1“ по извършване анализ на всички действащи към 06.11.2014г. сделки, регистрирани в системата на банката като „индивидуални“ с оглед определяне наличието на привилегировани лихвени условия по смисъла на чл.5, ал.1 от ЗГВБ.

Комисията е разгледа над 700 бр. индивидуални сделки и ги класифицира според наличието на преференциални лихвени условия.

б) Комисия „2“ по анализ на всички договори за специални сметки, които изискват индивидуален подход при определяне на гаранцията.

Комисията разгледа над 1000 договора за специални сметки, като тези сметки са класифицирани в няколко основни групи и е изграден подход към всяка от тези групи, като напр: особени сметки; сметки на ЧСИ; сметки на адвокати, на нотариуси, на инвестиционни посредници и др.

1.3. Провеждане на тестове на обмена на информация и изчисление на суми между ФГВБ и КТБ АД преди началния ден на изплащане на гарантираните суми.

Обменът на информация с ФГВБ по изплащането на гаранцията премина през няколко основни етапа:

а) Действия по адаптиране на софтуера на банката за нуждите на обмена на информацията с ФГВБ.

В периода от 06.11.2014г. до 02.12.2014г. бяха проведени множество тестове на обмен на информация с ФГВБ и отстранявани докладваните от АСИ грешки. Подаване на тестови пакети бе осъществено към следните дати: 11.11.2014г.; 20.11.2014г.; 21.11.2014г.; 24.11.2014г.; 26.11.2014г.; 27.11.2014г.; 28.11.2014г. и към дата 02.12.2014г. Към последната посочена дата са отстранени всички фиксирани към момента грешки.

В периода на тестове беше подготвена и приета окончателна процедура за подготовка на информацията за изплащане на гарантираните суми по влогове на клиенти.

б) Действия по реално подаване на информацията за подлежащите на изплащане суми на вложителите по реда на чл.23 от ЗГВБ.

На 03.12.2014г. беше изпълнена подготвената процедура и успешно бяха подадени данни към ФГВБ за изплащане на гарантираните суми.

2. Стартиране изплащането на влоговете. Организация и процедури по разглеждане на възражения по реда на чл.10, ал.2 от Наредба №23 на БНБ.

Съгласно ЗГВБ и тристранния договор между квесторите, ФГВБ и обслужващите банки е създадена процедура по приемане, обработка, разглеждане и произнасяне по възраженията.

2.1. Изработване и привеждане в действие на стратегия за преодоляване на първоначалната вълна от множество възражения от страна на вложители, на които обслужващите банки отказват да изплатят гаранцията поради несъответствие/промяна в личните данни.

- Формиране на два отделни канала за приемане и обработка на възраженията според естеството на претенцията: отделяне на гишета, което да приемат и обработва само възражения, касаещи личните данни от такива, които приемат възраженията по същество;
- За целите на контрол върху обработката на възраженията бе създаден електронен Регистър на възраженията в който се отразява статуса на всяко едно възражение от завеждане в деловодство до изпращане на отговора по пощата;
- Въвеждане на вътрешна процедура по разглеждане на възраженията и обмен на информация, както следва: подаване на възражение в Дирекция „Деловодство“ – разглеждане на възражението от комисия – корекция на данните в системата на банката от Дирекция „Обслужване на клиенти“ – подаване на данни към ФГВБ от Дирекция „Информационни технологии“ и накрая, отговор на възражение, изпращан като писмо с обратна разписка.
- Собствено разработване и въвеждане на специализиран софтуер с оглед по – бързо разглеждане на възраженията, касаещи лични данни;
- Собствено разработване и внедряване на софтуер, който позволява удостоверението за подлежащата на изплащане сума съгласно чл.7, ал.2 от Наредба №23 да се получава на място при поискване както в централата на банката, така и във всички финансови центрове;

2.2. Идентифициране на основните проблеми, възникнали в процеса на изплащане на гарантираните влогове и търсене на решения съвместно с ФГВБ относно тяхното преодоляване.

При стартиране на изплащането на влоговете в резултат на множеството подадени възражения бяха констатирани следните проблеми и беше потърсен начин за тяхното разрешаване съвместно с ФГВБ:

а) Необходимост от адаптиране на предварително зададеният от ФГВБ алгоритъм за изчисление на подлежащата на изплащане сума спрямо правната рамка по ЗГВБ относно установяване размера на влоговете.

Първоначално приложеният алгоритъм за пресмятане е следният: От общата сума на влоговете/респ. сумата на гаранцията (G) се изваждат: общата сума на задълженията на вложителя към банката (Z), както и общата сума на наложените тежести – размери на запори, тежести и обезпечения (блокировки) – (B). т.е. Констатираните отклонения при герениране на подлежащата на изплащане сума най – общо са в следните насоки:

- По отношение участието на блокировките - в алгоритъма се приспада цялата сума на блокировката¹, а не съответната припадаща се на влога с тежест част от гаранцията, каквото е изискването на чл.6, ал.6 от ЗГВБ;
- Приложението на алгоритъма в частта за блокировките обхваща и множеството случаи на постъпили в банката уведомления за цесия на вземания, при които наличието на блокирани суми по името на един вложител е пречка същият да получи други суми, които не са били предмет на цесия². Причината за стопиране на сумите по цесиите за изплащане към фонда чрез въвеждане на блокировки е поради възприетия съвместно с ФГВБ консервативен подход при първоначалното подаване на информацията с цел да се предотврати изпращането към ФГВБ на суми, върху които лицето няма законно право.
- Приложението на алгоритъма в частта относно изваждането на задълженията³ води до това, че от гаранцията е извадено цялото задължение (вкл. непадежирали вноски по кредит). В същото време няма предвиден механизъм за подаване за допълнителна информация към ФГВБ относно промени в задълженията на вложителя след реалното погасяване на задължението към банката.

б) Допълнителен анализ с оглед еднаквяване на подхода за решаване на проблемите с ФГВБ по нови казуси, възникнали в хода на разглеждане на възраженията.

Като по – съществени с оглед броя възражения, които обхващат, могат да бъдат маркирани следните проблеми:

- Уточняване на правоимащите лица по отношение на вземания, върху които има наложени обезпечителни запори от ЧСИ, публичен изпълнител, запори по реда на ЗОЗ или в други предвидени от закона случаи;
- Уточняване на механизма за подаване изплащането на суми на трети лица, които са различни от титуляра на влога, но имат права върху вземането (сметки на инвестиционни посредници, адвокати и др.);

¹ Напр. при запор за 100 х. лв върху сметка със салдо в размер на 10 лв, формулата изважда от гаранцията 100 х.лв

² Така напр. един вложител е придобил вземане в размер на 100 х. лв, като има и вземане по свои сметки в размер на 50 х. лв, като в този случай блокираното по цесията вземане в размер на 100 х. лв е извадено от гаранцията

³ Чл.6, ал.2 от ЗГВБ

- Утвърждаване на процедура по идентифициране на бенефициентите по грешните преводи (каквито е имало на 20.06.2014г.), които се водят в разчетни сметки на банката;

с) Разрешаване съвместно с ФГВБ на дефинираните проблеми при изплащане на гаранцията.

За всеки от проблемите (доколкото същите се идентифицират на място при разглеждане на възраженията) е водена детайлна кореспонденция с ФГВБ с цел представяне на проблема и намиране на приемливо решение в рамките на закона и в съответствие с писмените указания на ФГВБ.

Към датата на настоящия доклад са решени следните проблеми:

- Независимост на алгоритъма за изчисление на подлежащата на изплащане сума от участието на „блокировки“, различни от същински тежести. Това са случаите на блокирани суми по цесии, които са препятствали лицата да получат други техни вземания, които не са били предмет на цесия) – обхваща общо 228 клиенти. При всички тези клиенти са подадени коригиращи данни към ФГВБ.
- Въвеждане на нов файл⁴ за обмен на информация между ФГВБ и банката, който позволява изпращане от банката към ФГВБ на суми от един титуляр на сметка на множество нови получатели – приложимо е за всички случаи, в които средствата по сметката принадлежат на лица, различни от титулярите (напр. сметки на адвокати, ЧСИ и др.);
- Въвеждане на нов модел на участие на тежестите при изчисляване размера на гаранцията, който е в съответствие с разпоредбата на чл.6, ал.6 от ЗГВБ (в процес на софтуерно тестване, като се очаква обмена на данни да стартира до няколко дни). Въвеждането на новия модел позволи да бъдат незабавно коригирани и подадени данните на 76 клиенти.

Водена е детайлна кореспонденция с ФГВБ по повод разрешаване на описаните по – долу проблеми:

- Значението на т.нар. „изваждане“ на задълженията от гаранцията по смисъла на чл.6, ал.2 от ЗГВБ.
- Отделяне на лични сметки на ЧСИ, депозитари и др. от „служебни“ сметки, при които средствата принадлежат на други лица и др.

Статистика на възраженията:

- **Общ брой постъпили възражения до 28.02.2014г. вкл. – 5 115 броя;**
- **Общ брой обработени възражения, на които е изпратен отговор до клиента – 4 950 броя.**

Към 18.03.2014г. общия размер на сумата, която е подадена към ФГВБ и изплатена на вложителите възлиза на 3 535 млн лева.

Действия по т. VI:

Действия по отношение на кредитния портфейл (събиране на вземания)

В действията на квесторите по отношение на кредитния портфейл могат да бъдат маркирани няколко основни етапа, които са описани по – долу.

1. ОБЯВЯВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ЗА ПРЕДСРОЧНО ИЗИСКУЕМИ

Преди обявяване на просрочените кредити за предсрочно изискуеми на две отделни кампании, в края на юли 2014 и през втората половина на септември 2014 г. бяха изпратени по две покани за доброволно изпълнение на нередовните кредитополучатели на банката. Общо са изпратени **131 броя покани през м. юли и 106 броя покани през м. септември 2014г.**

Извършен е правен анализ и допълнително имуществено проучване на **138** кредитополучатели от извадката на одиторските фирми.

От началото на ноември 2014 г. е започнал процесът по обявяване на част от кредитите за предсрочно изискуеми. Подготвени са и изпратени покани за обявяване на задължения по кредити за предсрочно изискуеми, ведно с покани за доброволно изпълнение до **109** кредитополучатели.

За част от кредитополучателите, до които известията не са доставени или потърсени, впоследствие са изпратени и нотариални покани (**49 бр.**) за надлежно удостоверяване изявлението за обявяване задълженията за предсрочно изискуеми в съответствие с актуалната съдебна практика със задължителен характер относно начина на упражняване на правото на банка да обяви кредит за предсрочно изискуем.

2. СЪДЕБНИ ДЕЙСТВИЯ ПО СЪБИРАНЕ НА ВЗЕМАНИЯТА

След процедурата по обявяване на предсрочна изискуемост започна работа по предприемането на съдебни действия за принудително събиране на обявените за предсрочно изискуеми задължения. Бяха извършени следните подготвителни действия:

- анализ за вида действия, които следва да се предприемат;
- справки в публични регистри с оглед установяване имуществото състояние на конкретните длъжници, съответно извършени от същите увреждащи действия.

В хода на правния анализ и на одиторския преглед бяха констатирани следните **типични характеристики на кредитния портфейл на банката**, а именно:

- част от кредитополучателите са дружества и холдингови компании, чиято основна дейност е предимно инвестиционна, в много случаи без собствен персонал и друга оперативна дейност. Много от тях са създадени със специална цел – придобиване на дялове и акции в други дружества, като някои са със статут на новоучредени.
- Голяма част от обезпеченията по кредитите са обичайно залози на материални активи, бъдещи вземания с постъпления по банкови сметки на кредитополучателя в Банката, акции на придобитите предприятия или търговски предприятия. Преобладаващата част от тези обезпечения са с редица пропуски при тяхното учредяване или несъществуващи, което ги прави нереализируеми или трудно реализируеми (напр. не е спазена

предвидената от закона форма с оглед действителност на обезпечението, не са направени вписвания, които го правят непротивопоставимо на трети лица и др.). Част от обезпеченията са предвидени в договорите за кредит, но не са учредени.

- Според счетоводните баланси на кредитополучателите, в повечето случаи когато такива са налични, голяма част от тях отчитат най – вече значителни вземания от трети лица и/или инвестиции в други предприятия. Изискана е подробна информация за тези активи с цел оценка на потенциала на кредитополучателите да ги реализират и съответно подсигурят необходимите парични потоци за обслужване на кредитите. Въпреки многократните опити на банката да получи поисканата информация, преобладаващата част от кредитополучателите или не представиха цялата поискана информация или не предоставиха никаква информация.
- липсата на съществена информация, необходима за оценката на кредитния риск при отпускане на кредитите и през отчетните периоди до въвеждане на специалния надзор, и невъзможността на банката да получи такава по време на извършване на работата на одиторите, не е налице основание, което да потвърди, че банката упражнява и/или може да придобие контрол върху ползите от активите на тези дружества. Контрол се счита, че съществува, в случай че Банката е способна да управлява своите вземания с цел получаване на икономическите ползи, свързани с тях. Преценката на одиторите за тези кредити е, че следва да бъдат напълно обезценени, след вземане предвид на валидните обезпечения.

2.1 МОЛБИ ЗА ОТКРИВАНЕ ПРОИЗВОДСТВО ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И ПРЕДЯВЯВАНЕ ВЗЕМАНИЯТА НА БАНКАТА ПО ВИСЯЩИ ПРОИЗВОДСТВА ПО НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ

Съдебните действия са фокусирани предимно към подготовка и подаване на молби по реда на чл. 625 ТЗ за откриване производство по несъстоятелност срещу неизрядни кредитополучатели, поради описаните по – горе характеристики на кредитния портфейл. Този подход е предприет спрямо длъжници, чиито задължения на практика се явяват необезпечени и/или липсват данни за налично имущество, и/или има данни за извършване на увреждащи сделки. Откриването на производство по несъстоятелност ще има за последица назначаване на временен синдик, ще се създадат възможности за водене на отменителни иски за попълване масата на несъстоятелността (при наличие на данни затова), което и обосновава целесъобразността на предприетите действия. Допълнителен аргумент е освобождаването от предварително внасяне на държавна такса при воденето на отменителни иски съгласно ТЗ след откриване на производство по несъстоятелност на кредитополучателя.

Освен предявяването на молби за откриване на производство по несъстоятелност срещу кредитополучатели на банката са извършени и действия по присъединяване в производства по несъстоятелност, които са образувани от други лица, които претендират, че са кредитори на длъжниците.

По два от случаите (пред ОС-Видин и ОС-Ловеч) е открито производство по несъстоятелност, като междуременно е извършено предявяване вземанията на банката, и е направено възражение по предявени от други кредитори вземания.

Към настоящия момент пред СГС има 26 висящи производства за откриване производство по несъстоятелност срещу кредитополучатели на КТБ АД. По всички тях е поискано налагането на обезпечителни мерки по реда на чл. 629а ТЗ (налагане на заповед, възбрана, назначаване на предварителен временен синдик и др).

2.2 ДЕЙСТВИЯ ПО РЕДА НА ЗАПОВЕДНОТО ПРОИЗВОДСТВО (чл. 417 ГПК)

Предприемането на действия по реда на заповедното производство чл. 417 ГПК е затруднено обективно от факта, че в повечето случаи липсват надлежно учредени обезпечения, няма данни за притежавани от длъжниците активи. Тези обстоятелства, взети предвид заедно с преобладаващо големите размери на неплатените задължения, изискват извършването на предварителна преценка за целесъобразност банката да заплаща 2% държавни такси за иницирането на заповедни производства.

Поради горните причини, както и обстоятелството, че на този етап банката не е освободена от предварително внасяне на държавна такса по съдебните производства за събиране на вземания срещу длъжници, на този етап заповедното производство и индивидуалните изпълнителни дела не са предпочитан способ за събиране на вземания срещу длъжниците на банката.

2.3. ДЕЙСТВИЯ ПО РЕДА НА ЗОЗ

Вписано пристъпване към изпълнение по 7 броя учредени особени залози и са изпратени уведомления до залогодателите и/или третите задължени лица.

2.4 ДЕЙСТВИЯ ПО УПРАЖНЯВАНЕ ПРАВАТА ПО ЗАЛОЖЕНИ ЦЕННИ КНИЖА

По една от кредитните експозиции е учреден реален залог на акции, правата по които се упражняват от КТБ АД. Във връзка с това банката е упражнила правата като е поискано свикване ОС на акционерите и попълване състава на СД с представители на Банката.

В много от случаите съдържанието на договора за реален залог е такова, че на банката не е предоставено упражняването на членствени права на залогодателя.

2.5 ДЕЙСТВИЯ ПО ОБЕЗСИЛВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Със заповед № 3-2430 от 03.10.2014г. бе разпоредено извършването на проверка относно наличие на оригинали на заложен в полза на банката ценни книжа. Констатирано бе, че в банката липсват оригинали на заложен ценни книги по 21 кредита. В тази връзка е подаден сигнал до Софийска градска прокуратура. Сред липсващите оригинали са такива, които обезпечават кредитополучатели с големи кредитни експозиции като: „Хедж Инвестмънт България“ АД, „Витро Инвест“ АД, „Карне-М“ ЕООД и др.

Паралелно със сигнала до прокуратурата е започната подготовка и са подадени молби за инициране на производства по чл.562 ГПК за обезсилване на заложените в полза на КТБ АД ценни книги.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Работата по всички описани по-горе видове действия продължава и към настоящия момент.

Процесът на събиране на вземанията е затруднен от редица обективни негативни фактори. Като най – съществени могат да бъдат посочени следните:

- ⚡ В огромния брой от случаите – липсва надлежно вписване на сключените договори за учредяване на обезпечения (което води до непротивопоставимост на правата на банката на трети лица), респективно изобщо липсва учредяване на уговорените обезпечения (което прави кредитите необезпечени).
- ⚡ Обезпеченията представляват предимно особен залог на вземания по банкови сметки от КТБ АД (като не всички са вписани в ЦРОЗ), изпълнението по които залози е практически невъзможно.
- ⚡ По отношение на сключените договори за реален залог на ценни книжа е извършена инвентаризация, при която е установено, че в немалка част от случаите липсват оригиналите на заложените акции или временни удостоверения, което води до невъзможност за упражняване на заложното право;
- ⚡ Големия материален интерес на кредитите. В периода преди откриване на производството по несъстоятелност текстът на ЗБН относно освобождаване от предварително внасяне на държавна такса е неприложим.

Статистика: Кредитополучатели: 138

От края на юли 2014 г. до края на октомври 2014 г. са изпратени по две покани за доброволно плащане на всички кредитополучатели, по чиито кредити има забавени плащания. През м. юли са изпратени 131 броя покани, а през септември – 106 броя покани.

Общия брой изпратени писма и покани до кредитополучателите е представен в таблицата по – долу

Дата на изпращане на поканата	Съдържание на поканата
10.07.2014 г.	искане за предоставяне на документи и информация за целите на одиторската проверка
29.07.2014 г.	Покани за погасяване на допуснати просрочия-131 броя
31.07.2014 г. и 01.08.2014 г.	искане за предоставяне на документи и информация – 164 броя писма
12.08.2014г. и 13.08.2014г.	искане за предоставяне на документи и информация – 161 броя писма
21.08.2014 г.	писма с искане за актуализиране на декларации за свързаност – 158 броя

11.09.2014 г. и 23.09.2014 г.	покани за доброволно изпълнение – 106 броя
23.09.2014 г.	писма за предоставяне на документи и информация за нуждите на втората одиторска проверка – 99 броя

Към настоящия момент погасили са: 6

- От 13 ноември 2014 г. досега на 109 кредитополучателя са изпратени покани за предсрочна изискуемост.
- От 8 септември 2014 г. досега на 57 кредитополучателя са изпратени нотариални покани за учредяване на обезпечения, за плащане или за обявяване на кредита за предсрочно изискуем.
- От 9 януари 2014 г. досега са предприети действия по предявяване на вземания, присъединяване към или подаване на молби за започване на производства по несъстоятелност срещу 41 кредитополучателя.
- От 6 октомври 2014 г. досега са започнати заповедни производства по чл. 417 от ГПК срещу 5 кредитополучателя.
- От 28 октомври 2014 г. досега са започнати изпълнителни производства срещу 5 кредитополучателя;
- От 5 февруари 2015 г. досега е вписано пристъпване към изпълнение по реда на Закона за особените залози срещу 7 кредитополучателя.
- От 16 март 2015 г. досега са започнали действия по обезсилване на липсващи ценни книжа, зложни в полза на банката за 11 акционерни дружества.

Горното означава, че:

- срещу 43 кредитополучателя са предприети общо 68 мерки или, че срещу около 30% от кредитополучателите със задължения към КТБ с размер над 1 млн. лв са предприети конкретни съдебни мерки за събиране на вземанията на банката. ;

Срещу 109 от нередовните кредитополучатели (около 70 %) са обявени в предсрочна изискуемост или са им изпратени писма за обявяване на предсрочна изискуемост.

Действия по т. VII:

Действия по учредяване и заличаване на обезпечения

1. Правна рамка.

1.1. Законово задължение на квесторите като представляващи КТБ АД да предприемат действия по заличаване на обезпеченията по погасени кредити.

- Съгласно чл. 150 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), „зalogът и ипотеката следват обезпеченото вземане при прехвърлянето му и се погасяват, ако то се погаси“, т.е. с погасяването на главния дълг се погасяват и обезпечителните права „*ex lege*“ (по силата на закона). Погасяването настъпва независимо от това как е погасен главния дълг (с плащане или с друг погасителен способ, който води до погасяване на облигационното задължение). При погасяване на кредита банката губи правото да насочи принудително изпълнение върху уредените по конкретното вземане обезпечения. Това важи и когато длъжникът има други непогасени към банката задължения, независимо дали последните са обезпечени или не.
- С оглед липсата на особени правила по този въпрос в Закона за особените залози (ЗОЗ), който се явява специален по отношение на ЗЗД, на основание чл. 161 от ЗЗД, гореизложеното е напълно приложимо и към особените залози.
- Нормативно установено задължение за банката за заличаване съществува и в чл. 60, ал. 6 от Закона за кредитните институции (ЗКИ): „При пълно погасяване на кредита банката заличава, съответно освобождава, предоставените обезпечения в срок не по-дълъг от 14 дни от искането на клиента и заплащане на дължимите такси.“ Този текст урежда реда и сроковете, в които фактът на погасяване на обезпеченията следва да бъде отразен в публичните регистри (Имотен регистър, Централния регистър на особените залози и т.н.). Той не преурежда и не променя казаното по-горе във връзка с момента, от който банката губи правата си върху обезпеченията в следствие на погасяването на кредита. Текстът е създаден с цел защита на длъжниците от недобросъвестно поведение на банката. По този начин на тях им се гарантира възможността да докажат публично, че обезпеченията са погасени, за да могат да получат ново финансиране от други кредитори.
- В случай че банката не изпълни задължението си да заличи обезпеченията в предвидения 14 дневен срок, тя ще отговаря, както за причинените на длъжника вреди (например пропуснати ползи от провалени сделки с имуществото, невъзможност за получаване на ново финансиране и т.н.), така и съгласно чл. 152, ал. 2 от ЗКИ, който предвижда имуществена санкция в размер от 50 000 до 200 000 лв., за всяко нарушение на разпоредбите на ЗКИ. В случай на повторност, имуществената санкция вече е от 200 000 до 500 000 лв. за всяко нарушение.
- Задължението за освобождаване на обезпеченията произтича и от акт на БНБ и в този смисъл заличаването е в изпълнение на задължение, породено от този административен акт, а именно: С Решение №105 от 15.08.2014г. УС на БНБ указва на квесторите, че при пълно погасяване на вземане по кредит, следва да предприемат необходимите действия по заличаване на обезпеченията по кредита. С т.2 на същото решение се указва,

че при частично погасяване може да се предприемат действия по освобождаване на някое от обезпеченията, но ако има обезпеченост не по – малко от 130 %. Решението на БНБ, което указва на квесторите задължително да предприемат действия по заличаване на обезпеченията по погасени кредити, не прави разграничение между различните способности за погасяване на кредитни задължения.

- Задължението за освобождаване на обезпеченията на банката след отнемането на лиценза не отпада и не се ограничава от наложените от съда по несъстоятелността обща възбрана и заповед. Причината е, че общата възбрана и заповедта се разпростират върху имуществото на банката, а обезпеченията са собственост на трети лица (кредитополучатели, залогодатели, ипотечарни длъжници или техни правоприменици) и в този смисъл не са част от имуществото на банката.
- Невдигането на обезпеченията при погасени кредити и искане на клиентите на банката за извършването на такова действие създава предпоставки за ангажиране на личната имуществена деликтна отговорност на квесторите за умишлено поведение съгласно чл.112, ал.2 от ЗКИ.
- Според становище на проф. Калайджиев по изрично запитване от квесторите – „ако отправените към банката волеизявления за прихващане са основателни и са породили своя погасителен ефект, няма пречка квесторите да манифестират с действията и изявленията си, че пасивното вземане/част от него, е погасено, включително като дават съгласия в изискуемата от закона форма относно пълно/частично заличаване на обезпеченията“.

1.2. Правна рамка на действията на квесторите по заличаване на обезпеченията след отнемане на лицензията.

Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 от Закона за банковата несъстоятелност също не ограничава задължението за заличаване на обезпеченията при погасяване на задълженията на длъжниците. Той гласи: „От датата на решението за отнемане на лицензията за извършване на банкова дейност на основание чл. 36, ал. 2 от Закона за кредитните институции не могат да се извършват разпоредителни сделки и действия с имуществото на банката с изключение на извършването на обичайни разноски, насочени към неговото запазване и управление. От същата дата не могат да се извършват действия и сделки, насочени към събиране, предоговаряне или обезпечаване на вземания срещу банката, както и към изпълнение на нейни парични задължения, независимо от начина на изпълнение.“

Този член предвижда три отделни ограничения, ниито едно от които не води до отпадане или ограничаване на задължението за вдигане на обезпеченията:

- както беше посочено по-горе, правата, предмет на обезпеченията, не са част от имуществото (активите) на банката и в този смисъл освобождаването на обезпеченията не е действие на разпореждане с имущество на банката;
- освобождаването на обезпеченията не представлява действие или сделка, свързана със събиране, предоговаряне или обезпечаване на вземанията срещу банката. Всъщност тези

- действия са свързани с погасяването на вземания на банката, а не на вземания на нейните кредитори срещу самата банка;
- Задължението за освобождаване на обезпеченията не е парично (не е задължение за плащане), а е задължение за предприемане на правни действия, изразяващи се в даване на съгласие за вдигане на обезпеченията и в този смисъл също не попада в обхвата на чл. 3, ал. 2 от ЗБН.

С оглед на гореизложеното, следва да се заключи, че за КТБ съществува законово задължение при погасяване на обезпечено задължение към банката същата да освободи обезпеченията при условията на чл. 60, ал. 6 от ЗКИ под страх от гражданска и административно-наказателна отговорност.

2. Действия по заличаване на обезпечения по кредитни експозиции:

Във връзка с извършени цялостни погашения по кредитни експозиции в следствие на погасяване със собствени средства, рефинансиране от други финансови институции, както и отправени изявления за прихващане, някои от клиентите са отправили искания за заличаване на учредените по договорите за кредит обезпечения.

Заличените обезпечения са от следния вид: ипотечи върху недвижими имоти, особени залози върху ДМА, КМА и вземания, вкл. вземания по сметки в „КТБ“ АД и др.

Извършените заличавания на обезпечения са за приблизително 115 броя кредитополучатели от общо 690 –те на КТБ. В това число приблизително 41 броя от тези кредитополучатели са погасили кредитните си задължения към банката частично или изцяло чрез прихващане вследствие на цесии, а останалите 74 броя след извършвани погашения със собствени средства и включват много на брой физически лица с ипотечни и потребителски кредити.

Заличаванията са за 115 броя кредитополучатели от общо 690-те на КТБ. В това число – 41 броя от тези кредитополучатели са погасили изцяло или частично чрез прихващане вследствие на цесии, а останалите 74 броя – след извършени погашения със собствени средства и включват много на брой физически лица с ипотечни и потребителски кредити. От тези 41 броя кредитополучатели са вдигнати обезпечения на девет броя (подробно описание се съдържа в Приложение №2 към доклада). Констатацията е, че в основната си част прихващанията са били по кредитни експозиции с просрочени задължения по лихви и/или главница.

В периода преди поставяне на банката под специален надзор не е воден надежден и актуален регистър на учредените по договорите за кредит обезпечения. В много голяма част от случаите банката не е изисквала оценки на приеманите обезпечения при одобрението на кредитите, а в малка част от останалите случаи са налични единствено оценки на обезпеченията при отпускането на кредита. Липсва надеждност и в счетоводното отразяване на обезпеченията, тъй като в голяма част от случаите такава сума не е завеждана и/или е заведена сумата на одобрения кредит, а не стойността на обезпечението.

Съгласно т.1 на Решение №105 от 14.08.2014г. на УС на БНБ – при частично погасяване на кредит, по който има повече от едно обезпечение, квесторите могат да предприемат действия по

частично заличаване на някои от обезпеченията, само ако кредитът остане обезпечен с ликвидни и качествени обезпечения, чиято цена се определя след извършване на тяхна актуална оценка и не по – малко от 130 % от размера на вземането по кредита.

Действия по частично заличаване на обезпечения не са предприемани, защото няма как да се направи преценката за степента на обезпеченост от минимум 130 %, независимо, че принципно има разрешение от БНБ за частично заличаване.

Поради ненадежността на оценките на обезпеченията (там, където ги има) и липсата на актуални оценки, са вдигани обезпечения само на напълно погасени кредити. В много случаи оценки на обезпеченията липсват, включително и при отпускане на кредитите. На второ място, обезпеченията не са осчетоводени.

Според констатацията на одиторите средната обща обезпеченост на банката е не повече от 7-8 % и тъй като банката не е водила надежден регистър - от една страна, а от друга страна – за частично заличаване е необходимо изготвянето на актуална оценка, за което е необходимо съдействие и от страна на кредитополучателите и третите лица – учредили обезпечение в полза на банката, заличаване е извършвано само при цялостно погасяване на дълга.

Обръщаме внимание, че въпреки изрично даденото разрешение с Решение №105/14.08.2014г. на УС на БНБ за частично заличаване на обезпечения при обезпеченост минимум 130 % - квесторите не са извършвали частични заличавания както преди, така и след отнемане на банковата лицензия.

3. Действия на квесторите по дообезпечаване по кредитни експозиции

През анализирания период са констатирани множество случаи, при които обезпеченията не са учредявани към датата на усвояване на кредитите или същите не са учредени надлежно и в предвиден за това срок.

В тази връзка и в допълнение на предприетите правни действия са провеждани допълнителни разговори и също така са изпращани над 30 броя писма- покани за изпълнение на поетите задължения.

Вследствие на изложеното е постигнато учредяване на допълнителни обезпечения по 5 броя необезпечени кредитни сделки с общ размер надхвърлящ 120 000хил. лева, а именно Кимпекс Енерджи АД – по кредит в размер на 20 000 000 евро;

- Аркус АД – по кредит в размер на 34 000 000 щатски долара;
- Литекс АД по банкова гаранция в размер на 2 000 00 лева;
- Табак Маркет АД по кредит в размер на 9 400 000 лева и кредит в размер на 20 000 000 лева;

След направена проверка от екипа на квесторите се констатира, че не са надлежно отразени /блокирани/ в счетоводната система на банката парични средства , които са предвидени за обезпечение по кредитни сделки, в това число- банкови гаранции и акредитиви. В следствие на

това е извършен стриктен мониторинг и е постигнато надлежно обезпечаване /блокиране на парични средства/ по 179 броя кредитни сделки, а именно:

- 23 броя сделки от Управление „Глобални операции“;
- 155 броя кредитни сделки от Управление кредитиране;
- 1 броя кредитна сделки от Управление Ликвидност

Благодарение на въвеждането на блокировките в счетоводната система не е допуснато следното:

- изпращане за изплащане към ФГВБ на суми с тежест;
- осчетоводяване на цесии и прихващания с блокирани суми.

Забележка: При преглед на дейността на квесторите по дообезпечаване на кредитни експозиции следва да се вземе предвид, че дейностите по учредяване на обезпечения в голямата си част изискват волеизявление на насрещната страна по обезпечението и при липсата на такова волеизявление действия реално не могат да бъдат предприети.

т. VIII

Коментар на финансовото състояние за периода 31.12.2014г. спрямо 30.09.2014г.

АКТИВИ И ПАСИВИ – предварителен отчет

Сумата на активите на КТБ АД към 31.12.2014 г. е 1 834.5 млн. лв. и при сравнение с края на месец септември е със 733.8 млн. лв. (28.6%) по-малко.

	31.12.2014	30.09.2014 г.	изменение	
АКТИВИ	млн. лв.		сума	%
Парични средства и парични салда при централни банки	406.9	331.0	75.9	22.9
Ценни книжа държани за търгуване	13.1	14.1	-1.0	-7.2
Деривати държани за търгуване	1.6	1.5	0.1	3.3
Инвестиции на разположение за продажба	390.7	439.7	-49.0	-11.1
Инвестиции в асоциирани, дъщерни и съвместни предприятия (осчетоводени, прилагайки капиталовия метод - включително репутация)	5.9	5.9	0.0	0.0
Вземания от банки	162.3	187.6	-25.3	-13.5
Вземания от други финансови институции- отчетна стойност преди обезценка	362.2	367.7	-5.5	-1.5
Вземания от други финансови институции- обезценка	(331.3)	(333.8)	-2.5	-0.7
Предоставени кредити на нефинансови институции- отчетна стойност преди обезценка	4665.5	5578.5	-913.0	-16.4
Предоставени кредити на нефинансови институции- обезценка	(3941.2)	(4128.6)	-187.4	-4.5
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	49.6	50.7	-1.1	-2.1
Нематериални активи	0.6	0.7	-0.1	-15.6
Нетекучи активи и групи от активи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба	0.0	0.0	0.0	0.0
Други активи	48.6	53.3	-4.7	-8.7
Общо активи	1 834.5	2 568.3	-733.8	-28.6
ПАСИВИ				
Деривати държани за търгуване	0.0	0.0	0.0	4.3
Депозити от банки	40.5	102.6	-62.1	-60.5
Депозити от други финансови институции	52.6	124.4	-71.8	-57.7

Депозити от нефинансови институции и други клиенти	1 267.7	5 669.6	-4 401.9	-77.6
Други привлечени средства	4 045.9	359.9	3 686.0	1 024.2
Подчинен срочен дълг	208.3	204.9	3.3	1.6
Други пасиви	6.0	2.5	3.6	144.9
Общо пасиви	5 621.1	6 464.0	-842.9	-13.0

КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерен капитал	65.5	65.5	0.0	0.0
Премиен резерв	129.3	129.3	0.0	0.0
Преоценъчни резерви	-109.4	-118.2	8.9	-7.5
Резерви (включително неразпределени печалби)	396.7	396.7	0.0	0.0
Доход от текущата година	-4 268.8	-4 369.0	100.2	-2.3
Общо капитал и резерви	-3 786.6	-3 895.7	109.1	-2.8

ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ	1834.5	2 568.3	-733.8	-28.6
---------------------------------------	---------------	----------------	---------------	--------------

Измененията на балансовите показатели основно са резултат от погашения по кредити, включително прихващане по вземания и задължения на Банката.

По-съществените промени в активите на банката са следните:

Парични средства

Паричните средства и паричните наличности при БНБ са в размер на 406.9 млн. лв. и нарастват с 22.9% (75.9 млн. лв.) спрямо края на месец септември. Нарастването основно е от получени средства при падеж на емисия ДЦК и от постъпили средства за погашения по кредити.

Портфейл ценни книжа

Портфейлът КТБ АД от дългови и капиталови инструменти към 31.12.2014 г. е с балансова стойност 404 млн. лв., от които 13 млн. лв. са в портфейла за търгуване и 391 млн. лв. в инвестиции за продажба. При сравнение с 30.09.2014 г. стойността му е намаляла с 50 млн. лв.

За тримесечния период няма нови сделки по покупка или продажба на ценни книжа (ЦК). От портфейла отпадат две емисии, поради настъпване на падежа им. Едната емисия е български държавни ЦК (ДЦК) BG3010114000 с падеж 29.10.2014 г., а другите книжа са от емисия италиански ДЦК с падеж 14.11.2014 г.

Общо българските ДЦК намаляват с 55.7 млн. лв, основно поради падеж на емисия ДЦК.

Чуждестранни ДЦК намаляват с 0.4 млн. лв. поради падеж на емисия.

Вземания по облигации на чуждестранен емитент на стойност 119.4 млн. лв. (116.1 млн. лв. главница и 3.3 млн. лв. лихви) са просрочени вземания.

Стойността на портфейла от облигации нараства с 4.1 млн. лв. от валутна преоценка.

Вземания от банки

Вземанията от банки са в размер на 162.3 млн. лв. и са с 25.3 млн. лв. по-малко спрямо края на м. септември. Изменението е резултат основно на прихващане по два депозита в банки, Прихващането не е по изявление на квесторите, а по едностранно изявление на банка ДСК АД и ТБ „Виктория“ АД.

Кредитен портфейл

Към 31.12.2014 г. предоставените кредити от Банката на нефинансови институции, други финансови институции и други клиенти са в размер на 5 027.7 млн. лв. и са с 918.4 млн. лв. (15.4%) по-малко от края на месец септември. След заделяне на провизии за загуби от обезценка в размер на 4 272.5 млн. лв., нетният им размер е 755.2 млн. лв.

Намалението на сумата на предоставените кредити основно е от прихващане в размер на 852 млн. лв., което формира 92.2% от общото намаление на кредитния портфейл.

През изминалия тримесечен период качеството на кредитния портфейл продължи да се влошава и към края на годината преобладаващата част от него не се обслужва редовно. Към 31.12.2014 г. просрочените вземания по кредити съставляват 70.6% от кредитния портфейл и общо са в размер на 3 547.4 млн. лв. (главници: 3 500.9 млн. лв., лихви: 45.0 млн. лв. и съдебни вземания: 1.5 млн. лв.). Нарастването им спрямо края на м. септември е четири пъти.

В таблицата по-долу е представена информация за разпределението на кредитния портфейл според дните на просрочие.

Интервал на просрочие - дни	Общ дълг - брутна стойност	Обезценка	Общ дълг - нетна стойност	Общ дълг - брутна стойност	Обезценка	Общ дълг - нетна стойност
млн. лв.			Структура - %			
без просрочия	8.2	4.6	3.6	0.2	0.1	0.5
до 30 дни	11.2	0.9	10.3	0.2	0.0	1.4
над 30 до 90 дни	798.0	430.5	367.5	15.9	10.1	48.7
над 90 до 180 дни	518.2	457.1	61.1	10.3	10.7	8.1
над 180 дни	3 692.1	3 379.4	312.7	73.4	79.1	41.4
Сума	5 027.7	4 272.5	755.2	100.0	100.0	100.0

Близо три четвърти (73.4%) от общата сума на кредитните експозиции е с допуснати просрочия за над 180 дни.

Съгласно вътрешните правила на Банката, при допуснати просрочия за над 180 дни, се преустановява балансовото начисляване на лихви и те се прехвърлят задбалансово като условни вземания по просрочени лихви. Към 31.12.2014 г. сумата на задбалансовите просрочени лихви е 233.1 млн. лв. и при съпоставка с края на м. септември нараства 24.7 пъти.

Заделените провизии за загуби от обезценка към 31.12.2014 г. са в размер на 4 272.5 млн. лв. и са с 4.3% (189.9 млн. лв.) по-малко от обезценките към края на м. септември. Две трети (126.3 млн. лв.) от намалението е от изцяло погасени (или прихванати) кредити, останалата част е резултат от намаление на кредитната експозиция.

Привлечени средства

Към 31.12.2014 г. общо привлечените средства от Банката са в размер на 5 615 млн. лв., което е с 13.1% (846.5 млн. лв.) по-малко от края на месец септември.

ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА	31.12.2014		30.9.2014		Изменение	
	Сума	Дял - %	Сума	Дял - %	Сума	%
Привлечени средства от клиенти	1 320	23.5	5 794	89.7	-4 474	-77.2
Привлечени средства от банки	41	0.7	103	1.6	-62	-60.5
Други привлечени средства	370	6.6	360	5.6	10	2.8
Задължения към ФГВБ	3 676	65.5	-	-	3 676	100.0
Подчинен срочен дълг	208	3.7	205	3.2	3	1.6
Общо	5 615	100.0	6 461	100.0	-846	-13.1

Намалението на привлечените средства е следствие основно от осчетоводяване на прихващанията. Привлечените средства от банки са в размер на 40.5 млн. лв. и са с 60.5% (62 млн. лв.) по-малко, в резултат основно на прихващане на вземания и задължения по експозиции на две банки и цедиране на част от задълженията на едната банка на друго дружество.

В края на годината привлечените средства от клиенти на Банката са в размер на 1 320.3 млн. лв. и намалението им спрямо края на м. септември е с 4 473.7 млн. лв. Преобладаващата част, или 82.2% (3 676 млн. лв.) от тази сума е преоформена като задължение към Фонд за гарантиране на влоговете в банките, останалото намаление е резултат на прихващания.

Капитал и резерви

Към 31.12.2014 г. собственият капитал на КТБ АД е отрицателен – минус 3 786.6 млн. лв. и при сравнение с края на месец септември има изменение с 2.8% (109.1 млн. лв.). Изменението на капитала е резултат на по-малката загуба (със 100.2 млн. лв.) и по-малката отрицателна преоценка (с 8.9 млн. лв.) на финансовите активи на разположение за продажба.

Действия по т. IX:

Действия, за които квесторите нямат задължения, произтичащи от закона или актовете на БНБ за назначаването им, но които обезпечават нормалната работа на бъдещите синдизи

Действие на квесторите	Значение за бъдещата дейност на синдика
Водене на регистър на цесиите и прихващанията, постъпили след 06.11.2014г.	Съставяне от синдика на списък на служебно приетите вземания на вложителите, които не се покриват от гаранцията
Установен двустранен модел на комуникация с ФГВБ по отношение проблематиката по изплащане на гарантираните размери на влоговете	Улеснява синдика при съставяне на списъка на служебно приетите действия в частта суброгационни вземания на ФГВ
Оформяне на досиета по цесии и прихващания, постъпили след 06.11.2014г.;	Улеснява синдика в завеждането на отменителни иски по новия текст на чл.59 от ЗБН
Оформяне на досиета и архив по възраженията срещу гарантирания размер на влога и от протоколите от комисиите по разглеждане на възраженията	Готовност за адекватно процесуално представителство и защита по бъдещите иски по ФГВБ, отменителни иски за прихващанията след 06.11.2014г.

Действия по т. X:

Основни дейности по отношение на човешките ресурси

Основни дейности и усилия на по отношение на оптимизиране на човешките ресурси бяха концентрирани за едновременното постигане на няколко основни цели.

1. Промяна в заварената и изграждане на нова структура.

Към 25.06.2015 г., датата на въспване на квесторите, в КТБ беше в сила структура, в която съществуват 850 броя длъжности.

Беше направен сериозен анализ на съществуващите функционални звена, тяхната йерархична структура, брой и вид длъжности. Подробно бяха изследвани реалната натовареност на заетите служителите, както и обективната необходимост от тяхното запазване с оглед бъдещата дейност на КТБ. Идентифицирани бяха тези групи от дейности и структури, чието запазване не е необходимо. Бяха определени дейностите, които с оглед своя специфичния правен статут КТБ ще продължава да реализира, както и нови такива, които ще са необходими в процеса на нейната несъстоятелност. Внимателно бе преценена необходимостта от достатъчен брой и вид длъжности, които да осигуряват ефективно реализиране на дейността на оставащите структури.

Въз основа на извършения анализ, на 19.01.2015 г. беше утвърдена структура, в която общият брой длъжности беше 731 броя (намаление със 119 броя); броят ръководен персонал (директори, началници на управления, управители) е 54 броя (намаление с 28 броя).

Създадени бяха длъжности, които освен с изпълнение на съществуващите задължения, бяха „натоварени“ с реализиране на множество допълнителни дейности. Идентифицирани бяха необходимите служители, които имат професионалния опит и знания, за да могат да изпълняват новите длъжности. В процеса на преназначаване бяха намалени трудовите възнаграждения на служителите, преминаващи от мениджърска на експертна длъжност.

На 17.03.2015 г. беше утвърдена нова структура, която действа към настоящия момент. Структурата съответства на фактическото и правно състояние на банката. Оптимизирани са дейностите, които банката не осъществява, както и дейностите, които поетапно ще престанат да се реализират за в бъдеще. В структурата общият брой длъжности е намален от 731 броя на 255 броя; броят ръководен персонал (директори, началници на управления) е намален с 24 броя; броят на управленията е намален с 9 броя; броят на дирекциите е намален с 23 броя; закриват се всички финансови центрове, отдалечени работни места и офиси.

В резултат на актуализираната структура следва да бъдат прекратени трудовите правоотношения на 363 служители и да останат 137 служители, поради което е стартирана процедура по масови уволнения.

2. Прекратяване на индивидуалните трудови правоотношения на служители преди процедурата по масови уволнения.

Бяха прекратени индивидуалните трудови правоотношения на 167 служители на правни основания, които не изискват реализиране на процедура по масови уволнения. Поетапно и без да се възпрепятства регулярната дейността на КТБ бяха прекратени 57 броя допълнителни трудови

договори; 11 броя трудови договори с клауза за изпитване; 11 броя трудови договори на работещи пенсионери;

В резултат на проведени срещи и комуникация със съответните служители, бяха прекратени 81 броя индивидуални трудови договори по взаимно съгласие и след подаване на предизвестие от тяхната страна. След правен анализ бяха прекратени 2 броя индивидуални трудови договори поради дисциплинарни уволнения, 3 броя поради обективна невъзможност за изпълнение на трудови задължения и 2 броя трудови договор на ръководни служители.

В резултат на целенасочените усилия общият брой на служителите бе намален от 667 през юни 2014г. на 500 в края на март 2015г.

3. Планиране и реализиране на масови уволнения

Процедурата по масови уволнения беше започната на 17.02.2015 г. в пълно съответствие с Кодекса на труда и Закона за насърчаване на заетостта. Изпълнителните са задължителните процедури: на основание чл.130а КТ писмена информация за предстоящите масови уволнения беше предоставена на 17. 02.2015г. на председателя на Фирмената синдикална организация на КТБ АД към КТ „Подкрепа“, на председателя на синдикалната организация на КТБ АД към НСИОБ-КНСБ и на представителите на служителите по чл.7, ал.2 КТ. На основание чл. 130а КТ председателите на фирмените синдикални организации и представителите на служителите бяха поканени на среща за провеждане на консултации за информирание и консултиране. На основание чл. 130а, ал.3 КТ, във връзка с чл.130а, ал.2 КТ писмената информация за предстоящите масови уволнения на 17.02.2015 г. беше предоставена на ТП на АЗ „Възраждане“.

Проведени бяха 2 срещи, всяка от тях с продължителност 2 часа, на 20.02.2014г. и на 27.02.2015г. на работодателя с председателя на Фирмената синдикална организация на КТБ АД към КТ „Подкрепа“, председателя на синдикалната организация на КТБ АД към НСИОБ-КНСБ и представителите на служителите по чл.7, ал.2 КТ. По време на срещите на председателите на синдикалните организации и представителите на служителите бе предоставена допълнителна информация и беше отговорено на всички въпроси, поставени от страна на присъстващите и на въпроси, поставени от служителите.

На основание чл. 24, ал. 1 ЗНЗ уведомление за предстоящите масови уволнения беше подадено на 16.03.2015 г. в ТП на АЗ „Възраждане“. По време на цялата процедура Работодателят осигуряваше и актуална и точна комуникация с всички служители за етапа на процедурата и предприетите действия. Към момента прекратявания на индивидуални трудови правоотношения на служители по процедурата за масови уволнения не са започнали.

След реализиране на подготвяните масови уволнения общият брой на служителите следва да намалее от 500 към края на март на не повече от 137 към края на месец май.

4. Поддържане на ефективен социален диалог с двете синдикални организации и представителите на работниците и служителите по чл.7, ал. 2 КТ.

Беше установена практика на регулярни срещи между представители на работодателя и председателите на двете синдикални организации - КТ „Подкрепа“ и КНСБ, и с представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 КТ. На срещите бе представяна и обсъждана актуална

информация относно причините и продължителността на възлагания извънреден труд, изплащането на дължимите се за него трудови възнаграждения, компенсирането му с почивки, осигуряване на ефективното ползване на платения годишен отпуск, прехвърляне на натрупания и неизползван отпуск за 2015г. и т. н. Поставянето на текущо възникващи проблеми и конкретните действия по тяхното бързо решаване повишиха ефективността на комуникацията между квесторите и служителите, като предотвратиха появата на социално напрежение и недоволство.

Проведени бяха консултации във връзка с предстоящите масови уволнения.

Положените усилия за поддържане на социалния диалог запазиха спокойна и нормална обстановка.

5. Реализиране на дейностите при стриктно спазване на действащото трудово законодателство

През декември месец, в продължение на една работна седмица, в КТБ имаше проверка от страна на Главна инспекция по труда. Бяха проверени всички актове на квесторите от месец юни 2014г., свързани с прилагане на действащото трудово законодателство, включително прекратяване на трудови договори, дисциплинарни наказания, възлагане на извънреден труд, изчисляване и изплащане на трудови възнаграждения, изчисляване и изплащане на извънреден и нощен труд, поддържане на лични трудови досиета, договори на членовете на квесторския екип, правата на синдикалните организации и т. н. Проверяващите инспектори установиха, че всички писмени документи /заповеди/ договори, допълнителни споразумения и т. н. са в пълно съответствие с Кодекса на труда и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Проверката завърши без налагане на административни наказания и с едно единственото предписание - „...при възможност“ да бъде намалено количеството извънреден труд, което служителите регулярно полагат.

6. Прекратяване на изплащането на средства от социално-битов характер.

С цел намаляване на разходите за издръжка, квесторите прекратиха действието на Социалната програма за служителите в банката, което позволи първоначално спестяване на средства в размер на 62 420 лв.

В последствие бяха прекратени договорите с ЗАД „Виктория“, Медицински център „Ангио“, ПОК „Доверие“, ЗАД „Виктория“ и „Сана Спейс Хотел Хисаря“ АД, с което допълнително се оптимизираха разходите за средства от социално битов характер в размер на 183 179 лв. месечно .

Към настоящия момент няма разходи за средства от социално-битов характер.

7. Изменение на средствата във Фонд „Работна заплата“.

Съществено бяха намалени разходите за средства във фонд „Работна заплата“, отразени в приложената Таблица, както следва:

Месец	Юни 2014	Декември 2014	Март 2015	Прогнозно - след реализиране на масови уволнения в края на април 2015
ФРЗ (в лева)	1 688 896	1 360 690	1 099 352	434 172
в т.ч.: извънреден труд (в лева)	148 547	35 962		-----

Намаляването на разходите във фонд „Работна заплата” би било много по-сериозно, ако поради многото допълнителни дейности, свързани с предоставяне на информация на Прокуратурата, Фонда за гарантиране на влоговете в Банките, актуализация на данни на клиенти и изготвяне на отговори по жалби, изготвяне на справки по искане на държавни институции, не се налагаше да се полага извънреден труд.

Действия по т. хі:

Дейности по закриване на ОРМ и ФЦ (мерки за намаляване на разходите)

- ✚ Разработена бе и стартирана процедура по архивиране на банковата документация и транспорт към архив в Централно управление на КТБ. /По предварителни разчети става дума за 6500 кашона по 8 бр. архивни кутии всеки. При средно тегло 20 кг. на кашон, се очаква транспорт и архивиране/складиране на около 130 тона документи. За целта се очаква камионите да изминат между 15 и 20 хиляди километра. Стартирана е процедура по избор на подходящи складови помещения за съхранение на огромното количество документация, необходимата площ при съхранение на архива в кашони е над 500 кв.м./
- ✚ Разработена и стартирана бе процедура за поетапно закриване на ОРМ и ФЦ на КТБ(по ред на изтичане договори за наем).

- По време на квестурата са закрити 2 ОРМ-та – ОРМ Георги Софийски, ОРМ Дианабад;
- Към момента има 25 ФЦ+ 1 ЦУ – от тях 11 собствени и 15 под наем (вкл. ЦУ е под наем);
- Към момента има 31 ОРМ – от тях 8 собствени и 23 под наем;
- В подготовка за закриване са (пуснати заповеди за спиране на работа с клиенти) - за 13 ОРМ и за 1 ФЦ

Забележка: ОРМ Рудник Трояново 1 не е функционирало никога и не е включено към общата бройка на ОРМ, посочена по-горе

- Демонтаж на компютърните системи е осъществен в 5 бр. ОРМ
- ❖ Първата стъпка в процеса на закриване е спиране работа с клиенти.
- ❖ След спиране на работа с клиенти следва демонтаж, транспорт и съхранение на сървъри, компютърни ситеми, системи за видеонаблюдение, банкнотоброячни машини тестери и др. оборудване. Демонтажа на компютърни системи е осъществен в 5 бр. ОРМ, предстои продължение на демонтажите по график. По време на този етап се очаква се екипът по демонтажа от дирекции ИТ, Сигурност и АСД да измине около 15 хиляди километра. Необходимо е да се осигури и транспорт на събраната техника и оборудване с приблизително същия километраж.
- ❖ На следващ етап ще се извърши транспорт на оставащото офис оборудване към склад в гр. София или към най-близкия ФЦ (където има възможност за складиране на оборудване). Отново очакваният километраж при транспорта на офис оборудването е около 15 - 20 хиляди километра с камиони.

- ❖ Паралелно се изпълняват необходимите действия по прекратяване на договори и всички други действия необходими за закриване на дадена структура.

✚ Поради факта, че в сградата на пл. Гарибалди, в която се намира Централно управление на КТБ, банката е наемател, започна разработването на план за преместване на персонала, компютърната система, оборудването и обзавеждането в друга собствената за КТБ сграда. Това е една комплексна задача с много усложнения, особено от гледна точка ИТ структурата на банката, защото основните сървъри и комуникационна инфраструктура се помещават към момента в сградата на ЦУ.

✚ В банката бе оборудвано специално помещение и се въведе процедура по сканиране на кредитни досиета и други важни документи

- ❖ Процедурата по сканиране се въведе с цел да се даде началото на електронен архив на действащите кредитни досиета на фирмите в КТБ /До момента са били сканирани само някои от приключените кредитни досиета/ и да се създаде електронно копие на кредитите досиета прегледани от Одиторите и Юридическите екипи, както и други важни документи, към момента на предаване на Докладите от Одиторите на КТБ, като така се избегне възможност за манипулация на съдържанието на кредитните досиетата.
- ❖ За целите на дигитализация и архивиране на документи бе оборудвано помещение на етаж 6 в централата на КТБ, което е разпределено на два етажа и може да осигури 10 работни места за екипи съставени от по двама. В помещението бе монтирана система за видео наблюдение, състояща се от 10 камери и DVR за денонощен запис. Всяка от камерите да е насочена над работното поле на дадено работно място. Така се наблюдават и записват всички действия на екипа сканиращ дадено досие от отваряне до затваряне на калсьора/папката/.

Q

Q

C

КОРПОРАТИВНА
ТЪРГОВСКА БАНКА АД

КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА АД

=====

гр. София 1000, район Средец, ул. „Граф Игнатиев“ № 10

ЗАПОВЕД

No. 3-3

София, 06.11 2015 г.

Във връзка с Решение №138 от 06.11.2014г. на УС на БНБ относно отнемане лицензията на КТБ АД за извършване на банкова дейност, наличието на открито производство по несъстоятелност срещу КТБ АД по т.д. №7549/2014г. на СГС, VI-4-ти състав и на основание чл.3, ал.2 и ал.3 от Закона за банковата несъстоятелност, с настоящото

НАРЕЖДАМЕ:

1. Да се преустанови събирането на вземания срещу длъжници на КТБ АД чрез дебитиране на разплащателни и друг вид банкови сметки в КТБ АД на длъжниците по кредити и/или на трети лица, учредили обезпечения по съответния договор за кредит, вкл. поръчители и солидарни длъжници.

2. В случай че в периода от отнемане лицензията на КТБ АД за извършване на банкова дейност до датата на настоящата заповед са вземани счетоводни операции по събиране на вземания на КТБ АД към кредитополучатели чрез дебитиране на сметки на клиенти на КТБ АД със салдата им отпреди 06.11.2014г., да се вземат сторниращи операции по възстановяване на кредита, респ. депозита в състоянието отпреди дебитиране на сметката.

3. След вземане на сторниращите операции по реда на т.2 от настоящата заповед да се начислят дължимите съобразно договора за кредит лихви за забава.

Настоящата заповед да се сведе до знанието на служителите от Управление „Кредитиране“ и Управление „Информационни технологии“.

Контролът по изпълнението на заповедта се възлага на Началник Управление „Кредитиране“ и на Управление „Информационни технологии“.

КВЕСТОРИ:

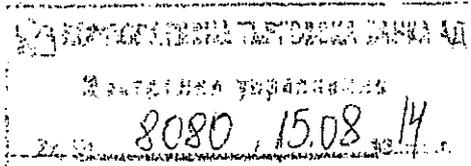
.....

Елена Здравкова Кодстадинчев

.....

Станислав Георгиев Лютов

Българска народна банка
БХБ - 100039 / 15.08.2014г.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

РЕШЕНИЕ № 104

От 15 август 2014 г.

На основание чл. 116, ал. 2, т. 3 във връзка с чл. 103, ал. 2, т. 24 от Закона за кредитните институции и чл. 16, т. 16 от Закона за Българската народна банка, като взе предвид, че е в интерес на банките, поставени под специален надзор с Решение № 73 от 20.06.2014 г. и Решение № 76 от 22.06.2014 г. на УС на БНБ, и на техните длъжници по кредити, да бъде разрешено на банките, поставени под специален надзор, да извършват някои банкови дейности за целите на погасяването на кредити към тях.

Разрешава на „Корпоративна търговска банка“ АД и на търговска банка „Виктория“ ЕАД да извършват:

1. Платежни операции за целите на погасяване на кредити към банка, поставена под специален надзор, от сметки при същата банка на кредитополучателя, на негови съдлъжници или на негови поръчители, когато създадени са или поръчителството са възникнали преди 1.06.2014 г.;

2. Безкасови операции по обмен на валута, когато такива са необходими за целите на погасяване на кредити към банката, поставена под специален надзор.

Решението подлежи на незабавно изпълнение на основание чл. 151, ал. 2 от ЗКИ.

Решението подлежи на оспорване пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му.

Настоящото решение да бъде подписано от Управителя на БНБ, съгласно чл. 59, ал. 2, т. 8 от Административнопроцесуалния кодекс.

ДИМИТЪР КОСТОВ
ЗА УПРАВИТЕЛ

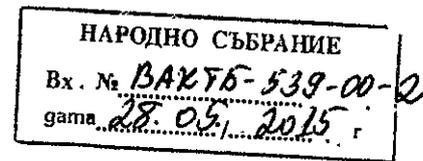

15.08.2014

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА
ФИНАНСОВ НАДЗОР

Изх. № 02-00-44/..... 2015 г.
25-05-2015

ДО
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА АТАНАСОВА
Председател на
Временна анкетна комисия за проверка
на фактите и обстоятелствата, свързани с
действията на държавни органи и
институции, които е следвало да
упражняят контрол и противодействат на
източването на Корпоративна търговска
банка в периода 2009-2014 г.

пл. „Народно събрание“ № 2
гр. София 1169

Относно: Отговор на поставени въпроси по повод осъществявания надзор върху
„Корпоративна търговска банка“ АД от страна на Комисия за финансов надзор

УВАЖАЕМА Г-ЖО АТАНАСОВА,

Въпрос 1: Поднадзорни на КФН лица – инвестиционни посредници, колективни инвестиционни схеми, пенсионни фондове, застрахователни дружества, управляващи дружества и различни типове гаранционни схеми били ли са в икономически отношения с КТБ в качеството на – депозанти, акционери, облигационери и инвеститори, както пряко с банката, така и косвено със свързани с нея дружества и с какъв финансов интерес и размер, както преди, така и към датата на затваряне на банката?

1. Поднадзорни на КФН лица, които са имали икономически отношения с КТБ АД.

1.1. Акционери

Акции от капитала на банката би могло да придобие всяко едно лице, предвид това, че същите са допуснати до търговия на регулиран пазар. Няма законова забрана за поднадзорните на КФН лица да придобиват акции от капитала на кредитни институции. За конкретни видове поднадзорни на КФН лица в специалното законодателство са предвидени ограничения в размера на инвестициите във финансови инструменти.

По отношение на КИС инвестиции в акции на КТБ АД към 20.06.2014 г. имат два договорни фонда, като единият притежава 4 броя акции, а другият 102 броя акции.

Към 20.06.2014 г. управляващи дружества не притежават акции от капитала на КТБ АД;

Видно от представена информация в КФН към 29.07.2014 г. акции в „КТБ“ АД е имал един инвестиционен посредник, лицензиран от КФН, а именно „Първа Финансова Брокерска Къща“ ООД. Видно от представена справка за структурата на търговския портфейл на „Първа Финансова Брокерска Къща“ ООД към 30.06.2014 г., дружеството притежава 778 бр. акции от капитала на КТБ на стойност 60 722.90 лв. Към 30.04.2015 г. „Първа Финансова Брокерска Къща“ ООД притежава 618 бр. акции на стойност 219.39 лв.

Към 20.06.2014 г. фондовете за допълнително пенсионно осигуряване (ФДПО) нямат преки инвестиции в акции на „КТБ“ АД. Две пенсионноосигурителни дружества (ПОД) имат инвестирани собствени средства в акции на „КТБ“ АД, като едното притежава 193 броя акции или 0,003% от издадените от емитента акции, а другото 4 128 броя акции, представляващи 0,06% от издадените от емитента акции.

1.2. Въпрос във връзка с облигационна емисия

КТБ АД не е емитирало облигационна емисия. По отношение на поставения въпрос за облигационен заем, издаден от „КТБ“ АД в Ирландия, може да се посочи, че в счетоводните отчети на Банката не се съдържа информация за задължения по облигационен заем, съответно КФН не разполага с информация, както и не е потвърждавала проспекта за издадени от банката дългови ценни книжа.

При проверка на публично достъпната информация на Ирландската фондова борса се установи, че през октомври 2012 г. дружеството Northern Lights Bulgaria BV е издало емисия финансови инструменти с фиксиран доход, които позволяват на инвеститорите да купуват части от заеми или пакети от заеми (Loan Participation Note - LPN) в общ размер на 150 000 000 USD, като в документите на емисията фигурира „Корпоративна търговска банка“ АД. Northern Lights Bulgaria BV е емитент на ценните книжа. Northern Lights Bulgaria BV е учредено съгласно законите на Кралство Холандия. Northern Lights Bulgaria BV е създадена като дружество със специална инвестиционна цел (SPV) за целите на събирането на средства чрез издаване на облигации, алтернативни инструменти и въвеждане в други задължения за целите на закупуване на активи и сключване на свързани с тях деривати и други договори.

Проспектът е одобрен от Централната банка на Ирландия, която е компетентен орган по силата на Директива 2003/71/ЕО ("Директивата за проспектите"). С одобряването на Проспекта, Централната банка на Ирландия, удостоверява че той отговаря на изискванията, наложени в съответствие с ирландското право и правото на ЕС в съответствие с Директивата за проспектите. Емисията е допусната за търговия на ирландската фондова борса.

В Проспекта е посочено, че инструментите се издават с цел за финансиране на закупуване на правата и задълженията на Първоначалния кредитор (видно от приложените към проспекта документи - VTB Capital PLC) и финансирането на допълнителен ресурс по заем за КТБ АД по силата на договор за заем от 07 Август 2012 г. Посочено е също така, че използване на постъпленията от емисията е с единствената цел за финансиране на покупката от Емитента от Първоначалния кредитор на правата на първоначалния кредитор и задължения по кредита, както и финансирането на допълнителен ресурс по кредита. От изложеното и от данните във финансовите отчети на КТБ АД, може да се направи заключение, че със средствата, набрани от емитирането на ценните книжа е извършено рефинансиране (или по-скоро покупка/секюритизиране от страна на Northern Lights Bulgaria BV) на заем, отпуснат първоначално от VTB Capital PLC на КТБ АД. В Проспекта е отбелязано, че на ценните книжа е присъден рейтинг от Moody's Investors Service Limited - Вa3.

От гореизложеното е видно, че КТБ АД не е издавала емисия облигации, т.е. КТБ АД няма качеството на емитент на описаните по-горе ценни книжа.

КФН няма отношение по издадената от Northern Lights Bulgaria BV емисия ценни книжа, доколкото емитентът не е дружество, регистрирано в България, както и доколкото в КФН не е постъпвало заявление за одобрение на проспект.

Съгласно действащото в ЕС законодателство дружество, регистрирано в страна членка може да извърши публично предлагане или допускане до търговия на ценни книжа, като за целта изготви и представи за одобрение проспект чрез регулаторния орган в страната по регистрацията му или в друга страна членка на ЕС, като съответно избере страната по регистрацията за изпращаща държава. Също така потвърден от един регулаторен

орган проспект може да бъде допуснат до търговия на регулиран пазар в друга държава членка чрез нотификация, включително по този начин да бъде търгуван на няколко регулирани пазари.

В конкретния случай с Northern Lights Bulgaria BV, българската Комисия за финансов надзор не е надзорен орган по емисията ценни книжа, защото не попада в нито една от хипотезите описани по-горе.

Следва де се отбележи, че в отчетите на КТБ АД, които банката представя в КФН в качеството си на публично дружество, е оповестена информация за задължения по договор за заем към Northern Lights Bulgaria BV с падеж 07 август 2014 г., а не към други притежатели на ценни книжа, издадени от банката.

1.3. Депозитар

КТБ АД не е била депозитар по Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСПКИ).

1.4. Депозанти

Към 20.06.2014 г. парични средства в КТБ имат следните инвестиционни посредници, лицензирани от КФН:

- ИП „Евро-Финанс“ АД – 1 054 948 лв. клиентски средства, принадлежащи на един клиент;

- ИП „Дилингова финансова компания“ АД – 113 637,48 лв. клиентски средства и 500 742,08 лв. собствени средства;

- ИП „Интеркапитал Маркетс“ АД – 298,29 лв. собствени средства;

- ИП „Австрийско българска инвестиционна група“ АД – 241 987,78 лв. собствени средства (към настоящия момент с отнет от КФН лиценз за извършване на дейност като инвестиционен посредник);

- ИП „Капман“ АД – 238,21 лв. клиентски средства и 540,77 лв. собствени средства;

- ИП „Фина – С“ АД – 1 707,10 лв. клиентски средства и 1 082,89 лв. собствени средства (към настоящия момент с отнет от КФН лиценз за извършване на дейност като инвестиционен посредник).

От действащите към настоящия момент инвестиционни посредници два са с открити сметки в „КТБ“ АД, в които се съхраняват суми в размер над 2 000 лева. КФН е предприело мерки, в рамките на законовите си правомощия, които да доведат до максимално благоприятен изход от ситуацията за клиентите на тези два инвестиционни посредника. Тези два инвестиционни посредника са „Дилингова финансова компания“ АД и „Евро-финанс“ АД.

„Дилингова финансова компания“ АД

С писмо от 24.06.2014 г. „Дилингова финансова компания“ АД е уведомило КФН за възникнало на 20.06.2014 г. обстоятелство, касаещо временно ограничаване на правото за разпореждане със собствени парични средства по сметки открити в „КТБ“ АД в размер на 500 742 лв., които са отразени в представената Справка за ликвидните активи.

С писмо от 17.11.2014 г. „Дилингова финансова компания“ АД е представило изискана от КФН информация за паричните средства на ИП и на неговите клиенти, държани по сметки в „КТБ“ АД, които към 06.11.2014 г. са в размер на 118 446.41 лв. и информация за извършена цесия на вземане към 31.10.2014 г., страна по която е „Дилингова финансова компания“ АД във връзка със съхраняваните собствени средства на това дружество в „КТБ“ АД.

Към писмото са приложени Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 31.10.2014 г. между „Дилингова финансова компания“ АД и „Елит Петрол“ АД за сумата от 509 000 лв. В писмото е посочено, че към 17.11.2014 г. дружеството не разполага с документи, от които да е видно отписването на задължението в размер на 509 000 лв.

С писмо от 08.12.2014 г. „Дилингова финансова компания“ АД е представило в КФН извлечение от „КТБ“ АД от 06.11.2014 г. от което е видно, че е осчетоводено прехвърляне

на вземане между цедент „Дилингова финансова компания” АД и цесионер „Елит Петрол” АД, съгласно одобрено решение № 563 на квесторите на „КТБ” АД и в изпълнение на Заповед № 3-2732/27.10.2014 г. Към настоящия момент в „Дилингова финансова компания” АД не са постъпили средства от „Елит Петрол” АД.

Относно паричните средства на клиентите с писмо от 07.04.2015 г. „КТБ” АД уведомява КФН, че средствата по сметките на „Дилингова финансова компания” АД не подлежат на изплащане от ФГВБ. Причина за отказа да бъдат изплатени средствата по клиентската сметка е, че договорът е сключен при преференциални лихвени условия. С оглед изясняване на това обстоятелство, както и с цел проверка на това дали са нарушени разпоредби на законите, регламентиращи небанковия финансов сектор, в КФН се извършва проверка.

В отговор на предприети надзорни мерки от страна на КФН, „Дилингова финансова компания” АД посочва, че има принципна готовност и са предвидени организационни действия за осигуряване изплащането на задълженията към клиентите, посредством осигуряване на средства от страна на основния акционер на дружеството, срещу прехвърляне на вземанията по клиентските сметки в КТБ АД.

С писмо от 22.04.2015 г. е представена информация и документи, от която е видно, че към 15.04.2015 г. паричните средства на клиенти по сметки в „КТБ” АД са в размер на 115 561.28 лв. В същото е посочено, че 7 от клиентите са прехвърлили на основния акционер на дружеството, вземанията си към „Дилингова финансова компания” АД. Общият размер на прехвърлените вземания е 89 302.62 лв. ил 77.28% от общия размер на задълженията по парични средства на клиентите по клиентската сметка в „КТБ” АД.

„Евро-финанс” АД

КФН е предприела действия в рамките на законовите си правомощия и за изясняване на ситуацията със средствата на клиента на „Евро-Финанс” АД. Този инвестиционен посредник няма собствени средства в „КТБ” АД, а е открил за сметка на свой клиент депозитна сметка в банката въз основа на Договор за управление на индивидуален портфейл, като съхраняваните в тази сметка средства са в размер на 1 054 961 лв. С писмо на КФН от 24.04.2015 г. е изискана информация и документи относно отношенията с този клиент. С писмо, вх. № РГ-03-04-5/04.05.20154 г., „Евро-Финанс” АД е представило документи и обяснения, от които е видно следното:

На 31.01.2014 г. между „Евро-Финанс” АД и УМБАЛ „Света Екатерина” ЕАД е сключен договор за управление на индивидуален портфейл. Съгласно този договор клиентът предоставя на ИП финансови активи, в случая парични средства, които да се управляват чрез влагане на депозити в банкови институции. В обясненията е посочено, че въз основа на предварителните, изрични и конкретни инструкции на УМБАЛ „Света Екатерина” ЕАД за: търговска банка, размер на депозита и целева нетна годишна доходност по портфейла, на 12.02.2014 г. в „КТБ” АД, за сметка на УМБАЛ „Света Екатерина” ЕАД е учреден индивидуален срочен депозит при привилегировани лихвени условия – 5% лихва на годишна база, за срок от една година. От представения Договор за индивидуален срочен депозит № 39322/12.02.2014 г. между „КТБ” АД и „Евро-Финанс” ЕАД не е видно, че същия е сключен за сметка на УМБАЛ „Света Екатерина” ЕАД, както и че е сключен при привилегировани лихвени условия. В чл. 2 от Договора е посочено, че Банката начислява лихва върху сумата с текущ годишен лихвен процент в размер на 5%, при база 30/360. Към 06.11.2014 г. (отнемане на лиценза на „КТБ” АД) главничната стойност на депозита е същата като към месец юни 2014 г., а именно 1 054 961 лв.

Застрахователи

Съгласно законовите изисквания информацията за инвестициите на застрахователите се предоставя на тримесечна база, поради което такава към 20.06.2014 г. не е налична.

Към 30.06.2014 г. по информацията в КФН банкови депозити в КТБ имат следните застрахователни дружества:

Застраховател	Към 30.06.2014	
	Банкови депозити	Банкови депозити отн. дял от активите на застрахователя
	"Корпоративна търговска банка" АД	"Корпоративна търговска банка" АД
1	2	3
"ЗК Уника" АД	1 025 891,00	1,2 %
"ЗК Уника Живот" АД	482 333,33	0,8 %
ЗАД "Виктория" АД	3 585 085,28	2,8 %
ЗАД "Булстрад ВИГ" АД	4 317 279,67	1,7 %
ЗАД "Булстрад Живот ВИГ" АД	2 339 276,00	2,3 %
ЗД "Бул инс" АД	7 928 074,87	6,5 %
"БАЕЗ" КАД	3 481 547,00	10,4 %
<i>Общо</i>	<i>23 159 487,15</i>	

Към 30.06.2014 г. посочените в таблицата застрахователни дружества са били в икономически отношения с КТБ в качеството на депозанти.

Във връзка с поставянето на „КТБ” АД под специален надзор КФН е предприела следните действия в рамките на законовите си правомощия:

I. С писма беше изискано от посочените в таблицата по-горе застрахователи да представят оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата си стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск. В отговор на същите постъпи информация за следните предприети действия от посочените в таблицата застрахователи:

I.1. С писмо вх. № 10-07-50 от 25.06.2014 г. "ЗК Уника" АД информира КФН, че тази мярка няма да доведе до ликвидни затруднения или невъзможност за посрещане на задължения. Депозитният портфейл на компанията е добре балансиран, като свободните парични средства (извън сумите в КТБ и ТБ Виктория ЕАД) са в размер на 8 809 хил. лв. или 10.07% от сумата на активите. Застрахователят е предприел мярка за увеличаване на бързата ликвидност.

I.2. С писмо вх. № 10-24-17 от 25.06.2014 г., "ЗК Уника Живот" АД информира КФН, че посочената мярка от БНБ не води до непосредствени рискове за ликвидността и финансовата стабилност на дружеството поради това, че:

- Текущите разплащания се обслужват от друга финансова институция, извън банковата група КТБ;

- Дружеството следва вътрешна инвестиционна политика за диверсификация на инвестициите, с цел ограничаване на концентрационния риск и зависимости от отделни контрагенти;

- Към 24.06.2014 г. средствата по разплащателни сметки са в размер на повече от 2.9 млн. лв., които са достатъчни за посрещане на всички ликвидни нужди;

- Свободните парични средства (вкл. депозити), към онзи момент са над 10% от сумата на актива на баланса;

I.3. С писмо вх. № РГ-10-15-58 от 25.06.2014 г., ЗАД "Виктория" АД информира КФН, че мениджмънта е предприел всички необходими действия по отношение на финансовата стабилност и ликвидност, и към тази дата дружеството разполага с достатъчно ликвидни средства и застрахователните резерви са обезпечени съгласно изискванията на чл. 73 и чл. 74 от Кодекса за застраховането. Депозитите в горепосочените банки са на база договори с период на действие от 1 месец до 1 година, като след изтичане на едномесечните депозити в лева ще предприемат отново действие за оценка и диверсификация на валутния риск.

I.4. С писмо вх. № 10-03-72 от 26.06.2014 г., ЗАД "Булстрад ВИГ" АД информира КФН, че не идентифицира съществени рискове за своята ликвидност. Дейностите по управление на ликвидността и диверсификация на инвестиционния портфейл следват последователна, консервативна и балансирана политика. Извършени са стрес тестове на баланса и на инвестиционния портфейл, които показват, че дружеството напълно покрива основните регулаторни изисквания. Застрахователят има разкрити срочни депозити в КТБ АД. КТБ АД не е обслужваща банка на дружеството в обичайната му застрахователна дейност по събиране на премии, изплащане на обезщетения, както и изплащане на комисионни възнаграждения на посредници. В портфейла на ЗАД "Булстрад ВИГ" АД не се забелязва съществен размер на парични потоци, входящи от клиенти на дружеството, наредени от разплащателни сметки на контрагенти в КТБ АД, чието редуциране би могло да застраши ликвидността на дружеството.

I.5. С писмо вх. № РГ-10-23-53 от 23.06.2014 г. „Булстрад живот ВИГ“ ЕАД информира, че създамата се ситуация няма да навреди на ликвидността на дружеството и че то се характеризира с финансова устойчивост в краткосрочен план, и ще продължи да покрива текущите си задължения регулярно и в съответствие със законовите изисквания.

I.6. С писмо вх. № РГ-10-04-94 от 26.06.2014 г., ЗД "Бул инс" АД, информира КФН, че непосредствена опасност от неликвидност на дружеството не съществува. ЗД „Бул Инс“ АД оперира с множество банки, което позволява гъвкаво пренасочване на разплащанията с контрагенти, брокери, агенти и застраховани лица.

I.7. С писмо вх. № РГ-10-06-18 от 25.06.2014 г., „БАЕЗ“ ЕАД информира КФН, че не съществува риск за ликвидността и за финансовата стабилност на застрахователя, произтичащи от тази мярка.

II. На 25.06.2014 г. беше изискано от Гаранционния фонд да представи детайлна информация за направените инвестиции (включително и на средствата на Обезпечителния фонд) и оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск.

II.1. С писмо вх. № РГ-23-01-8 от 01.07.2014 г. е получен отговор от ГФ, съгласно който наличностите по разплащателни сметки в „КТБ“ АД са следните:

9 638 408,18 лв. - средства на Обезпечителния фонд в една разплащателна сметка;

859.94 лв. - средства на Гаранционния фонд в една разплащателна сметка;

5 503.60 EUR - средства на Гаранционния фонд в една разплащателна сметка, с левова равностойност от 10 764.11 лв.

9 185,48 USD - средства на Гаранционния фонд в две разплащателни сметки, с левова равностойност от 12 997,44 лв.

Следва да се има предвид, че на основание чл. 311д, ал. 2 от КЗ Обезпечителния фонд е обособена сметка, управлявана от органите на Гаранционния фонд по чл. 287, които се подпомагат в тази си дейност от администрацията на Гаранционния фонд.

Съгласно информация, предоставена от Гаранционния фонд, с писмо от 01.07.2014 г., към 20.06.2014 г. и двата фонда – Гаранционен и Обезпечителен, нямат депозити в „КТБ“ АД. Също така се посочва, че при Обезпечителния фонд нуждите от ликвидни средства са

по-малки спрямо тези на Гаранционния фонд и рискът от необходимост от голямо плащане до 21.07.2014 г. практически не съществува. Освен това Обезпечителния фонд разполага и с депозити в други банки, както и с инвестиции в български ДЦК, които са силно ликвидни и биха могли да бъдат използвани при необходимост. Гаранционният фонд посочва, че и за двата си фонда няма депозити в „КТБ“ АД към 20.06.2014 г. ГФ е диверсифицирал паричните си експозиции в депозити и свободните си парични средства в различни банки. В допълнение инвестира в ДЦК с различна доходност и падеж. Чрез диверсифицирането на паричните си инвестиции и прилагането на допълнителни ограничителни мерки ГФ е изложен на нисък ликвиден риск.

II.2. По отношение на средствата на Обезпечителния фонд е установено, че не е изпълнено задължението същите да се инвестират в краткосрочен депозит в банка, притежаваща инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, поради което на членовете на управителния съвет на Гаранционния фонд, са съставени и връчени актове за установяване на административни нарушения на разпоредбата на чл. 311о, ал. 2, т. 2, във връзка чл. 311ж, т.2 от КЗ. Впоследствие въз основа на съставените актове заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, е издал наказателни постановления, които са влезли в сила.

III. През месец август 2014 г. бяха изпратени писма до застрахователите, с които им бе указано, че конкретно активите - банкови депозити и/или парични средства по разплащателни сметки в банковата група „КТБ“ не отговарят на изискванията на разпоредбата на чл. 72, ал. 3 от КЗ, съгласно която активите, които се използват за покритие на техническите резерви трябва да гарантират сигурност, доходност и ликвидност, и следва да бъдат заменени с други подходящи активи.

Към 20.06.2014 г. ФДПО и ПОД нямат депозити и разплащателни сметки в „КТБ“ АД.

По отношение на депозитите на УД и КИС в „КТБ“ АД:

В чл. 38, ал. 1, т. 6 от Закон за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ) е предвидено, че КИС могат да инвестират във влогове в кредитни институции, платими при поискване или за които съществува правото да бъдат изтеглени по всяко време, и с дата до падеж не повече от 12 месеца, като единственото ограничение за този тип инвестиции е предвидено в разпоредбата на чл. 45, ал. 2 от ЗДКИСДПКИ, а именно КИС не може да инвестира повече от 20 на сто от активите си във влогове в едно лице по чл. 38, ал. 1, т. 6 от ЗДКИСДПКИ. От посочените разпоредби е видно, че законодателят не е поставил качествени ограничения при избора на банка, в която КИС и УД да инвестира парични средства. Това е така, тъй като УД са считани за професионални инвеститори, които могат да извършват преценка на съотношението риск-доходност, така че, спазвайки рисковия профил на управляваната от тях КИС, да постигнат адекватна доходност за инвеститорите, които са закупили дялове от управляваните от тях КИС.

С писма до УД и управляваните от тях КИС, които притежават парични средства в „КТБ“ АД е изискана актуална информация към 31.10.2014 г.:

- за размера на сумите по разплащателни и депозитни сметки, собственост на УД и управляваните от УД КИС в „КТБ“ АД;

- за извършени оценки на средствата по разплащателни и депозитни сметки, собственост на УД и управляваните от УД КИС в „КТБ“ АД и техния размер за периода 20.06.2014 г. – 31.10.2014 г., при наличие на такива;

- за извършени цесии на вземанията, страна по които е УД и управляваните от УД КИС, за периода от 20.06.2014 г. до 31.10.2014 г., произтичащи от суми по разплащателни и депозитни сметки, собственост на УД и управляваните от УД КИС в „КТБ“ АД.

Въз основа на представената в КФН информация относно предоставени парични средства на „КТБ“ АД от страна на УД и управляваните от тях КИС е установено:

- УД „Аркус Асет Мениджмънт“ АД е притежавало депозитна сметка в „КТБ“ АД в размер на 279 221,67 лв., представляваща 24.70% от активите на УД.

На 29.07.2014 г. УД е сключило договор за цесия, в резултат на който УД прехвърля на „Аркус АД сума в размер на 265 000 лв., ведно с 6% лихва на годишна база, която се начислява и капитализира към 05.12.2014 г. Срещу прехвърленото вземане цедента се задължава да плати цената намалена с 0.5%.

УД „Аркус Асет Мениджмънт“ АД управлява ДФ „Аркус Балансиран Фонд“ и ДФ „Аркус Динамичен“, като във връзка с тях е относима следната информация:

На 29.07.2014 г. УД за сметка на ДФ „Аркус Балансиран Фонд“ е сключило договор за цесия, насрещна страна по който е „Аркус“ АД в резултат на който договор ДФ прехвърля вземане в размер на 105 633,33 лв., представляващо депозитна сметка в „КТБ“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 0.5%.

На 29.07.2014 г. УД за сметка на ДФ „Аркус Динамичен Фонд“ е сключило договор за цесия насрещна страна по който е „Аркус“ АД, в резултат на който ДФ прехвърля вземане в размер на 210 940 лв., като ДФ е притежавало депозитна сметка в „КТБ“ АД в размер на 211 266,67 лв. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 0.5 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ“ АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Аркус Асет Мениджмънт“ АД:

Съгласно чл. 151 ал. 1 от Наредба № 44 от 20.10.2011 г.(обн. ДВ, бр. 85 от 01.11.2011 г., в сила от 01.11.2011 г.) за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества (Наредба № 44), управляващото дружество трябва да разполага с начален капитал не по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро. Началният капитал се състои от елементите по чл. 2 от Наредба № 35 от 2006 г. за капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници. Съгласно ал. 2, УД по всяко време поддържа собствен капитал, превишаващ или равен на стойността по ал. 1 и ал.3 на чл. 151 от Наредба № 44. На основание чл. 151, ал. 5 от Наредба № 44, независимо от изискването по ал. 2 стойността на собствения капитал на управляващото дружество по всяко време трябва да бъде не по-малка от една четвърт от постоянните му общи разходи за предходната финансова година. В случаите, когато собственият капитал на управляващото дружество падне под стойността, посочена в чл. 151, ал. 1 от Наредба № 44, по искане на управляващото дружество, заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ определя срок, в който дружеството е длъжно да възстанови стойността на собствения си капитал поне до размера, посочен в чл. 151, ал. 1 от Наредба № 44. Ако управляващото дружество не възстанови стойността на собствения си капитал в определения срок, КФН отнема издадения лиценз, поради факта, че финансовото състояние на управляващото дружество е влошено и то не може да изпълнява задълженията си, свързани с управление на КИС.

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Аркус Асет Мениджмънт“ АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Относно сделката между УД и трето лице, с което вземането на УД по депозити в „КТБ“ АД се прехвърля на третото лице, следва да се отчита, разпоредбата на чл. 5, ал. 1, т. 7 от Закона за гарантиране на влоговете в банките (ЗГВБ), където се посочва, че при отнета

лицензия на банка, не се изплащат гарантираните размери на влоговете в банката на финансовите институции по чл. 3 от Закона за кредитните институции, в кръга на които попадат и управляващите дружества. В тази връзка следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия (29.07.2014 г.) е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозирани средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 99.5% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Аркус Балансиран Фонд” и ДФ „Аркус Динамичен Фонд”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него ДФ „Аркус Балансиран Фонд” и ДФ „Аркус Динамичен Фонд” е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на двата ДФ към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Аркус Балансиран Фонд”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 10,0557 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 10,0982 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 10,1802 лева, т.е. налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Аркус Динамичен Фонд”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 10,1699 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 10,2513 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 10,4907 лева, т.е. налице е повишение на НСА на един дял.

Следва да се има предвид, че върху НСА на един дял влияят всички инвестиционни решения взети от УД, както такива водещи до формиране на печалба за ДФ, така и такива водещи до загуба. Видно от цитираните данни за НСА на един дял, към посочените дати, последиците от отнемането на лиценза на КТБ АД и изпадането на банката в неплатежоспособност за инвеститорите в дялове на ДФ са минимизирани.

Реструктурирането на портфейлите на управляваните КИС е извършено от мениджмънта на УД, с оглед избягване на риска от причиняване на вреди за дялопритежателите, изразяващи се в спад на НСА, която оказва влияние върху цената на обратно изкупуване на един дял, поради евентуална обезценка на тези вземания по депозити в КТБ АД. В конкретния случай, сделките, в резултат на които ДФ прехвърлят вземанията си по депозити са сключени в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават 99,5% от вземанията си по депозити в „КТБ” АД.

- УД „Астра Асет Мениджмънт” АД

На 30.10.2014 г. УД „Астра Асет Мениджмънт” АД е сключило договор за цесия, насрещна страна по която е „Дунарит” АД, с който договор, УД прехвърля вземането си по депозита, открит в „КТБ” АД, в размер на 27 292,713 лв., от които главница в размер на 26 250 лв. и лихва в размер на 1 042,71 лв. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20.00%.

УД „Астра Асет Мениджмънт” АД управлява ДФ „Астра Плюс”, ДФ „Астра Комодити”, ДФ „Астра Кеш”, ДФ „Астра Ценни метали” и „Астра Енерджи”.

На 30.10.2014 г., УД за сметка на ДФ „Астра Плюс” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 82 671,52 евро от които главница в размер на 80 276,60 евро и лихва в размер на 2394,92 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Астра Комодити”, е сключило договор за цесия в резултат на който договор ДФ прехвърля вземане в размер на 90 976,75 евро, от които главница в размер на 88341,24 евро и лихва в размер на 2 635,51 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Астра Кеш” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 1 596 500 евро, от които

главница в размер на 1 550 000 евро и лихва в размер на 46 500 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ“ АД.

Останалите два управлявани от УД „Астра Асет Мениджмънт“ АД фондове ДФ „Астра Ценни метали“ и „Астра Енерджи“ не са декларирали наличието на сметки в „КТБ“ АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Астра Асет Мениджмънт“:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Астра Асет Мениджмънт“ АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Относно сделката между УД и трето лице, с което вземането на УД по депозити в „КТБ“ АД се прехвърля на третото лице, следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозитните средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 80% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Астра Плюс“ ДФ „Астра Комодити“ и ДФ „Астра Кеш“:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Астра Плюс“ ДФ „Астра Комодити“ и ДФ „Астра Кеш“ към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Астра Плюс“

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 9,3629 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е 9,9128 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 8,8522 лева.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Астра Комодити“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 6,4256 USD, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 5,5135 USD, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 4,317 USD.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Астра Кеш“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 13,3815 лв., като към дата 30.09.2014 г. същата е била 13,4018 лв., съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 13,1049 лв.

Видно от цитираните данни за НСА на един дял, към посочените дати, последиците от отнемането на лиценза на КТБ АД и изпадането на банката в неплатежоспособност за инвеститорите в дялове на ДФ са минимизирани, чрез сключените цесии, предвид което констатираните изменения в НСА на един дял на ДФ не би могло да се твърди, че основно са свързани със състоянието на КТБ АД.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават 80% от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД.

- УД „Компас Инвест“ АД – притежава депозитна сметка в „КТБ“ АД в размер на 184 079,99 лв. представляваща 41.63 % от активите на УД.

На 21.10.2014 г. е сключен договор за цесия, насрещна страна по който е „Бългериан еъррейз“ ЕАД. По силата на договора, УД прехвърля вземането си по депозита в размер 184 079,99 лв., като отстъпката по договора е 29.98 %.

УД „Компас Инвест” АД управлява ДФ „Компас Евростабилност”, ДФ „Компас Глобъл Трендс”, ДФ „Компас Прогрес” и ДФ „Компас Стратегия”.

На 21.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Компас Прогрес” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ ще получи сумата в размер на 282 973,17 лв. Насрещна страна по договора е „Бългериън Еървейз” ЕАД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 26.58 %.

На 21.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Компас Стратегия” е сключило договор за цесия в резултат на който ДФ ще получи сумата в размер на 156 229,72 лв. Насрещна страна по договора е „Бългериън Еървейз” ЕАД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 26 %.

На 21.10.2014 г., УД за сметка на ДФ „Компас Евростабилност” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ ще получи сумата в размер на 142 913,98 лв. Насрещна страна по договора е „Бългериън Еървейз” ЕАД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 23.14 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ” АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Компас Инвест” АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Компас Инвест” АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозираните средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 70.02% от тях.

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите на един дял на ДФ „Астра Плюс” ДФ „Астра Комодити” и ДФ „Астра Кеш” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Компас Прогрес”, ДФ „Компас Стратегия” и ДФ „Компас Евростабилност”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Компас Прогрес”, ДФ „Компас Стратегия” и ДФ „Компас Евростабилност” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Компас Прогрес”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 0,2892 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била 0,291 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 0,2924 лева., т.е. налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Компас Стратегия”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 0,7036 лева, като към дата 30.09.2014 г. същата е била на 0,7092 лева, съответно към дата 30.04.2015 г. е била в размер на 0,7041 лева., т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Компас Евростабилност”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,0121 EUR, като към дата 30.09.2014 г. същата е била на 1,0335 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,0448 EUR, т.е. налице е повишение на НСА на един дял.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават

съответно по 73,42% (ДФ „Компас Прогрес“) 74% (ДФ „Компас Стратегия“) и 76.86% (ДФ „Компас Евростабилност“) от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД.

- УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД е притежавало депозитна сметка в „КТБ“ АД в размер на 250 000 лв. На 09.07.2014 г. е сключен договор за цесия, насрещна страна по който е „Българскиан еървейз“ ЕАД. Размерът на цедираната сума възлиза на 250 000 лв., като отстъпката е 10 % от сумата по депозита.

УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД управлява ДФ „Съгласие Престиж“ и ДФ „Съгласие Профит“.

На 09.07.2014 г., УД за сметка на ДФ „Съгласие Престиж“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 300 000 лв. Насрещна страна по договора е „Химимпорт“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 10 %.

На 09.07.2014 г. УД за сметка на ДФ „Съгласие Профит“ е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 300 000 лв. Насрещна страна по договора е „Химимпорт“ АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 10 %.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ“ АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Съгласие Асет Мениджмънт“ АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозирани средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 90% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Съгласие Престиж“ и ДФ „Съгласие Профит“:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Съгласие Престиж“ и ДФ „Съгласие Профит“ към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Съгласие Престиж“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 6,9006 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била на 6,9198 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 6,8542 лева, т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Съгласие Профит“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 7,0865 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била на 7,1184 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 6,9826 лева, т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават по 90 % от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД.

- УД „ДСК Управление на активи“ АД е придобило от управляваните от него договорни фондове вземания от КТБ АД в общ размер към 26.06.2014 г. на 19 359 888,86 лв. На 30.10.2014 г. е сключен договор за цесия с трета страна, по силата на който е прехвърлено вземане по депозит в „КТБ“ АД в размер на 19 575 026.33 лв., като отстъпката по договора за цесия е 25%.

УД „ДСК Управление на активи“ АД управлява ДФ „ДСК Стандарт“, ДФ „ДСК Евро Актив“, ДФ „ДСК Стабилност – Европейски акции“, ДФ „ДСК Стабилност-Американски Акции“, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар“, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар в евро“ и ДФ „ДСК Алтернатива“.

Към 31.10.2014 г., управляваните от УД схеми нямат суми по разплащателни и депозитни сметки в „КТБ“ АД. По данни подадени от УД за периода 20.06.2014 г. – 31.10.2014 г. са извършени цесии на вземания, страна по които е УД и управляваните от него КИС. В КФН, УД „ДСК Управление на активи“ АД е представило договор за прехвърляне на вземане (цесия), сключен на 30.10.2014 г. между УД и трети лица, както и допълнително споразумение (анекс) № 1 към договор за прехвърляне на вземане. От представени в КФН Протокол № 7-Х/2014 г. от заседание на Управителния съвет на УД „ДСК Управление на активи“ АД и Протокол № 5-Х/2014 г. от заседание на Надзорния съвет е видно, че дружеството е взело решение относно реструктуриране на инвестициите на управляваните КИС. Предвид това, УД е придобило вземанията на управляваните от него фондове по депозити в „КТБ“ АД, като КИС са получили в пълен размер вземанията си по депозити в цитираната банка. След придобиването от УД на въпросните вземания от банката, с договори от 30.10.2014 г., същите са прехвърлени на трети лица.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която УД придобива от КИС вземания по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават на 100 % от вземанията си по депозити в „КТБ“ АД. Следва да се има предвид, че сключеният на 30.10.2014 г. договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като при неплатежоспособност на банката, УД няма да получи депозираните средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 75% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „ДСК Управление на активи“ АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „ДСК Управление на Активи“ АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, съгласно чл. 151, ал. 1 и сл. от Наредба № 44, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „ДСК Стандарт“, ДФ „ДСК Евро Актив“, ДФ „ДСК Стабилност – Европейск и акции“, ДФ „ДСК Стабилност-Американски Акции“, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар“, ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар в евро“ и ДФ „ДСК Алтернатива“:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на нетната стойност на активите (НСА) на един дял на управляваните ДФ, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Стандарт“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,54955 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,55521 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,57549 лева. т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Евро Актив“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,19124 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,19498 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,20805 EUR, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Стабилност - Европейски акции“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,1254 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,12964 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,1349 лева, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Стабилност - Американски акции“

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,04185 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,04809 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,06032 лева, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,02672 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,03048 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,0333 лева, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ДСК Фонд на Паричния пазар в евро”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,02088 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,02415 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,02644 EUR, т.е. налице е повишение на стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на „ДФ ДСК Алтернатива”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 1,02852 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,03343 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,03693 лева, т.е. налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

- УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт” ЕАД е притежавало депозитна сметка в „КТБ” АД в размер на 173 273,33 лв., които възлизат на 7.00% от активите на УД.

На 30.10.2014 г. е сключен договор за цесия, насрещна страна, по който е „Дунарит” АД. Размерът на прехвърленото вземане по депозит е 173 273,33 лв., като отстъпката по договора за цесия е 20 %.

УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт” АД управлява ДФ „Ти Би Ай Съкровище”, ДФ „Ти Би Ай Хармония”, ДФ „Ти Би Ай Евробонд”, ДФ „Ти Би Ай Комфорт” и ДФ „Ти Би Ай Динамик”.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Съкровище” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 10 558,47 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Хармония” е сключило договор за цесия, в резултат на който ДФ прехвърля вземане в размер на 55 119,56 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г. УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Евробонд” е сключило договор за цесия в резултат на който договор ДФ прехвърля вземане в размер на 36 054,17 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

На 30.10.2014 г., УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Комфорт” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 71 750 евро. Насрещна страна по който е „Дунарит” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20%.

На 30.10.2014 г., УД за сметка на ДФ „Ти Би Ай Динамик” е сключило договор за цесия в резултат на който договор, ДФ прехвърля вземане в размер на 174 710,52 евро. Насрещна страна по договора е „Дунарит” АД. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20%.

След извършените цесии ДФ нямат вземания от „КТБ” АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху капиталовата адекватност и ликвидност на УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт” АД:

Извършена е проверка на тримесечните отчети за капиталовата адекватност на УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт ” АД за 2-ро, 3-то и 4-то тримесечие на 2014 г., както и отчета за 1-во тримесечие на 2015 г., в резултат на която се установи, че са спазени изискванията за собствен капитал на УД, а именно собствения капитал на УД за посочения период не е бил по-малък от левовата равностойност на 125 000 евро.

В тази връзка следва да се има предвид, че сключеният договор за цесия е в най-добър интерес за УД, тъй като е вероятно УД да не получи депозираните средства, а със сключването на цитираната сделка, дружеството получава 80% от тях.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управляваните ДФ „Ти Би Ай Съкровище” и ДФ „Ти Би Ай Евробонд”, ДФ „Ти Би Ай Комфорт” и ДФ „Ти Би Ай Динамик”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управляваните от него е направен анализ на движението на НСА и нетната стойност на активите (НСА) на един дял на ДФ „Ти Би Ай Съкровище” и ДФ „Ти Би Ай Евробонд”, ДФ „Ти Би Ай Комфорт” и ДФ „Ти Би Ай Динамик” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Съкровище”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 25,2809 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 25,7177 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 23,6175 лева, т.е. констатираната промяна в стойността на НСА на един дял е резултат от цялостната инвестиционна политика на УД, като влиянието на депозита в КТБ АД е минимално предвид сключената от името и за сметка на ДФ цесия на вземането от банката.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Евробонд”

НСА на един дял към 20.06.2014 г. е била на стойност 313,8841 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 313,371 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 29,5981 лева. Промяната в НСА на един дял се дължи основно на взето решение за промяна в номиналната стойност на един дял и замяната на дялове в съотношение 10 нови за един стар. В годишния доклад за дейността за годината, приключваща на 31.12.2014 г., е посочено, че от 04.11.2014 г. с решение на СД на УД „Ти Би Ай Асет Мениджмънт” ЕАД номиналната стойност на един дял на фонда е променена от 200 лв. на 20 лв. и съотношението на новите дялове е съответно 10:1.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Комфорт”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 14,8335 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 14,8666 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 13,5776 лева, т.е. констатираната промяна в стойността на НСА на един дял е резултат от цялостната инвестиционна политика на УД, като влиянието на депозита в КТБ АД е минимално предвид сключената от името и за сметка на ДФ цесия на вземането от банката.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Ти Би Ай Динамик”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 9,3977 лева, като към дата 30.09.2014 г. е била 9,4227 лева, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 8,8944 лева, т.е. констатираната промяна в стойността на НСА на един дял е резултат от цялостната инвестиционна политика на УД, като влиянието на депозита в КТБ АД е минимално предвид сключената от името и за сметка на ДФ цесия на вземането от банката.

В конкретния случай, сделката, в резултат на която ДФ прехвърлят вземанията си по депозити е сключена в най-добър интерес на инвеститорите, тъй като КИС получават по 80 % от вземанията си по депозити в „КТБ” АД.

- На 30.10.2014 г. УД „Карол Капитал Мениджмънт” ЕАД за сметка на управлявания от него ДФ „Аванс Консервативен Фонд” е сключило договор за цесия във връзка с притежавани от ДФ 6 депозитни сметки в „КТБ” АД на обща стойност 1 147 000 лв. Насрещна страна по договора за цесия е „Елит Петрол” АД. Средствата които ДФ ще получи в резултат на сделката са в размер на 917 600 лв. Отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на ДФ „Аванс Консервативен Фонд”:

Относно сключената сделка от УД „Карол Капитал Мениджмънт” ЕАД за сметка на управлявания от него ДФ е направен анализ на движението на НСА на един дял на ДФ

„Аванс Консервативен Фонд” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Аванс Консервативен Фонд”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 1,0897 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 1,0897 EUR, съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1,09 EUR., т.е. не е налице промяна в стойността на НСА на един дял.

- Към 30.10.2014 г., УД „Алфа Асет Мениджмънт” ЕАД управляващо ДФ „Алфа Ликвидни средства” е декларирало пред КФН, че е притежавало 4 депозитни сметки в „КТБ” АД на обща стойност 688 028,01 лева в резултат на сключения договор за цесия ДФ е получило на 100 % притежаваните от него парични средства по депозитни сметки в „КТБ” АД.

Резултат от сключените договори за цесии и влиянието им върху нетната стойност на активите на управлявания ДФ „Алфа Ликвидни средства”:

Относно сключената сделка от УД „Алфа Асет Мениджмънт” ЕАД за сметка на управлявания от него ДФ е направен анализ на движението на НСА на един дял на ДФ „Алфа Ликвидни средства” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Алфа Ликвидни средства”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 1 238,5063 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 1224,9294 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 1224,4138 лв., т.е. минималния спад в стойността на НСА на един дял не би могъл да се свърже със състоянието на КТБ АД, предвид получаването в резултат на цесията.

- На 31.10.2014 г. УД „Елана Фонд Мениджмънт” АД за сметка на управлявания от него ДФ „Елана Еврофонд” е сключило договор за цесия във връзка с притежавана от ДФ депозитна сметка в „КТБ” АД на обща стойност 165 418,75 лв. Насрещна страна по договора за цесия е „Дунарит” АД. Размерът на получените средства е 132 335 лв., съответно отстъпката по договора за цесия е в размер на 20 %.

Резултат от сключения договор за цесия и влиянието му върху нетната стойност на активите на управлявания ДФ „Елана Еврофонд”:

Относно сключената сделка от УД за сметка на управлявания от него ДФ е направен анализ на движението на НСА на един дял на ДФ „Елана Еврофонд” към определени дати, в резултат на който е установено следното:

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Елана Еврофонд”:

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 129,8616 EUR, като към дата 30.09.2014 г. е била 131,1473 EUR., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 133,1576 EUR, т.е. налице е повишение в стойността на НСА на един дял.

Управляващи дружества и управлявани от тях КИС, които не са сключили договори за цесии и са декларирали към 31.10.2014 г. парични средства по депозитни и разплащателни сметки в „КТБ” АД:

УД „КТБ Асет Мениджмънт” АД – към 31.10.2014 г. е декларирало пред КФН, че притежава 2 разплащателни сметки в „КТБ” АД – с наличности с размер в едната от 23.37 лв., съответно във втората в размер на 921.60 лв. В писмото си до КФН, мениджмънтът на УД посочва, че не е сключвал договори за цесии с посочените суми. Управляваните от УД договорни фондове ДФ „КТБ Балансиран Фонд”, „КТБ Фонд Паричен Пазар”, ДФ „КТБ Фонд Акции” не притежават и не са притежавали сметки в „КТБ” АД.

УД „Общинска банка Асет Мениджмънт” АД е декларирало пред КФН, че към 31.10.2014 г., не притежава депозитни сметки в „КТБ” АД. Управляваните от него КИС, ДФ „Общинска банка – Балансиран” и ДФ „Общинска банка-Перспектива” притежават депозитни сметки в „КТБ” АД в размер както следва:

ДФ „Общинска банка-Балансиран” – 1 532 869,20лв.

ДФ „Общинска банка-Перспектива” – 1 532 869,20 лв.

Декларирано е, че към 31.10.2014 г. УД не е сключвало за сметка на управляваните от него ДФ договори за цесии.

По отношение на предоставените финансови активи, а именно предоставеният депозит в КТБ АД в ГФО за 2014 г. на ДФ „Общинска банка – Перспектива” в отчета за финансовото състояние е отразено вземане по предоставени финансови активи в размер на 767 хил.лв.

По отношение на предоставените финансови активи, а именно предоставеният депозит на ДФ „Общинска банка – Балансиран” в КТБ АД в ГФО за 2014 г. в отчета за финансовото състояние е отразено вземане по предоставени финансови активи в размер на 767 хил.лв.

В бележките към отчетите на двата ДФ е оповестено, че към 31.12.2014 г. по решение на СД на УД, ДФ е обезценил на 50 % вземане по предоставен депозит в „КТБ” АД, използвайки публични данни за отчетността на КТБ АД и вземайки предвид поредността на уреждане на имуществените права от масата на несъстоятелността.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Общинска банка – Балансиран”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 16,2758 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 16,2497 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 15,026 лв.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „Общинска банка – Перспектива”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 15,7954 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 15,7129 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 14,4345 лв.

Независимо от извършената обезценка на вземанията от КТБ АД, към 31.12.2014 г. НСА на двата ДФ е в съответствие с изискванията на чл. 9, ал. 1 от ЗДКИСДПКИ или над минимума от 500 хил. лв.

УД „ОББ Асет Мениджмънт” АД – към 31.10.2014 г. е декларирало пред КФН, че към 31.10.2014 г., не притежава депозитни сметки в „КТБ” АД. Управляваните от него КИС - ДФ „ОББ Платинум Облигации”, ДФ „ОББ Балансиран фонд” притежават депозитни сметки в „КТБ” АД в размер както следва:

ДФ „ОББ Платинум Облигации” - 200 000 лв.

ДФ „ОББ Евро Пари” - 1955,83 лв.

ДФ „ОББ Балансиран фонд” - 49 998 лв.

По отношение на предоставените финансови активи, а именно предоставеният депозит в КТБ АД в ГФО за 2014 г. на ДФ „ОББ Платинум Облигации” в отчета за финансовото състояние към 31.12.2014 г. е отразено вземане в размер на 201 хил. лв.

В разходите за дейността е отразена обезценка на вземанията по предоставените финансови активи в размер на 141 хил.лв. В бележките към отчета е оповестено, че ДФ има нетно вземане по главница по депозит в КТБ АД, след обезценка в размер на 79 хил.лв. ДФ е обезценил с 60 % вземането си по предоставен депозит в „КТБ” АД след отнемане на лиценза на банката за извършване на дейност, като кредитна институция.

По отношение на депозита на ДФ „ОББ Евро Пари”, предвид неговия размер и размера на НСА на фонда, същия не оказва каквото и да е влияние при изчисляване на НСА на ДФ.

По отношение на предоставеният депозит на ДФ „ОББ Балансиран фонд” в „КТБ” АД в ГФО за 2014 г. е отразено вземане в размер на 169 хил. лв. В разходите за дейността е отразена обезценка на вземанията на предоставените финансови активи в размер на 68 хил. лв. В бележките към отчета е оповестено, че ДФ има нетно вземане по главница по депозит в КТБ АД, след обезценка в размер на 20 хил. лв. ДФ е обезценил с 60 % вземането си по предоставен депозит в КТБ АД след отнемане на лиценза на банката за извършване на дейност, като кредитна институция.

По отношение на НСА на един дял на ДФ ОББ „Платинум Облигации”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 13,9109 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 13,9147 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 14,021 лв., т.е. налице е повишаване в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ ОББ „Евро Пари”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 104,837 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 104,9192 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 105,8283 лв., т.е. налице е повишаване в стойността на НСА на един дял.

По отношение на НСА на един дял на ДФ „ОББ Балансиран фонд”

НСА на един дял към дата 20.06.2014 г. е била на стойност 159,2781 лв., като към дата 30.09.2014 г. е била 164,0492 лв., съответно към 30.04.2015 г. е била в размер на 160,5871 лв., т.е. не е налице съществена промяна в стойността на НСА на един дял.

Въпреки наличието на обезценка на вземанията на предоставените финансови активи, към 31.12.2014 г. НСА на ДФ ОББ „Платинум Облигации” и ДФ „ОББ Балансиран фонд” е в съответствие с изискванията на чл. 9, ал. 1 от ЗДКИСДПКИ или над минимума от 500 хил. лв.

Фонд за компенсиране на инвеститорите

Управителният съвет на Фонда за компенсиране на инвеститорите инвестира средствата на фонда при спазване изискванията на чл. 77з, ал. 1, т. 3 Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК).

Съгласно чл. 77р, ал. 2 ЗППЦК средствата на фонда се инвестират във:

1. финансови инструменти, издадени или гарантирани от държавата;
2. краткосрочни депозити в банки;
3. депозити в Българска Народна Банка

Съгласно чл. 20 от Правилника за устройството и дейността на ФКИ, средствата на фонда се инвестират по решение на управителния съвет в активите по чл. 77р, ал. 2 ЗППЦК. В нормативната база няма изискване за ограничения или лимити за инвестиране на средствата на фонда.

От представения отчет на Фонда към 30.06.2014 г. е видно, че към 20.06.2014 г. ФКИ е имал открити 4 депозитни сметки в „Корпоративна Търговска Банка” АД, средствата по които са в общ размер на 1 431 920 лв., както следва:

- 3-месечен депозит с падеж 17.07.2014 г. на стойност 705 820.08 лв.;
- 3-месечен депозит с падеж 04.07.2014 г. на стойност 519 198.96 лв.;
- 3-месечен депозит с падеж 08.09.2014 г. на стойност 106 859.30 лв.;
- 6-месечен депозит с падеж 14.08.2014 г. на стойност 100 041.67 лв.

Съгласно предоставена информация за дейността и финансовото състояние на фонда за периода 01.01.2014 – 31.12.2014 г. събраните средства са в размер на 13.31 млн. лева, в които са включени и блокираните в „КТБ” АД средства в размер на 1.432 млн. лв, които представляват 10% от паричните средства.

Въпрос 2: КФН получавала ли е надлежно и с каква периодичност регулярна и детайлна законоустановена информация от поднадзорните си лица относно техните инвестиции по видове (депозити, разплащателни сметки, корпоративни облигации, ДЦК, дялове и т.н.), срочност, емитент, контрагент и т. н. през периода 01.01.2013 г. – 20.06.2014 г.

В Наредба № 44 за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества (Наредба

№ 44) са предвидени задълженията за разкриване на информация от УД и КИС. Разпоредбата на чл. 72, ал. 1 от Наредба № 44 предвижда задължение за КИС да представят на КФН и на обществеността годишен отчет в срок 90 дни от завършването на финансовата година, шестмесечен отчет, обхващащ първите шест месеца на финансовата година, в срок 30 дни от края на отчетния период. Допълнително в чл. 72, ал. 2 от Наредба № 44 за надзорни цели е предвидено КИС да представя в КФН до 10-то число на месеца, следващ отчетния, месечен баланс и информация за обема и структурата на инвестициите в портфейла по емитенти и видове ценни книжа и други финансови инструменти, видовете деривативни инструменти, основните рискове, свързани с базовите активи на деривативните инструменти, количествените ограничения и избраните методи за оценка на риска, свързани със сделките с деривативни инструменти.

Съответно за УД в чл. 92, ал. 1 от Наредба № 44 е предвидено задължение за представяне на КФН годишен отчет в срок до 90 дни от завършването на финансовата година, а в ал. 2 е предвидено да бъде представен в КФН до 10-о число на месеца, следващ тримесечието, счетоводен баланс и отчет за приходите и разходите към последната дата на всяко тримесечие, както и тримесечен отчет за капиталовата си адекватност и ликвидност.

На база представяната документация КФН извършва проверки за спазване на инвестиционните ограничения предвидени в ЗДКИСДПКИ. При тези проверки не е установено до 20.06.2014 г. за сметка на КИС да са инвестирани парични средства в депозити в КТБ над допустимите 20% от активите на КИС.

През посочения във въпроса период от страна на инвестиционните посредници регулярна и законоустановения срок е предоставяна информацията относно техните инвестиции по видове – депозити, разплащателни сметки, корпоративни облигации, ДЦК, акции и др. В представяните Справки за инвестиционен и търговски портфейл се посочват отделните емисии, в които са инвестирани средствата на инвестиционните посредници. Нормативно изискване е за всяка експозиция, която е над 10% от собствения му капитал инвестиционният посредник да уведомява КФН. ИП е длъжен ежедневно да следи своите експозиции към отделно лице или към група свързани лица с цел ограничаване на риска от прекомерната им концентрация, като същата не може да надвишава 25% от собствения му капитал.

По отношение на инвестиционните посредници съществува нормативно изискване за отделяне на своите финансови инструменти и парични средства от тези на клиентите си. В представяните ежемесечни отчети се посочват отделно финансовите инструменти и парични средства на инвестиционните посредници и на техните клиенти. Няма нормативно изискване инвестиционните посредници да посочват конкретните банки, в които се съхраняват паричните средства. Инвестиционният посредник не може да съхранява при себе си паричните средства на своите клиенти. Нормативно изискване е паричните средства да бъдат депозирани във:

- централна банка;
- кредитна институция;
- банка, лицензирана в трета държава.

На основание чл. 99 от КЗ и Наредба № 30 за изискванията към счетоводството, формата и съдържанието на финансовите отчети, справките, докладите и приложенията на застрахователите и презастрахователите застрахователните дружества са задължени да представят в КФН всеки месец регулярна и законоустановена информацията относно техните активи за покритие на техническите резерви. На тримесечна база застрахователите подават в КФН информацията за инвестициите по видове – депозити, корпоративни облигации, ДЦК, акции и др. Всички застрахователи изпълняват своевременно задълженията си по посочените нормативни актове.

Следва да се има предвид, че Гаранционен Фонд не предоставя информация, съгласно формата и съдържанието на справките по горесцитираната наредба. В тази връзка са предприети действия от страна на КФН, като в новият проект на Кодекса за застраховането е предвидено отчетността на Гаранционен фонд да бъде както на застрахователите.

В КФН ежедневно постъпва информация за всички инвестиции на ФДПО (по видове инвестиции и емитенти).

Ежемесечно в КФН постъпва информация за инвестициите на ПОД в акции и права.

Въпрос № 3. Поднадзорни на КФН лица претърпели ли са преки и/или косвени щети/загуби вследствие на поставянето под специален надзор на банката?

Кои поднадзорни на КФН лица са претърпели загуби вследствие поставянето под специален надзор на банката е посочено в отговора на въпрос 1. В отговора на същия въпрос са описани и предприетите от поднадзорните лица действия, както и предприетите действия от КФН в рамките на законовите правомощия на КФН с оглед ограничаване в максималната възможна степен на негативния ефект, който неминуемо има фалита на която и да е банка върху пазара. В резултат на активното взаимодействие на КФН с поднадзорните лица, изготвяне на отговори на поставени запитвания, в периода след поставяне на банката под специален надзор от мениджмънта на повечето поднадзорни лица бяха осъществени цесии, с което съществено се намали ефекта на изпадането на КТБ АД в несъстоятелност. Следва да се има предвид, че част от цесиите са извършени без отстъпка или с минимална такава, с което загубите на поднадзорните лица са сведени до минимум.

От изложената по-горе фактическа обстановка е видно, че в резултат на предприетите действия, негативният ефект е сведен до минимум, за което свидетелства стабилността на пазара към настоящия момент. Възможни бяха далеч по-негативни сценарии при фалита на банка от мащабите на КТБ АД, като това беше избегнато в резултат на активната надзорна дейност на КФН.

Трябва да се подчертае изрично, че несъстоятелността на КТБ АД е резултат на действия, свързани с основния ѝ предмет на дейност като банка. Както КФН нееднократно е подчертавала, надзорът спрямо финансовото състояние на банките се осъществява от друг регулатор, не от Комисията за финансов надзор. Причините за кризата с КТБ АД се коренят единствено в дейността и като банка, а не като лице, действащо като инвестиционен посредник или публично дружество.

Вследствие на обявяването на КТБ АД в несъстоятелност максимално възможния общ размер на загубите за застрахователни дружества е 23 млн. лева. Към датата на поставяне под специален надзор на ТБ „Виктория” ЕАД депозити в нея са имали шест застрахователни дружества, които в последствие са разблокирани и паричните средства са на разположение на дружествата, към същата дата един застраховател е притежавал дялове от договорен фонд управляван от УД „КТБ асет мениджмънт” АД, които в последствие са предявени за обратно изкупуване и паричните средства получени в резултат на това са на разположение на дружеството.

По-долу са посочени данни за застрахователни дружества, които имат вземания от КТБ АД и последващите им действия в тази връзка. Следва да се има предвид разпоредбата на чл. 80, ал. 1 от КЗ съгласно която собствените средства на застрахователя или презастрхователя, намалени с нематериалните активи, трябва да бъдат по всяко време най-малко равни на границата на платежоспособност или на минималния размер на гаранционния капитал, когато той е по-висок от границата на платежоспособност. В таблиците по-долу изчисления процент е съобразен с посочената разпоредба.

1. В ГФО за 2014 г. на ЗК "Уника" АД е посочено, че банков депозит в размер на 1 025 891,00 лева е обезценен, което не е довело да нарушаване на законовите разпоредби относно покритието на границата на платежоспособност и гаранционния капитал със

собствени средства. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

	ЗК "Уника" АД
Граница на платежоспособност	6 598 411
Собствените средства, намалени с нематериалните активи	8 960 015
Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)	7 000 000
Покритие на границата на платежоспособност/гаранционен капитал със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%)	128%

2. Притежавания от ЗК „Уника живот“ АД банков депозит в размер на 487 хил. лева е обезценен, което не е довело до нарушаване на законовите разпоредби относно покритието на границата на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

	ЗК "Уника Живот" АД
Граница на платежоспособност	5 469 986
Собствените средства, намалени с нематериалните активи	9 880 844
Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)	7 000 000
Покритие на границата на платежоспособност/ гаранционен капитал със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%)	141%

3. Към 31.12.2014 г. „Виктория“ АД е обезценило напълно притежаваните към 30.06 2014 г. депозити в КТБ АД в размер на 3 992 хил. лв. Реализираната загуба към края на годината не дава отражение на покритието на изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на брутния размер на техническите резерви с активи, отговарящи на нормативните изисквания на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

	ЗАД "ВИКТОРИЯ"
Граница на платежоспособност	10 782 895
Собствените средства, намалени с нематериалните активи	21 381 180
Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)	7 000 000
Покритие на границата на платежоспособност със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%)	198%

4. Към 31.12.2014 г. „Булстрад ВИГ“ АД е обезценило напълно притежаваните

към 30.06 2014г. депозити в КТБ АД в размер на 4 319 хил. лв. Реализираната загуба към края на годината не дава отражение на покритието на изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на brutния размер на техническите резерви с активи, отговарящи на нормативните изисквания на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

	ЗАД "БУЛСТРАД ВИГ" АД
Граница на платежоспособност	22 409 060
Собствените средства, намалени с нематериалните активи	44 355 703
Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)	7 469 687
Покритие на границата на платежоспособност със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%)	198%

5. Към 31.12.2014 г. „Булстрад Живот ВИГ” АД е обезценило напълно притежаваните към 30.06 2014 г. депозити в КТБ АД в размер на 2 339 хил. лв. Към края на годината са спазени разпоредбите на КЗ относно покритието на изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на brutния размер на техническите резерви с активи, отговарящи на нормативните изисквания на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

	ЗАД "БУЛСТРАД ЖИВОТ ВИГ" АД
Граница на платежоспособност	6 645 629
Собствените средства, намалени с нематериалните активи	10 416 265
Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)	7 000 000
Покритие на границата на платежоспособност със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%)	157%

6. Притежаваните от ЗД "Бул инс" АД банкови депозити са обезценени, което не е довело да нарушаване на законовите разпоредби относно покритието на границата на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства. Дружеството е цедент по два договора за цесия от 31.10.2014 за прехвърляне на вземания от КТБ АД по депозитни сметки на стойност 7 913 хил. лв. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

	ЗД "БУЛ ИНС" АД
Граница на платежоспособност	17 539 920

Собствените средства, намалени с нематериалните активи	37 807 792
Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)	7 000 000
Покритие на границата на платежоспособност със собствени средства, намалени с нематериалните активи (%)	216%

7. „БАЕЗ” ЕАД е цедент по договор за цесия от 24.10.2014 за прехвърляне на вземания от КТБ АД по депозитни сметки на стойност 2 438 хил. лв. Действието по договора за прехвърляне на вземания е поставено под условие в зависимост от следните две прекратителни условия: отказ на банката да признае последиците от извършеното от цесионера прихващане на цедираните вземания; приключване на производството по предявен към цесионер иск по чл. 59, ал. 3 от Закона за банковата несъстоятелност с влязло в сила съдебно решение за обявяване на недействителност прихващането от страна на цесионера на цедираните вземания. Към датата на годишния финансов отчет за 2014 т. дружество не е уведомено официално за влизане в сила на някое от прекратителните условия и е получило директно потвърждение от цесионера за дължимата сума към 31.12.2014 г. Към края на 2014 г. блокираните суми по разплащателни сметки на дружеството в КТБ АД са в размер на 93 хил. лв. и са напълно обезценени.

След вземане предвид на гореизложеното, може да се каже, че към 31.12.2014 г. дружеството изпълнява законите изисквания на КЗ относно изискуемата граница на платежоспособност и гаранционния капитал със собствени средства, както и на покритието на brutния размер на техническите резерви с активи, отговарящи на нормативните изисквания на КЗ. Съгласно одитирания отчет към 31.12.2014 г., финансовия капацитет на застрахователя е както следва:

	"БАЕЗ" ЕАД
Граница на платежоспособност	581 987
Собствените средства, намалени с нематериалните активи	14 769 325
Гаранционен капитал (съгласно чл. 82 от КЗ)	7 000 000
Покритие на границата на платежоспособност/ гаранционен капитал със собствени средства, вачалени с нематериалните активи (%)	211%

След поставянето на специален надзор на КТБ АД в резултат на предприетите от страна на КФН действия притежаваните от застрахователите депозити не се използват за покритие на техническите резерви и следователно не застрашават изпълнението на дългосрочните им задължения към застрахованите лица. Спазени са изисквания на Кодекса за застраховането.

ФДПО имат инвестирани средства в дялове издадени от КИС. Малка част от тези КИС имат депозити и разплащателни сметки в „КТБ” АД. В тази връзка ФДПО могат да

отчетат евентуални косвени загуби от инвестициите си в дялове на тези КИС. Евентуални косвени загуби не могат да бъдат определени с прецизна точност, тъй като от 20.06.2014 г. за голяма част от депозити и разплащателни сметки на КИС са извършвани цесии /прихващания с различни отстъпки по договорите, като в същото време за този период НСА на КИС се променя ежедневно на база оценка на целия портфейл от финансови инструменти, в които са инвестирани средствата на инвеститорите, в т.ч. и средствата на ФДПО.

Въпрос № 4. Важно е да се има предвид, че съгласно чл. 5 от ЗГВБ се установява, че средствата в банки на всички поднадзорни на КФН лица не са законово защитени и техният размер не се гарантира от ФГВ? (цитира се чл. 5 от ЗГВБ)

Въпреки че няма ясно формулиран въпрос, е необходимо да се отбележи, че невключването на поднадзорни на КФН лица в приложното поле на Закона за гарантиране на влоговете в банките произтича от приложимата европейско законодателство и е резултат от транспониране в закона на Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година относно схемите за гарантиране на депозити. Чл. 5 на Директива 2014/49/ЕС изрично изключва поднадзорните на КФН лица от субектите, които подлежат на компенсиране от схемата за компенсиране в съответната държава членка. Изключването на тези лица е свързано с факта, че те се третират от законодателството като професионални инвеститори. Професионалните инвеститори са лица, които притежават необходимите знания и опит във връзка с инвестициите, които правят и могат обективно да оценят поетия риск с всяка конкретна инвестиция, с оглед на което техните влогове не се компенсират от Закона за гарантиране на влоговете в банките.

Действията на управляващите УД лица са съобразени с разпоредбата на чл. 5 от Закона за гарантиране на влоговете в банките. Предвид действащото европейско и българско законодателство КФН има право да се намеси в инвестиционната дейност на поднадзорните си лица единствено в случай, че тя е извършвана в нарушение на законодателството, както бе отбелязано по-горе извън количественото ограничение за инвестиране в депозити в една банка закона не е въвел други изисквания, а по отношение депозити в КТБ АД това ограничение до 20.06.2014 г. не е нарушавано. Следва да се отбележи, че евентуално въвеждане на качествени изисквания спрямо банките в които ще бъде възможно да се откриват сметки ще ограничи конкуренцията между професионалните инвеститори. При преценка дали следва да се въведат подобни ограничения следва да се има предвид и обстоятелството, че закупуването на дялове от КИС, както и всяка друга инвестиционна дейност от страна на инвеститорите е напълно доброволна, като всяко лице преценява на собствен риск инвестиционното си поведение.

Относно паричните средства на клиенти на КТБ АД, в качеството и на инвестиционен посредник, следва да се посочи, че предвид основния си предмет на дейност, КТБ АД е съхранявала същите в разплащателни сметки, по които титуляри са конкретните инвеститори. С оглед факта, че паричните средства по тези сметки са влогове по смисъла на §1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за гарантиране на влоговете в банки клиентите на КТБ АД подлежат на компенсиране от Фонда за гарантиране на влоговете в банките, а не от Фонда за компенсиране на инвеститорите (чл. 77в, ал. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа).

Въпрос № 5: КТБ в качеството си на поднадзорно на КФН лице поради факта, че акциите ѝ се търгуват свободно на БФБ, изпращала ли е регулярно и приоритетно в КФН финансови отчети и уведомления за текущите събития и промени в състоянието си?

КТБ АД в срок е представяла на КФН и обществеността тримесечни и годишни финансови отчети. Също така банката е разкривала по реда за разкриване на вътрешна информация пред КФН и обществеността факти и обстоятелства, които биха могли да повлияят на инвеститорите, в това число и присъжданите кредитни рейтинги. В тази връзка своевременно по реда на чл. 12 от ЗПЗФИ са разкрити и присъжданите кредитни рейтинги

от Moody's Investors Service и „БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ АД на интернет страницата на БФБ и чрез информационната агенция x3news.

На 18.03.2013 г. КТБ АД разкрива като вътрешна информация, че Moody's Investors Service потвърждава дългосрочния рейтинг на депозитите в местна и чуждестранна валута на „Корпоративна търговска банка“ АД (Банката) – „Ва3“, и променя рейтинга за финансова сила на Банката (BFSR) от „D-“ на „E+“. Перспективата за рейтинга за финансова сила остава „стабилна“, а перспективата за рейтинга на депозитите е променена от „стабилна“ на „отрицателна“ <http://www.x3news.com/?x3id=70511>.

На 21.05.2013 г. КТБ разкрива като вътрешна информация, че „БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ АД промени дългосрочния рейтинг за финансова сила на Банката от „BBB-“ на „BB+“ със стабилна перспектива и краткосрочен рейтинг от „B“ <http://www.x3news.com/?x3id=72033>.

На 11.09.2013 г. КТБ разкрива като вътрешна информация, че Moody's Investors Service (Moody's) понижава дългосрочния рейтинг на депозитите в местна и чуждестранна валута на „Корпоративна търговска банка“ АД (Банката) – от „Ва3“ на „В1“ (с отрицателна перспектива), и запази рейтинга за финансова сила на Банката (BFSR) - „E+“ <http://www.x3news.com/?x3id=75366>.

На 11.03.2014 г. КТБ разкрива като вътрешна информация, че Moody's Investors Service (Moody's) потвърди запазването на дългосрочния рейтинг на депозитите в местна и чуждестранна валута на „Корпоративна търговска банка“ АД (Банката) – „В1“ (с отрицателна перспектива), и запази рейтинга за финансова сила на Банката (BFSR) - „E+“ <http://www.x3news.com/?x3id=81736>.

На 27.05.2014 г. КТБ разкрива като вътрешна информация, че „БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ АД (БАКР, Агенцията) потвърди дългосрочния рейтинг на финансова сила на „Корпоративна търговска банка“ АД „BB+“ (перспектива: стабилна) и краткосрочен рейтинг „B“. <http://www.x3news.com/?x3id=81736>.

Както е видно КТБ АД своевременно разкрива пред обществеността и в частност на инвеститорите по законоопределения ред информацията за присъжданите ѝ кредитни рейтинги.

***Въпрос 6:** На база на получаваната изчерпателна и детайлна информация от и за поднадзорните лица, включително КТБ АД, КФН следва ли да е имала индикации от една страна за влошеното състояние на активите и заплахата за депозитите в КТБ преди настъпването на кризата с банката, водещи до повишаване на кредитния риск и от друга страна съответно за рисковите експозиции на поднадзорните си лица към КТБ и други дружества от групата около КТБ – инвестиции в депозити, акции, облигации, в дружествени дялове, както и предоставени активи на управление?*

КФН няма правомощието да определя кои инвестиции са „лоши“ или „добри“. Възложените на КФН правомощия са свързани с надзор по спазване на приложимото законодателство от страна на поднадзорните лица. КФН следи финансовите отчети на публичните дружества да са разкрити пред инвестиционната общност, с което се гарантира правото на информация за финансовото състояние на публичното дружество, като инвестиционното решение се взема от всеки отделен инвеститор. Дори откриването на производство за несъстоятелност или обявяването в несъстоятелност на публично дружество не води автоматично до сваляне на издадените от него акции от търговия на регулиран пазар, в тези хипотези финансовия инструмент продължава да се търгува на цени приемливи за инвеститорите, като КФН следи за дружеството да се разкрива законово определената информация.

***Въпрос № 7:** При положение че е притежавала пълната информация за финансовото състояние на КТБ в качеството ѝ на емитент и публично дружество, включително и за трикратната промяна (забележете 1 година преди затваряне на банката) през 2013 г. на кредитния рейтинг на КТБ от страна на рейтинговите агенции Moody's и БАКР, какви мерки, инструкции и указания съгласно чл. 12 от ЗКФН е*

иницирала КФН по отношение на инвеститори, осигурени и застраховани лица, както и пенсионни фондове, управляващи дружества, застрахователни компании и други поднадзорни лица, като гаранционните фондове да намалят или ограничат своята експозиция по отношение на влогове и сметки, акционери и облигационни дялове към КТБ и свързани с нея дружества, с цел защита на техните интереси, както е посочено в чл. 11 от ЗКФН?

Както бе посочено по-горе, КФН няма правомощие да отправя препоръки свързани с инвестиционното поведение на поднадзорните си лица. В чл. 12, т. 1 от ЗКФН е предвидено, че КФН, заедно с нейните органи регулира дейността на поднадзорните лица, като приема наредби, предвидени в закон, и издава инструкции и указания, съобразно целите посочени в чл. 11 от ЗКФН. Цитираната разпоредба предоставя правомощие на КФН и нейните органи да издават инструкции и указания свързани с прилагането на законодателството за спазване на което следи, като целта на тези инструкции и указания е постигане на еднакво прилагане на определени разпоредби от законодателството по отношение на които е установена разнопосочна практика от поднадзорните лица. Съответно в тази си дейност КФН и нейните органи се водят основно от защита на интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица.

Във връзка с поставянето на „КТБ“ АД под специален надзор КФН е предприела следните действия в рамките на законовите си правомощия:

1. С изпратени писма в периода 23-25.06.2014 г. беше изискано от застрахователите да представят оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата си стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск;

2. На 25.06.2014 г. беше изискано от Гаранционния фонд да представи детайлна информация за направените инвестиции (включително и на средствата на Обезпечителния фонд) и оценка на рисковете за ликвидността и за финансовата стабилност, произтичащи от тази мярка, както и мерки за ограничаване на ликвидния риск;

3. През месец август 2014 г. бяха изпратени писма до застрахователите, с които им бе указано, че конкретно активите - банкови депозити и/или парични средства по разплащателни сметки в банковата група „КТБ“ не отговарят на изискванията на разпоредбата на чл. 72, ал. 3 от КЗ, съгласно която активите, които се използват за покритие на техническите резерви трябва да гарантират сигурност, доходност и ликвидност, и следва да бъдат заменени с други подходящи активи.

Във всички получени от застрахователните дружества отговори във връзка с гореспоменатите писма се отбелязва, че не съществува риск за финансовата стабилност на застрахователните дружества, че те разполагат с достатъчно ликвидни средства и застрахователните им резерви са обезпечени съгласно разпоредбите на чл. 73 и чл. 74 от КЗ.

По отношение на средствата на обезпечителния фонд е установено, че не е изпълнено задължението същите да се инвестират в краткосрочен депозит в банка, притежаваща инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, поради което на членове на управителния съвет на Гаранционния фонд, са съставени и връчени актове за установяване на административни нарушения на разпоредбата на чл. 311о, ал. 2, т. 2, във връзка чл. 311ж, т.2 от КЗ. Впоследствие въз основа на съставените актове заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, е издал наказателни постановления, които са влезли в сила.

Въпрос № 8: *От друга страна, съгласно публични данни от търговския регистър, около 10% от акционерния капитал на КТБ АД е притежание на миноритарни акционери, това прави около 655 000 броя акции, средната цена на акция на КТБ АД за периода от 01.01.2013 г. до 21.06.2014 г. е около 84 лв. на акция, след поставянето на банката под специален надзор и отнемане на лиценза ѝ за банкова дейност цената на свободно*

търгуемите акции на БФБ се срива практически до 0 лв., претърпените преки загуби и щети от страна на миноритарните акционери са в размер на 55 000 000 лв.?

Инвестиционната дейност е рискова, всеки един инвеститор на свой риск и за своя печалба взема инвестиционните решения - в какви финансови инструменти да инвестира, колко парични средства и в какъв период да бъде направена инвестицията. В тази връзка статистика кой колко е спечелил или загубил от инвестициите си във финансови инструменти не се събира и съхранява в КФН. Както е известно, след постъпило искане от ръководството на „Корпоративна Търговска Банка” АД, Българска Народна Банка поставя банка под специален надзор. В тази връзка и в рамките на предвидените законови правомощия, отчитайки възможността посочените събития да окажат негативно влияние върху останалите финансови инструменти емитирани от банки-публични дружества и воден от необходимостта за осигуряване на защита на инвеститорите в ценни книжа на публичното дружество, чрез недопускане на възможността пазарната цена на акциите, емитирани от „Корпоративна Търговска Банка” АД да се определя при липса на яснота, както за финансовото състояние на дружеството, така и за бъдещото му развитие, заместник-председателят на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” взе решения за спиране на търговията с емисия финансови инструменти, емитирана от „Корпоративна Търговска Банка” АД, в резултат на които търговията е спряна за периода от 20.06.2014 г. до 25.11.2014 г.

Въпрос № 9: Следва да се провери на базата на пълната финансова и вътрешна информация по отношение на низходяща динамика на кредитния рейтинг на КТБ АД, която по закон КФН получава, анализира и надзирава, какви мерки и в кой момент е предприела КФН по отношение на поднадзорното си лице – публично дружество КТБ АД, за да изпълни основната си законова цел – чл. 11 от ЗКФН – защита на инвеститорите в акции на публично дружество КТБ АД при все, че загубите в размер на около 55 000 000 лв. от страна на дребните инвеститори са реален факт към настоящия момент?

Разписаните в ЗППЦК, ЗПФИ, ЗДКИСДПКИ и ЗДСИЦ правила, касаещи отношенията на поднадзорни лица с кредитни институции, не въвеждат ограничения на база присъден кредитен рейтинг. Преди поставянето под специален надзор на КТБ АД са присъждани кредитни рейтинги от агенции “Moody’s” и “БАКР - Агенция за кредитен рейтинг” АД (БАКР).

Присъдения от “Moody’s” на КТБ АД дългосрочен рейтинг за депозити в местна и чуждестранна валута периода от 2009 г. до септември 2013 г. е “Ba3” след което е понижен до “B1”. Дадения от “Moody’s” на КТБ АД рейтинг за финансова стабилност на банката за периода от 2009 г. до април 2013 г. е “D-” след което е понижен до “E+”.

Присъдения на 13.03.2012 г. от БАКР за първи път на КТБ АД кредитен рейтинг е дългосрочен рейтинг на финансова стабилност “BBB-” и краткосрочен рейтинг “A-3”. При следващата извършена оценка на 17.05.2013 г. кредитен рейтинг на КТБ АД е понижен за дългосрочен рейтинг на финансова стабилност “BB+” и краткосрочен рейтинг “B”. След 17.05.2013 г. БАКР публикува на три пъти кредитен рейтинг на КТБ АД. За последно, преди поставяне на банката под специален надзор, на КТБ АД е присъден кредитен рейтинг на 19.06.2014 г., в които е потвърден присъдения на 17.05.2013 г. кредитен рейтинг.

За сравнение следва да се посочи присъдения от Fitch Ratings на „Първа инвестиционна банка” АД кредитен рейтинг, а именно дългосрочен за периода 2012-2014 г. „BB-” (“Ba3” по скалата “Moody’s”), съответно краткосрочен за същия период „B”.

На 19.05.2015 г. Fitch Ratings публикува новите кредитни рейтинги на „Първа инвестиционна банка” АД, а именно дългосрочен рейтинг „B-” (“B3” по скалата “Moody’s”), краткосрочен рейтинг „B”. Присъдения дългосрочен кредитен рейтинг на „Първа инвестиционна банка” АД е две степени по-нисък от присъдения кредитен рейтинг на „КТБ” АД преди налагането на специален надзор от страна на БНБ.

Присъдените от БАКР кредитни рейтинги:

- на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД дългосрочният рейтинг за периода май 2013 - март 2015 г. е „В“, като в периода от 11.09.2014 г. до 24.03.2015 г. е актуализиран на „В-“. Краткосрочният рейтинг за периода май 2013 г. – март 2015 г. е „С“, след което е коригиран на „В“;

- на „Централна Кооперативна Банка“ АД дългосрочният рейтинг от май 2013 г. до септември 2014 г. е „ВВВ-“, след което е понижен на „ВВ+“, съответно краткосрочният от май 2013 г. до септември 2014 г. е „А-3“, след което е понижен на „В“;

- на „СИБАНК“ ЕАД дългосрочният рейтинг за периода от май 2013 до края на 2014 г. е „ВВ+“, съответно краткосрочният за същия период е „В“;

- на „Интернешънъл Асет Банк“ АД дългосрочният рейтинг за периода август 2013 - март 2015 г. е „ВВ-“, като в периода от 21.03.2014 г. до 11.09.2014 г. е актуализиран на „ВВ“. Краткосрочният рейтинг за същия период е „В“;

- на „Ивестбанк“ АД дългосрочният рейтинг за периода май 2013 - октомври 2014 г. е „В-“, като в периода от 18.12.2013 г. до 13.10.2014 г. е актуализиран на „С“. Краткосрочният рейтинг за същия период е „С“;

- на „Банка Пиреос България“ АД на 11.09.2014 г. е присъден дългосрочен рейтинг „ВВ-“, а краткосрочният е „В“;

- на „Юробанк България“ АД дългосрочният рейтинг за периода май 2013 - юни 2014 г. е „ВВ+“. Краткосрочният рейтинг за същия период е „В“;

- на „Обединена Българска Банка“ АД на 04.06.2014 г. е присъден дългосрочен рейтинг „ВВ-“, а краткосрочният е „В“;

- на „Банка ДСК“ ЕАД дългосрочният рейтинг за периода май 2013 - май 2014 г. е „ВВВ“. Краткосрочният рейтинг за същия период е „А-3“;

От посочените рейтинги (в интернет сайта на БАКР са публично достъпни всички присъдени от агенцията рейтинги) е видно, че присъдените на КТБ АД преди поставянето и под специален надзор са сходни с тези присъдени на действащи към днешна дата банки. Още повече следва да се има предвид и европейската тенденция въвеждаща ограничения с цел избягване на преповеряването на присъжданите кредитни рейтинги при осъществяване на инвестиционна дейност (Директива 2013/14/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година за изменение на Директива 2003/41/ЕО относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване, Директива 2009/65/ЕО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) и Директива 2011/61/ЕС относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, по отношение на преповеряването на кредитни рейтинги).

В областта на инвестиционния надзор КФН няма правомощие на база на което да препоръчва или задължава акционери или вложители в кредитни институции да предприемат определено поведение базирано на присъден кредитен рейтинг. На надзора му е вменено задължение да следи всяка вътрешна информация (такава е информацията за присъден кредитен рейтинг) да бъде на разположение едновременно на всички инвеститори, така че те да могат да вземат своите инвестиционни решения. Всяка инвестиционна дейност е свързана с поемане на определен риск от инвеститора. Целта на надзора над инвестиционната дейност не е да управлява поемания от всеки един отделен инвеститор риск, а да създаде условия, които да позволят на всеки един отделен инвеститор да разполага с нормативно определената информация. По този начин се гарантира възможността за инвеститора да направи преценка на риск който би поел при извършване на съответната инвестиция, да го съотнесе към очакваната от него печалба, така че формирайки инвестиционното си решение инвеститора да е наясно с всички последици за него от това решение.

Всяка една инвестиционна дейност е рискова, там където законодателят е преценил, че определени рискове следва да са покрити, то той е предвидил определен гаранционен механизъм. По отношение на загуби от инвестиции във финансови инструменти подобен

гаранционен механизъм не е предвиден. В теорията и практиката са познати няколко способа за намаляване на риска от загуби от инвестиции във финансови инструменти – застраховки, хеджиране и други, но сред тях не фигурира държавно регулиране.

Въпрос № 10: Също така следва да се проучи по какъв начин КФН е осигурявала стабилност, прозрачност и доверие на финансовите пазари и какви системи за управление на рисковете, съгласно чл. 11, т. 2 от ЗКФН е приложила спрямо поднадзорното си лице публичното дружество КТБ АД, като се е водила от основната законово регламентирана цел – защита на интересите на инвеститорите – миноритарни акционери в т. ч. вероятно и много нейни поднадзорни лица?

Всеки един държавен орган е създаден с цел защита на определени обществени отношения, като реалната защита на тези отношения се осъществява по предвидения в съответното законодателство ред. Основните цели в дейността на КФН се изпълняват, чрез осъществявания надзор за спазване на специализираното законодателство и предприеманите от страна на КФН в тази връзка действия. Това е един от основните принципи в дейността на държавните органи, а именно законоустановеност на правомощията им. Основната роля на държавния надзор върху небанковия финансов сектор е в еднаквото приложение на законодателството от всички участници на пазара. За постигане на тази цел са предвидени и двата основни механизма за въздействие върху поднадзорните лица – административна принуда и административна санкция, но и двата типа производства административни и административно-наказателни могат да бъдат инициирани единствено в резултат на противоправно деяние на задълженото лице. На КФН не са възложени функции по управление на рисковете поемани от различните типове инвеститори на финансовия пазар, на комисията е възложено да организира дейността си по начин, който да осигури осъществявания от нея надзор да бъде ориентиран към най-рисковите, от гледна точка на спазване на законодателството, поднадзорни лица. В тази връзка върху КТБ АД е осъществяван адекватен надзор, чрез който е осигурено разкриването пред инвестиционната общност на законово определената информация на база на която всеки инвеститор да вземе своите инвестиционни решения.

Въпрос № 11: Съгласно публичната информация, хронологията на присъдените кредитни рейтинги на КТБ АД е както следва:

- на 16.04.2013 г. Moody's понижава рейтинга на банката от D- на E+, това е най-ниска степен в скалата на Moody's – спекулативен рейтинг с много висока степен на кредитен риск;

- на 27.05.2013 г. БАКР понижава рейтинга на банката от ВВВ- на ВВ+ от инвестиционен на спекулативен, т.е. висока степен на кредитен риск;

- на 11.09.2013 г. Moody's понижава рейтинга на депозитите в банката от Вa3 на В1-което е спекулативен рейтинг с висока степен на кредитен риск.

Както е посочено по-горе кредитния рейтинг на КТБ АД към 20.06.2014 г. не е по-нисък от кредитния рейтинг на банки действащи към днешна дата, дори има такива с по-нисък кредитен рейтинг. Следва да се има предвид, че един от показателите, влияещ на кредитните рейтинги на банките, е и кредитният рейтинг на Република България. Към септември 2014 г. посъдения от БАКР кредитен рейтинг на Република България е дългосрочен „ВВВ-“, съответно краткосрочен „А-3“.

Въпрос № 12: Във връзка с понижаването на кредитния рейтинг на КТБ АД и преминаването му в степен по-ниска от инвестиционен и във връзка със Закона за гарантиране на влоговете в банките, следва да се провери упражнен ли е контрол и по какъв начин от страна на КФН върху определени типове поднадзорни лица, които са със законово предписани ограничения съгласно чл. 176 и 177 от КСО и чл. 73, 74 и 311о от КЗ

за извършване на инвестиции в ценни книжа и депозиране на средства при банки с по-нисък от инвестиционен кредитен рейтинг.

Следва да се отбележи, че съгласно скалата за оценка на "Moody's", най ниската степен на инвестиционен кредитен рейтинг е „Ваа3", а за периода 2009 г. – 2014 г. КТБ АД не е била оценявана по-високо от „Ваа3", което дори не е най-високата оценка в спекулативната скала. Единствената оценка в инвестиционната скала на кредитните рейтинги е присъдена на 13.03.2012 г. от БАКР при първоначалната им оценка на КТБ АД, която е коригирана при следващата проверка от агенцията и присъдения кредитен рейтинг е в спекулативната част на скалата използвана от БАКР.

Нормативната уредба, регламентираща дейността на застрахователите, съдържа определени изисквания и правила за диверсификация единствено по отношение на активите, които дружествата използват за покритие на техническите си резерви. Образуването на достатъчни по вид и размер технически резерви и покритието им с активи, които гарантират сигурност, доходност и ликвидност дават възможност на застрахователите за точно и навременно изпълнение на техните задължения по сключените застрахователни договори. По отношение на паричните средства по разплащателни сметки или депозити, които се използват като актив за покритие на техническите резерви на застрахователите, чл. 73, ал. 1, т. 9 от КЗ регламентира единствено тези сметки и депозити да са в банки, които имат право да извършват банкова дейност в Република България или в друга държава членка. На основание чл. 74, ал. 1, т. 5 и 6 от КЗ до 50 на сто от активите за покритие на резервите могат да в банкови депозити, но не повече от 25 на сто от brutния размер в една банка и до 3 на сто могат да са в парични средства на каса и по разплащателни сметки.

В Кодекса за застраховането и актовете по прилагането му няма изисквания в какви категории активи следва да инвестират средствата си застрахователите, когато тези активи не е необходимо да бъдат използвани като покритие на техническите резерви на дружеството. В това отношение нормативната уредба е в съответствие със следните директиви:

а) За застраховането, различно от животозастраховането:

- ДИРЕКТИВА 92/49/ЕИО НА СЪВЕТА от 18 юни 1992 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, свързани с прякото застраховане, различно от животозастраховането и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО и 88/357/ЕИО (Трета директива за застраховането, различно от животозастраховане)

Съгласно член 22, параграф 5 от същата държавите членки не изискват от застрахователните предприятия да инвестират в конкретни категории активи.

- ПЪРВА ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА от 24 юли 1973 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане (73/239/ЕИО)

Съгласно член 18, параграф 1 държавите членки не предписват никакви правила по отношение на избора на активите извън тези, които представляват технически резерви по член 15.

б) За животозастраховането:

- ДИРЕКТИВА 2002/83/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 5 ноември 2002 година относно животозастраховането

Съгласно член 24, параграф 5 държавите членки не изискват застрахователните предприятия да инвестират в определена категория активи.

Съгласно член 31, параграф 1 държавите членки не определят никакви правила, що се отнася до избора на активите, които не е необходимо да бъдат използвани като покритие на техническите резерви, посочени в член 20.

На основание чл. 287, ал. 6 от КЗ всички горепосочено се отнася и до инвестирането на средствата на Гаранционния фонд.

Що се отнася до средствата на Обезпечителния фонд, чл. 311о, ал. 2 от КЗ регламентира, че същите се инвестират в:

1. ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата или други държави членки;
2. краткосрочни депозити в банки, притежаващи инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, определени с решение на комисията.

Въпрос № 13: *Съгласно неофициална информация от електронни и специализирани издания се установи, че две гаранционни схеми, които са под контрола и надзора на КФН, и техните средства не са защитени съгласно чл. 5, ал. 1, т. 14 Закона за гарантиране на влоговете в банките, са съхранявали значителна част от паричните си средства на влог в КТБ АД до датата на поставяне на специален надзор, а и след това, както следва: Фонд за компенсирание на инвеститорите с влог 1 438 000 лв. и Гаранционен фонд на застрахователите от 9 700 000 лв. и около 40 000 лв. до последния ден на функционирането на КТБ АД.*

Както е посочено в отговора на въпрос 1, управителният съвет на Фонда за компенсирание на инвеститорите инвестира средствата на фонда при спазване изискванията на чл. 77з, ал. 1, т. 3 от ЗППЦК.

Съгласно чл. 77р, ал. 2 ЗППЦК средствата на фонда се инвестират във:

1. финансови инструменти, издадени или гарантирани от държавата;
2. краткосрочни депозити в банки;
3. депозити в Българска Народна Банка

Съгласно чл. 20 от Правилника за устройството и дейността на ФКИ, средствата на фонда се инвестират по решение на управителния съвет в активите по чл. 77р, ал. 2 ЗППЦК. В нормативната база няма изискване за ограничения или лимити за инвестиране на средствата на фонда.

От представения отчет на Фонда към 30.06.2014 г. е видно, че към 20.06.2014 г. ФКИ е имал открити 4 депозитни сметки в „Корпоративна Търговска Банка“ АД, средствата по които са в общ размер на 1 431 920 лв., както следва:

- 3-месечен депозит с падеж 17.07.2014 г. на стойност 705 820.08 лв.;
- 3-месечен депозит с падеж 04.07.2014 г. на стойност 519 198.96 лв.;
- 3-месечен депозит с падеж 08.09.2014 г. на стойност 106 859.30 лв.;
- 6-месечен депозит с падеж 14.08.2014 г. на стойност 100 041.67 лв.

Съгласно предоставена информация за дейността и финансовото състояние на фонда за периода 01.01.2014 – 31.12.2014 г. събраните средства са в размер на 13.31 млн. лева, в които са включени и блокираните в „КТБ“ АД средства в размер на 1.432 млн. лв, които представляват 10% от паричните средства.

Гаранционният фонд по чл. 287 от Кодекса за застраховането управлява и инвестира:

1. средствата, набрани от вноски на застрахователите, които се определят въз основа на сключените задължителни застраховки "Гражданска отговорност" на автомобилистите и сключените задължителни застраховки "Злополука" на пътниците и които средства служат за изплащане на обезщетения за причинени вреди в резултат на използването и притежаването на моторни превозни средства, по отношение на които няма сключена застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите и обезщетения по задължителната застраховка "Злополука" на пътниците, ако превозвачът не е имал застраховка;

2. средствата на Фонда за обезпечаване на застрахователни вземания по чл. 311д от КЗ (Обезпечителния фонд).

Що се отнася до средствата на Обезпечителния фонд, чл. 311о, ал. 2, т. 2 от КЗ регламентира, че същите се инвестират в краткосрочни депозити в банки, притежаващи инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, определени с решение на комисията.

Съгласно информация, предоставена от Гаранционния фонд, с писмо от 01.07.2014 г., към 20.06.2014 г. и двата фонда – Гаранционен и Обезпечителен, нямат депозити в „КТБ” АД. По различни разплащателни сметки обаче в банката са налични: 9 638 408,18 лв. - средства на Обезпечителния фонд и 24 621,49 лв. – средства на Гаранционния фонд.

На членовете на управителния съвет на Гаранционния фонд са съставени и връчени АУАН и в следствие са издадени наказателни постановления за това, че не са изпълнили задължението си да инвестират средствата на Обезпечителния фонд в краткосрочен депозит в банка, притежаваща инвестиционен кредитен рейтинг на поне една от рейтинговите агенции, поради факта, че кредитният рейтинг на „КТБ” АД е бил понижен от инвестиционен на спекулативен.

Следва да се има предвид, че Гаранционен Фонд не предоставя информация, съгласно формата и съдържанието на справките по горесцитираната наредба. В тази връзка са предприети действия от страна на КФН, като в новия проект на Кодекса за застраховането е предвидено отчетността на Гаранционен фонд да бъде както на застрахователите.

От 14 до 23 Въпрос са модификации на предходните, свързани с кредитния рейтинг на КТБ АД. Тъй като във въпрос 17 е засегнат Консултативния съвет по финансова стабилност, по-долу е даден самостоятелен отговор.

Както е посочено по-горе, кредитните рейтинги не са единствено водещо при формиране на инвестиционното поведение обстоятелство, а напротив - има приета директива именно против преобладаване в кредитни рейтинги.

Следва да се има предвид, че с промени в приложимите нормативни актове в българското законодателство беше транспонирана Директива 2013/14/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г., която изисква въвеждането на конкретни разпоредби насочени към недоверяване на кредитните рейтинги. Целта на тази директива е създаване на задължение при управлението на активи дружествата да използват адекватни методи за оценка на рисковете и да не се доверяват единствено и механично на кредитни рейтинги. Директивата изисква прилагане на строги процедури за наблюдение, измерване и управление на риска, което да осигурява надеждно управление на риска в съответствие с естеството, мащаба и сложността на инвестициите. С последното се цели повишаване на качеството на инвестициите и защита на инвеститорите.

От изложеното следва, че съгласно европейското законодателство кредитните рейтинги могат да са само допълнителен критерий за преценката на конкретна инвестиция, но не и основен показател за нея. Преценката на всяка инвестиция е ангажимент на съответното дружество, което я прави в съответствие с прилаганите от него процедури за управление на риска, като органа осъществяващ надзор по отношение на дружеството няма правомощия да се намесва активно в този процес.

Изискванията на Директива 2013/14/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. са въведени в ЗДКИСДПКИ по отношение на управляващите дружества, националните инвестиционни фондове и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и в Кодекса за социално осигуряване по отношение на пенсионните фондове.

Кредитните рейтинги са публично достъпна информация, включително и тяхното изменение (намаляване или повишаване). КФН няма правомощията да дава указания как дружествата да оценяват в рамките на вътрешните си процедури по оценка на риска конкретния кредитен рейтинг, на който в съответствие с гореизложеното съгласно

приложимото европейско законодателство дружествата не следва да разчитат изцяло при оценка на инвестициите си.

Въпрос № 17: При наличието на ексклузивна, специфична и целенасочена информация за влошеното качество на активите на КТБ - съгласно оценките на рейтинговите агенции, водещо до заплахата за депозитите в КТБ и за финансовата стабилност в страната като цяло и на поднадзорните ѝ лица в частност, предвид това, че КТБ е била 4-тата по големина банка и негативните процеси в баланса ѝ биха довели до заплахата за системна финансова криза в страната, Комисията за финансов надзор инициирала ли е заседание и уведомила ли надлежно другите членове на Консултативния съвет по финансова стабилност, конституиран съгласно Закона за КФН.

Непосредствено след обявяването на КТБ АД под специален надзор, съгласно чл. 31, ал. 8 от ЗКФН, на 24.06.2014 г., от името на Председателя на КФН е изпратено писмо до членовете на КСФС и Министър-председателя на Република България за свикване на заседание на КСФС. Във връзка с това писмо, Министърът на финансите и Председател на КСФС свиква заседание на 10.07.2014 г., на което са обсъдени актуалното състояние на националната финансова система и финансовите пазари, както и предприетите мерки за осигуряване на финансовата стабилност.

Следващото заседание на КСФС е проведено на 28.10.2014 г., като е свикано от Министъра на финансите и Председател на КСФС по надлежния ред, по предложение на Управителя на БНБ, на което са обсъдени:

- резултатите и заключенията от доклада за анализа и оценката на активите на КТБ АД, извършена от одиторските фирми „Ърнст енд Янг“ ООД, „Делойт България“ ООД и „АФА“ ООД, и предприетите и предстоящи действие от страна на БНБ, произтичащи от доклада, както и предприетите действия от Фонда за гарантиране на влоговете в банките и готовността за осигуряване на допълнително финансиране за покриване на недостига от средства и ликвидност, при необходимост от изплащане на гарантираните депозити.

С уважение,
СТОЯН МАВРОДИЕВ
Председател на Комисията за финансов надзор

